Päewaleht

Tänast lehte 12 lehekülge

HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT" JA
KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS"

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud äripäevil 9—18 ja pühap. kl. 6—7 p. l. (kl. 18—19) Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Address: „Päevaleht" Tallinn postkast 433.

Kodukeskjaam nr 428-83.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number
Ilmub 7 korda
TELLIMISHIN

1 kuu postiga	1 kroon 80 senti.	1 ku
2 kuud „	3 „ 60 „	2 ku
3 kuud „	5 „ — „	3 ku

Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s.
Välismaale 4—5 kr. kuus.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste kü ja teksti sees 17 senti mm veero laiuse kuni Kr. 3.— poole hinnaga. Kuulutuste Kuulutusi võetakse vastu äripäevadel 6—7 p. l. (kl. 1

Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita vastav postmark on li

Nr. 101 **Reedel, 14. aprillil 1939** **XXX**

Häireid Poola-Saksa wahekorras

Poola sakslased liigutavad end. – Poola-Inglise kokkulepe ei riiva Poola-Saksa mittekallaletungipakti

London, 13. 4. Siinsed lehed, märkides Saksa ajalehtede ja ringhäälingute teateid oletatavast kasvavast sakslaste tagakiusamisest Poolas, peavad neid teateid sihilikeks. Nii teatab DNB, et Poola sakslased juba olevat sunnitud Poolast põgenema, mille tõenduseks sama agentuur toob teate 100 sakslase põgenemisest Poolast üle piiri Danzigi. Samal ajal aga Poola ajakirjandus on märkinud Poola sakslaste suurenevat provotseerivat käitumist, et kutsuda esile vahejuhtumeid. Lisaks sellele on Saksamaal Poola piiri lähedal asetsev Gleivitzi Saksa ringhääling hakanud levitama poolavaenulist propagandat, seda eriti suunates Ülem-Sileesia elanikele, kellele adresseeritavat üleskutseid.

Varssavi, 13. 4. (ETA) (Reuter) Poola lehtede teatel on Lääne-Poolas hiljuti vangistatud hulk sakslasi mitmesuguste süütegude pärast. Ametlikult ei ole nende areteerimiste kohta midagi avaldatud.

Danzig, 13. 4. (ETA) (Havas) Danzigi senat on avaldanud kommünikee, milles teatatakse, et Danzigi senat protesteerib Poola valitsuse juures vaenuliste lendlehtede levitamise vastu, mida pillutavat Poola rongidest, mis läbistavad Danzigi territooriumi.

Varssavi, 13. 4. (ETA) (Havas) Lodzi administratiivvõimud keelasid mainitud linnas

Saksa vähemusrahvusel kanda mundrit,

mis koosneb nahkkuuest, mustadest pükstest ja valgetest sokkidest, tuletades meele sudeedi-sakslaste mundrit.

Varssavi, 13. 4. (ETA) (PAT) Poola ajakirjandus lükkab rahuliku, kuid kindla tooniga tagasi kõik Saksa lehtede arvustused Poola-Briti kokkuleppe kohta.

Varssavi, 13. 4. (ETA) (DNB) Välisminister Beck võttis kolmapäeva õhtul vastu Prantsuse, Jaapani ja Inglise suursaadikud.

Varssavi, 13. 4. (ETA) (Havas) Poola valitsus otsustas luua uue metallurgia keskuse Sandemierzi tööstuspiirkonnas, mis tänu geograafilisele asendile on kaitstud võimalike rünnakute vastu.

Varssavi, 13. 4. (ETA) (Havas) 20. aprilliks on Danzigis ette nähtud suured

meeleavaldused Hitleri sünnipäeva puhul.

„Kurjer Polski" teatel need meeleavaldused peavad kujunema Danzigi poliitilise ja majandusliku ühtluse tõenduseks Saksamaaga. Leht arvab, et rühm vabalinna rahvussotsialistlikke rahvasaadikuid nõuab: 1) Rahvasteliidu Danzigi ülemkomissari ametist vabastamist, 2) Danzigi vaimse ühtluse kuulutamist Saksamaaga ja 3) läbirääkimiste alustamist Danzigi juriidilise olukorra lõplikuks korraldamiseks.

Varssavi, 13. 4. (ETA) (PAT) „Gazeta Polska" kinnitab, et Poola jääb truuks oma mittekallaletungilepingutele, mis ta on sõlminud naaberriikidega. Poola-Inglise kokkulepe on kahepoolne ja kaitse iseloomuga ega ole seetõttu kellegi vastu sihitud, ega muuda midagi Poola välispoliitika põhimõtteis. Leht leiab, et on halvasti põhjendatud sakslaste väited, nagu oleks

Poola-Inglise lähenemine

vastolus Poola-Saksa lepinguga 1934. aastast. Samuti ei ole põhjendatud väited, nagu oleks Poola loobunud marssal Pilsudski poliitikast. Kui sõlmiti Poola-Saksa 1934. a. pakt, meenutab „Gazeta Polska", siis jõuti ühisele seisukohale, et selle lepingu ja Poola-Prantsuse liidulepingu vahel ei valitse mingisugust vastolu. On seega ilmne, et ei või olla vastolu ka Poola-Saksa mittekallaletungilepingu ja Poola-Inglise kokkuleppe vahel, mille

ainsaks eesmärgiks on kaitsta rahu.

Teiselt poolt olgu meenutatud, kuivõrd armukadedalt Poola valvab oma poliitika sõltumatuse üle, et mitte anda põhjust mõttele, nagu võidaks seda tasalülitada Suur-Britannia kasuks. Poola ei saa kunagi olema kellegi tööriistaks. Lõpuks „Gazeta Polska" leiab olevat sündmatu, et Saksa ajakirjandus arvab end võivat paremini tõlgitseda marssal Pilsudski poliitikat kui Poola valitsus ise.

Poola ajakirjandus lükkab samuti otsustavalt tagasi Saksamaa väite, nagu püütaks Saksamaad ümber piirata. Kogu Saksa ajakirjanduse poleemikas, kirjutab „Kurjer Poranny", ei või leida nõrgemat argumenti. Leht leiab, et Saksa ajakirjanduse meetod on ebakohane. See kutsub poolakate juures esile vastupidised tulemused, kui seda soovitakse. „Express Poranny" avaldab sama seisukohta, lisades, et oleks mõlema riigi huvides, kui Saksa ajakirjandus loobuks sellest meetodist ja lakkaks tegemast ekslikke järeldusi meie välispoliitikast või tõlgitsusi, mis võivad rikkuda mõlema rahva vahekordi.

Kogu Albaania vallutatud

Itaalia alla minek toovat maale uuestisünni

Kooma, 13. 4. (ETA) (DNB) Kindral Guzzoni, Itaalia sõjaväelise ekspeditsiooni juht Albaanias, teatas intervjuus „Messagero" erikirjasaatjale, et edaspidised sõjaväelised operatsioonid ei ole enam vajalikud ja toonitas, et

KOGU ALBAANIA OLEVAT PRAEGU ITAALIA VÄGEDE VALDUSES.

Selles Guzzoni seletuses nähakse välismaal levitatud kuulduste ümberlükkamist, nagu jatkuks veel Albaanias mõnede relvastatud salkade vastupanu.

Tirana, 13. 4. (ETA) (DNB) Albaania asutava kogu ajaloolise koosoleku avas esimees Ypi, kes oma kõnes mainis, et Itaalia võim kindlustab Albaania piire, rahvuslikku ühtlust ja suveräänsust. Albaania säilitab Skanderbegi lipu, mis on alati lehvinud kõrvuti Itaalia trikoolooriga. Albaania saab lõpuks Itaalia abiga moodsa riigi organisatsiooni, igalaadseid materjaalseid ning moraalseid hüvesid ning eriti uusi koole rahva kultuurilise taseme tõstmiseks. Peaminister Verlaci toonitas lühikeses kõnes, et selle päevaga algab Albaania ajaloos uus peatükk. Skanderbegi krooni pakkumisega Itaalia kuningale kindlustavad rahvasaadikud

ALBAANIALE UUESTISÜNNI.

Koosoleku lõppedes peaminister ja valitsuse liikmed tegid visiidi krahv Cianole. Itaalia saatkonna hoone ette kogunenud rahvahulkade poolehoiuavalduste saatel krahv Ciano pidas saatkonna rõdult lühikese kõne

Rooma, 13. 4. (ETA) (Havas) Täna hommikul toimusid pealinna ümbrusès passiivsed õhukaitseharjutused, mis kestsid üle kahe tunni. Pealinna pommitati mitu korda ründajate eskadrillide poolt. Anti kolm alarmi.

Rooma, 13. 4. (ETA) (DNB) Ametlikult teatatakse, et Albaania uue režiimi väljakuulutamise puhul on neljapäev ja reede kuulutatud rahvuslikeks pidupäevadeks Albaanias. Duce korraldusel pannakse kogu Itaalia pühapäeval lipuehtesse unioonil puhul Itaalia ja Albaania vahel. Kõigil avalikel hoonetel heisatakse trikoloori kõrval ka Albaania lipp.

Itaalia vägede mahalaadimine Albaanias Durazzo sadamas.

Kuninganna Geraldine paranemas

Ateena, 13. 4. (ETA) (Reuter) Kuninganna Geraldine on viimaste teadete järele Larissast nüüd väljaspool hädaohtu.

London, 13. 4. (ETA) (DNB) „Daily Mail" teatab Djevdjeljast Greeka-Jugoslaavia piiri ääres, et kuningas Zogu jääb kõige rohkem kaheksak päevaks Greekasse ja sõidab siis Egiptusesse võ Inglismaale.

23.000 mehe paraad Göringi auks

Rooma, 13. 4. (ETA) (DNB) Itaalia ametliku teate järele marssal Göring saabub reedel kell 20 Rooma. Tema külaskäik Roomas, mis on ametliku iseloomuga, kestab kaks päeva. Ühtlasi tal on rida läbirääkimisi Mussoliniga ja välisminister krahv Cianoga.

✤

Tripolis, 13. 4. (ETA) (DNB) Marssal Göringi auks korraldas Liibüa kindralkuberner marssal Balbo kolmapäeva hommikupoolel Tripolise ligidal suure sõjaväeparaadi, millest võtsid osa kogu 20. armeekorpus ning pärismaalaste väeosad, kokku 23.000 meest 300 kuulipildujа, 150 motoriseeritud kahuri, 1800 hobuse ja 300 kaameliga. Pärast seda kui marssalid Göring ja Balbo olid lahtises autos sõitnud piki kahe-kilomeetrilist väeosade fronti, võtsid nad paraadi vastu selleks ehitatud poodiumil. Laitmatult möödamarssivad väeosad võeti pealtvaatajate poolt vastu tormiliste ovatsioonidega. Peale paraadi külastas Göring üht põllunduslikku asundust, kust ta edasi sõitis Sabratasse, et vaadelda sealseid ajaloolisi vaatamisväärsusi ja eriti rekonstrueeritud Rooma teatrit. Tagasisõidul Tripolisse külastas Göring moodsat sõjaväe lennuplatsi. Kell 17.30 asus ta auriku „Monserrati" pardale, millel ta alustas tagasisõitu Itaaliasse, kuhu teda oodatakse mitmepäevaseks külaskäiguks. Göringi jumalagajätt Balboga oli eriti südamlik. Laeva väljumisel kõlasid vaimustatud ovatsioonid Hitlerile ja Mussolinile.

Göring Balbol külas.
Kaks marssalit sõidul läbi Tripolise.

Lugedes „Päevalehte" olete kursis ka kõige keerulisema aja sündmustega

POND'S
iluhoiujuhiseid

• POND's „C"-kreem
Enne puhkust, ja nii tihti kui vajalik päeva jooksul, puhastatagu näonahka Pond's koldkreemiga Peenekoeline kreem tungib pooridesse puhastades neid.

• POND's Skin Freshener'i (näovett) tuleb tarvitada, et värskendada näonahka ja sulgeda poorid. See õrn elustava toimega näovesi jumestab tugevdab ja puhastab Teie näonahka

• POND'
on vajalik
Puuder on
jundis, õrn
näonaha ö
va korran
lume.

POND's on tarvi
Esindus: A.-S. P

Du Nord
Esimesed rammus
kanapoj
Öölokaalis Arpad Czegle

Vajatakse stepper- ja kolmenõelamasinatele
ÕMBLEJAT
Nahkkindatööstus
A. HIRSCH
Tartu mnt. 17—3.

„Laste Rõõm"
on laste parim sõber.

Keva
TED
tedret
A-S. PROVIISOR

Mägi mattis enda alla l

Üksikasju lihavõttepühade-aegsest looduskatast

Genfist teatatakse: Masendav õnnetus Graubündeni kantonis, kus Flimsi massiivist allalangevad kaljupangad matsid enda alla kogu idapoolse osa Fidazi külast, on kutsunud välja leina kogu Šveitsis. Tuleb sellega arvestada, et hävitatud lastekodus „Sunnehüsli" leidis surma 17 isikut. Enamus surmasaanud lastest oli nelja kuni kaheksa aastavanused.

Viis õnnetusohvrit toodi rusude alt välja. Ülejäänud kaheteistkümnest lastekodu elanikest ei leitud jälgegi suurte kaljupankade vahel, millest mõned on mitmekordse maja kõrgused, ja nii pole mingit lootust, et keegi kadunutest veel elus võiks olla.

Sellegipoolest jatkatakse päästetöid rusude keskel ja neis võtavad osa kõik Graubündeni kantoni tuletõrjujad, sanitarid, politsei ja sõjaväelased.

Kuna Flimsi massiivist veel ikka vallandub suuri pudeda kalju panku, mis mürinal veerevad orgu on päästetööd äärmiselt raskendatud ja otse elukardetavad.

Nagu täiendavalt teatatakse, tabas õnnetus 1150 meetri kõrgusel asetsevat Fidazi küla eriti raskesti. Lastekodus „Sunnehüsli" viibis esimesel lihavõttepühal, kui õnnetus aset leidis, palju lastevanemaid külalistena. Kõige raskemini tabas õnnetus lastekodu omanikku. Ta naine, ta pooleteise-aastane poeg, ta ämm ja mõlemad naiseõed said allalangevate kaljupankade all s puutumata.

Alla langenud on ko sakpoolne külg 300 mee rinaga kihutasid kaljum tasid endaga kaasa tõm kus asetses kaunis las kesemajake"), on täielis tud ja ainult üksikud pa ära tunda, et sel ko Kodu omanik viibis seit vastuvõttu leidnud, läh õnneks jäi puutumata.

Pole võimatu, et makseid, kes olid tuh ama, samuti ka turist õisid viibida läheduses.

Flimsi massiiv on j hedastele elanikele suu les piirkonnas on varem langevad kivi- ja kruus nii suured, et Reini jõe tastroofi lihavõttepüha ümbruskonna päästeor teistes naabruskülades küljest tõttas õnnetuspa

Pildil: Õnnetuspaik. tud „Sunnehüsli".

Tunnid

Inglise, prantsuse, saksa, vene, hispaania, itaalia keelt õpet. wilunu. kõrgema har. meeskõpetaja
Berlitzi ja Mertneri
meet. kiiresti ja põhjal. räägima. Ladina k. t. Eksamitele (ka ülikooli) ettewalm. Tõlked. Tatari 24—6.

Rootsi ja saksa

keelte tunnid. Tartu m. 15—6 (tähele panna: aiamajas).

Töötsimised

Wilunud kõigis kontoritöis, haritud, keelivalitseja

noormees,

kes omab wäga head soowitused, palub mingisugust tööd. Kirj. sst. „34/7894".

III liigi autojuht

soowib praktikandikohta. Kirjad kuni 20. apr. sst. „13/7873".

Wirk naisterahwas
palub tööd,
kas tööstusse wõi ärisse õppijaks, on rahul igasugune tööga. Kirj. pal. sst. „35/7935".

Wanem naisterahwas palub
LAPSEHOIDJA-KOHTA.
Kirjad sst. „39/7939".

Kutsetunnistusega
pagar-kondiiter
soowib kohta, teeb hästi leiwa- ja peenleiwatööd, nõus wäljasõiduks. Sitsi 24—15, Olaf.

2 maanoormeest
otsiwad kohta ühte tallu Lõuna-Eestisse. Kirjad ühes palgatinginustega Keila, Kumna as., J. A.

Karske ja töökas noormees palub mingit kindlamat
teenistust
omab head soowitused. Kirj. sst. „21/7921".

Lp. tööandjad!
Täiesti karske, mittejuitsetaja, töökas 24-a. noormees palub teenistust ärisse, tööstusse wõi laduhoidjaks. Warem töötanud äris ja laduhoidjana pikemat aega, omab head soowitused. Soowi korral kautsjon. Kirj. sst. „26/7886".

Keeli waliti. kutsega
modist
soowib kohta. Kirj. sst. „38/1218".

Aus korralik
17-a. poiss
soowib tööd wõi jootupoisikohta. Kirj. sst. „26/1206".

Lp. rätsepad,
wõimaldage enda juure õpilaskoht poolõppimule. Kirj. sst. „21/1201".

LUGUPEETUD MAJAOMANIKUD!
Karske korralik maaler wõtab enda peale igasugu korterite ja wälistöid. Hinnad odawad. Kirj. sst. „11/1191"

Lp. rätsepad!
Laagritöös wilunud käealune soowib kohta. Kirj. sst. „15/7915".

18-a. maatütarlaps soowib mingisugust
teenistust
on ennem linnas teeninud. Kirj. sst. „9/7949".

Lp. tööandjad!
Noor tütarlaps palub mingit teenistust. Kirj. sst. „11/7951".

Gümnaasiumi haridusega, sõjaväest wabanenud
noormees
otsib noorema kontoriameniku kohta. Oskab masinakirja ja tunneb raamatupidamist. Kirj. sst. „23/8003".

Korralik tütarlaps
palub tööd,
on wilunud äri alal, tunneb igasugu käsitööd ja majapidamist. Kirjad sst. „14/7874".

Korralik
saareneiu
palub mingisugust teenistust söögisaali, kohwikusse, tööstusse wõi üksiku kuhu, on rahul kõigega, warem on olnud. Kirj. sst. „22/7882".

Hr. aednikud!
18-a. maanoormees palub kohta aednikuabiks, on warem 3 a. sel alal töötanud. Kirjad aadressil: Kose postk. 11.

Lp. kaptenid!
Hallo! Siin noor tütarlaps palub kohta laewale. On julge ja merehaigust ei karda. On wilunud ettekandjana ja kraamijana, wõib ka olla kokaabi. Pal. kirj. sst. „37/7937".

Aus korralik 16-a. maapärituloga tütarlaps
palub kohta
majateenijaks wõi suuremate laste juure wäikesesse heasse perekonda, wõi toiduainete-kauplusse õpilaseks. Nõus ka ärasõiduks provintsi. Kirjad sst. „21/7961".

Soowin
Keetjakohta
kohwikusse wõi ajutusse. Olen täiesti wilunud oma töös, oman head tunnistused Kirj. pal. saata sst. „5/7945".

Juuksur-praktikant
soowib kohta. Kirjad sst. „27/7887".

Naiskokk
soowib kohta provintsilinna, tunneb külma ja sooja kööki, wõib ka meeskokaabi olla suuremas kohas. Aadress Rahumäel, Nõmme, Künka 6, krt. 3.

Diplomeeritud traktorijuht kauaje praktikaga soowib suuremasse majapidamisse teenistust. Oskab iseseiswalt majapidamist juhtida, niisama tunneb igasuguseid põllutöömasinaid. Kirjad sst. „2/1262".

Keskealine
vene proua
soowib kohta wäikesesse perekonda wõi üksiku härra juure. Kirj. sst. „32/1172".

Palun wõimaldage
Rootsi teenistus.
Lõpetajin majanduskooli, õnnelen saksa keelt ja oman wälispassi. Kirj. sst. „35/1175".

17-a. noormees otsib mingisugust
tööd
üksköik misugusele alale. Kirj. sst. „5/1185".

Wilunud
mantliõmbleja
soowib tööd oma kodus töötamiseks. Kirj. sst. „24/1204".

Korralik
maaler
wajab tööd. Koidula tän. 40-a—20 wõi kirj. sst. „16/1196".

Kohalikke keeli waliti. dipl. lomeeritud
õmblejanna
soowib hooajaks tööd paremasse ateljesse juhtajaabilisena. Kirj. sst. „8/1188".

Lp. õmblejad-pealsenahasteppijad,
Wõimaldage tütarlapsele õmbsõmb neljt töödejt, kas õmblejakäealuseks wõi pealisnahasteppija juure tööle, tunnen mõlemaid töid. Kirjad sst. „27/7927".

Täiesti karske
I-a liigi autojuht
wajab teenistust, remondiwõimeline, kauaaegne praktika. Kirj. sst. „12/1152".

2 ehituspuuseppa
wõtab teha majade wooderdus-, igasugu uut ja remonttööd. Kirj. sst. „19/7959".

Lp. tööandjad!
Sõjaväeteenistusest wabanenud 21-a. noormees, kes on ennem töötanud puutööstuses masinate peal, otsib tööd kuskile tööstusse masinate juure wõi üksköik mis tööd. Kirj. sst. „20/1160".

Aus ja korralik Saaremaa tütarlaps palub mingisugust
tööd
tööstusse, ettekandjaks, müüjannaks wõi õpsijaks. Nahul kõigega. Kirj. sst. „31/7971".

Kutseline
puusepp
soowib tööd. Teeb igasugu ehitustöid. Ehitab uusi ja remonteerib wanu. Pal. teat. kirj. sst. „35/7975" wõi Telliskiwi 50-b—2.

17-a. poiss
otsib tööd
lukusepa- wõi sadulsepatöökotta. Teatada kirj. sst. „3/7983".

Aus töökas neiu, kõigis majatöödes ja lapsehoidmises wilunud,
palub kohta.
Kirj. sst. „1/1141".

Maaler
otsib igasugusei töid, ka wäljaspool Tallinna. Täieline wilunuis. Hinnad soodsad. Kirj. sst. „8/1228".

Juuksurproua
meestetöö alal soowib kohta paremasse ärisse, tunneb ka weidi daamide tööd. Kirj. sst. „11/1231".

Suuremast majapidamisest mitmeaastase praktikaga
neiu soovib
kokaabiks wõi üksikule perenaisele. Keedab iseseiswalt. Lahked pakk. sst. „20/1240".

Aus korralik
abielupaar soowib majahoidjakohta korteri eest, tunneb ja teeb kõiki remonte, mis majas ette tulewad. Kirjad sst. „38/1258".

Aednik
soowib kohta. Tunneb kasuumaja ja laiwakultuure. Kirj. sst. „3/1263".

Õmbleja
soowib mantli-, kostüümi- ja kleiditööd. Õuna 20—3.

15 krooni sellele, kes soowitab kesekalisele abielupaarile
majaholdjakohta.
Kirjad sst. „1/8061".

Wilun. I-B. l.
autojuht
palub kohta üksköik millisele majinale. Wõib olla ka töömeheks. Kirj. sst. „37/1177".

Härrad töösturid, kaupmehed! Wõimaldage kautsjonitwõimelisele noormehele koht
ladusse wõi tööstusse.
On äri alal ennem töötanud ja omab soowitused. Kirjad sst. „23/1243".

Poole kuu palk
sellele, kes soowitab täiesti korralikule 23-aastasele maanoormehele tööd wabrikusse, tööstusse, ladusse wõi midagi muud kindlamat. Kirj. sst. „25/1245".

Heade soowitustega, wilunud bilansiwõimeline
raamatupidaja,
kauband. haridusega prl., soowib kohta tööstusesse wõi kaupluses. Kirj. sst. „7/1267".

Õmblustööd
tellige: elegantseid hästi passiwaid mantleid, kostüüme, kleite, lõigete müük, kiirtellimised dipl. tööjõu rohkusel. Girgensoni t. 6—3 ateljee „Ilo".

Kuni 30 kr.
tasu sellele, kes soowitab korralikule neiule töökoha. Soow. oleks tööstusse, pikoloks, kohwikusse keetjana-wäljaandjana, on ennem olnud wõi riiklikku asutusse keetjana. Kirjad pal. saata kuni 1. maini sst. „10/8070".

Täiesti wilunud
pesupesija
palub tööd anda, kas pesumajas wõi perekonnas. Kirj. sst. „31/8051".

Wilunud iseseiswalt hästi keeja teenija
soovib kohta
perekonda, kus wäikesi lapsi ei ole, wõi korteri hoidjaks suweks linna. Kirjad sst. „38/8058".

Lp. tööandjad!
Wõimaldage karskele korralikule noormehele mingi teenistuskoht. Kautsjon 150—200 kr. wõimalik. Pakk. pal. saata kuni 20. skp. sst. „13/1273".

Ehitus-tehnik
23-aastase praktikaga otsib kohta wõi iseseiswat juhtimist ehitusealal wõi kiwi- ja puutööd. Tallinnas wõi provintsis. Pakk. kirj. sst. „B. 3187".

Karske korralik
autojuht
otsib kohta taksoautole (soowi korral kautsjon). Kirjad sst. „16/1276".

Wanem teenija
soovib kohta
wäikesesse majapidamisse; armastab lapsi, oskab kesk-miselt keeta. Tunnistused olemas. Kirj. sst. „14/1274"

Korralik
maatütarlaps
soowib õmbleja abilisseks. Ennem töötanud. Kirj. sst. „21/1241".

Gümnaasiumi haridusega
preill palub kohta
kontorisse wõi ärisse, ennem teeninud neil aladel. Kirj. sst. „22/1242".

Lp tööandjad!
28-aastane maanoormees palub kestwat teenistust, kas wabrikusse wõi mujale. Nahul kõigega. Kirjad sst. „7/8027".

Kutseõiguslik
maaler
otsib tüki- wõi tunnitööd soodsail tingimusil. Kirjad sst. „25/8085".

Kutsetunnistuse omaw
treial
soowib wastawat kohta. Kirjad sst. „40/8060".

Sõjaväest wabanenud maapärituloga tugew töökas edasipüüdlik
noormees
soowib mingisugust teenistust. Kirj. sst. „12/8032".

Neiu palub kindlat
teenistust
oma korterist käimine. Kirj. sst. „31/8091".

Sulane
otsib kohta maale. Kirj. sst. „27/8087".

Äksis
müüakse
„Päevalehe"
üksiknumbreid ja võetakse tellimisi vastu
Jüri Ojandi
kaupluses.

Põllupidajate Ühispank.

Väike-Karja 7, Tallinnas, telef. 455-68.
Osakond: Keila, Raekoja pl. 6, tel. 75.

Arvete seis 31. märtsil 1939. a.

Aktiva			Passiva	
Kassa		18.237.77	Osakapital	138.690.—
Hoiuarved teistes krediitasutustes		236.265.83	Tagavara- ja erikapitalid	24.081.—
Väärtpaberid		70.649.07	Hoiused	1.128.094.17
Välisraha		410.09	Riiklikud laenud	5.796.81
Laenud:			Vekslite rediskont Eesti Pangas	10.383.65
Diskont-vekslid	934.858.81		Korrespondendid	9.582.55
Konto-korrent laenud	73.669.67		Väljaantud garantiid	10.906.39
Riiklikud laenud	4.677.—		Tulud	34.442.54
Tähtajalised laenud	1.325.20		Osakond	40.842.88
		1.014.530.68	Muud passivad	23.678.77
Korrespondendid		4.171.11		
Garantiide-deebitorid		10.906.39		
Vallasvara		7.728.54		
Kulud		8.894.50		
Osakond		41.125.83		
Muud aktivad		13.578.95		
	Kr.	1.426.498.76	Kr.	1.426.498.76

Pank võtab raha hoiule, annab laene, ostab ja müüb välisraha, väärtpabereid ja toimetab kõiki muid panga-operatsioone.

Schweitsi täpne äratuskell **„JAZ"** kohale jõudnud
O-ü. J RUBIN. Wiru tän 17

Tööpakkumised

Tallu tarwis
perenaiseabilist,
kes talutöid täiesti tunneb, ja linna wäikesesse perekonda lapsi armastajat lapsehoidjat-tütarlast. Küsida turukaubamajast, pood nr. 22.

Tarwis
kingsepa-käealust
Heina tän. 15.

Tüdrukut
waja maale. Teateid saab reedel kl. 5—8 õht. ja laupäewal kl. 10—11 homm. Pärnu mnt. 37, peeglitööstusest.

Tüdrukut
tarwis maale. Kaub. Kristiine tän. 12—5, 14. apr. kl. 1—3 päewal.

Teenijat
kohe tarwis, kes loomi talitab. Poska tän. 21—3 (hoowipeal majas).

Teenijat
waja Nõmmel, weji majas, palk 25 kr. kuus. Tulla läbi rääkima Tallinnas, Estonia pst. 15—2-a, kl. 10 homm. wõi Nõmme, Apteegi tän. 20, igal ajal.

Tublit sulast
tarwis maale. Kaub. 14. apr. kella 1—2 Suur Tartu mnt. 32, hoowis.

Tarwis
kingseppi
ja läbiõmblejat rihmkingatööle. Dunkri 23, hoowi peal

Eestiõõtegijat-
sulast
ja korralikku teenijat tarwis linna lähedale maale. Tulla Tartu mnt. 41—3.

Wajatakse
hobusemeest.
Teateid saab Tall. Potsepade Artellis, Pärnu m. 49.

Mees-masinaladuja,
kes on korralik ja wilunud „Typograph"-masinal, leiab kestwa koha. Pakkum. kuni 15. skp. sst. „A. 2981".

Wäike perek. wajab noort
tütarlast
perenaiseabiks. Koidu tän. 110—6, tulla kl. 18—20.

Ehitus-tehnikut
wõi wilunud kümnikku tarwis tööde juhatajaks. Kirjad sst. „34/7974".

2 müürseppa
tarwis Jannseni tän. 12, Nõmmel (Kiwimäe).

Waja ausat
teenijat
heade soowitustega. Harju t. 26—4.

Lihtsasse perek. 4. pol.-jsk. läheduses tarwis kahe lapse juure (1- ja 3-a.)
hoidjat.
Soow. kes oma korteristi käiks. Kirjad sst. „24/1164"

Vajatakse kestvale tööle automehaanikuid.
Kirjad sst. „33/7973".

Lajaldase ostjaskonnaga tulutoowasse ärisse wajatakse
osanikku Kr. 20.000.—
Soowitaw kaasatöötamine. Kirj. sst. „15/7875".

Tüdrukut
tarwis linna lähedale tallu ajakohase palga eest. Jakobsoni 56—4.

Waja 3-a. lapse juure
hoidjat,
wanainimest. Tulla pärast kl. 4 p. l. Metalli 16—4.

Linna lähedal ajetseiwasse wähemasse tallu waja
teenijat,
kes ka perenaiseköhustega hakkama saab. Kaub. 16. apr. kl. 8—10 homm. Lembitu 5—1.

Karjast
maale waja. Kauplemine üühp. 16. apr. 1939. kl. 3—5 Sõue 12—1, Pelgulinnas.

Wajatakse
majaholdjat,
korralikku abielupaari. Kirjalikud pakkum. sst. „35/7895".

Linna lähedale wäikesemasse tallu wajatakse
teenijat
ja perenaiseabi. Tulla täna kl. 9—4 Ümanta t. 23—22.

Wajatakse maale tallu tublit
sulast
ja naistalutöölisi. Teateid saab Uus Tatari 9—12 (hoowi peal majas).

Rätsep wajab
õpilast
walmistab ette ka eksamile soowijaid. Rätsep Saar, Dunkri 5—2.

Kelnerinnasid ja puhvetipreilit
wajatakse Tallinna lähedale suwitusekohta, kohwikusse. Teateid j. Wana Wiru 7, 3. korral.

Teenijat
tarwis tubajele tööle, wanus 20—30 a. Küsida S. Ameerika tän. 4, kontorist.

Teenijat
waja, Saaremaali. Riiklt 2—5, tulla kl. 10—12 wõi 4—6.

Waja
2 puuseppa ja 3 takutajat.
Kaubelda õhtul kl. 8—10 Pärnu mnt. 77—8.

Wajatakse kiires korras omast kodust käijat
passijat
wõi teenijat. Tulla pärast kella 3 Koidula t. 11—1.

Tüdrukuid ja sulaseid
maale tarwis. Kaubelda laupäewal, 15. skp., kl. 9—10 ja pühap., 16. skp., kella 10—11 Tartu mnt. 32, hoowis.

Ausat korralikku
teenijat
waja lihtsamasse perekonda. Palutakse tulla pärast kl. 14 Maakri 20—4.

Tarwis
teenijat,
kes keeta oskab. Tulla Maakri tän. 20—1, kella 2—4.

Taluteenijat
tarwis Piritale. Kaubelda 15. apr. 1939. a., laupäewal homm. kl. 8—10 Narwa mnt. 63—11.

Teenijat
wajatakse linna ligidale wäiketallu (soowitaw saaroneiu). Kaub. 14. skp. kl. 3—6 Girgensoni 30—6.

Waja
teenijat
wäikesesse perekonda. Tulla pärast kl. 2 Naeri tän. 5—12.

Nais-aiatöölisi
waja Pärnu mnt. 133.

Möldri-abilist
waja lihtjahwatusele. Kirjad sst. „19/7039".

Wajatakse maale tallu
teenijat-tüdrukut.
Kaubelda S. Tartu m. 51, majandusühis. haowis kaks päewa kl. 11—1.

Vajatakse mees- ja naistöölisi,
kes on wilunud nahakeetmises ja parkimises. Pakkum. saata kirjal. A. Bartoschewitschi kuul.-kontorisse, Dunkri 3—2, kella 9—5 „3184".

Wähemasse tallu wajatakse üht wanemat naisterahwast iseseiswaks
perenaiseks
maale, ja üht nooremat tüdrukuks. Kaubelda Pärnu m. 3, söögisaal.

Kraamijat
tarwis üks kord nädalas. Kuu t. 3—11 (II paraadruks).

Seewaldi haigla (Tallinn, Paldiski mnt. 52) wajab maalt pärituleiwat poisimeest
aasta-põllutöölist ja suvilist.
Palk põllutöölisel Kr. 50 ja suwilisel Kr. 55 kuus + priiforter, kiite ja walgustus. Ilmuda isiklikult kl. 8—12. Tunnistused wajalised.

Rätsep wajab
abilist.
Wõib ka algaja olla. Tulla Uus tän. 21—1.

Waja wene keelt rääkijat wäga head
naiskokka,
kes tunneb külma ja sooja kööki. Wiru 4, söögisaal Gastronom.

Takutajaid
tarwis. Tulla Weerenni 30, ehituse juure.

Sulast
tarwis. Kaub. 8—10 Tartu mnt. 51, hoowis.

Wajatakse kohe ärasõiduks Pärnu (söögisaali) wilunud
kokka.
Teatada kuni 15.—16. aprillini Pärnu, „Pärnu Päewalehe" tal. „15—16". 8091".

Kingseppa
wana parandustöödele tarwis Liiwalaia 87.

Hoolas ja kaine I wõi II liigi
auto-juht
saab alatise koha raskeweoautol. Palk kokkuleppel. Teat. kirj. end. teenistuspraktika kohta sst. „28/1168"

Passijat,
kes keeta oskab, kohe tarwis Kõleri tän. 14—6.

Wajatakse maale tallu
naisteenijat.
Kaubelda 14. aprillil s. a. kella 12—14 Paldiski mnt. 44, kauplusés.

Prantsuse keele ja masinakirja oskusega
noormeest wõi preilit
wajatakse kergele kantseleitööle mõneks p.-l.-tunniks päewas. Soowiawaldused lühik. elulookirjeldusega sst. „39/1219".

Asjatundlik noor karske
trüki-masinameister
leiab kestwa teenistuse. Pakkumised ühes senise teenistuskohtade äranäitamisega kirj. sst. „18/8038".

Tarwis Nõmmele pagari-ärisse tublit
köögiteenijat.
Teat. kirjal. sst. „4/7864.

Lapsehoidjat
tarwis. Tulla kella 4—6 p. l. wõi laup. kl. 3—4 Jakobi tän. 24—14.

Wajatakse
juuksuriõpilast,
wõib ka wäljaspool Tallinna olla. Kirj. kuni 20. skp. sst. „22/8042".

Maale tallu tarwis tublit
tüdrukut.
Kaubelda 14. apr. kl. 11—1 Suur Pärnu mnt. 73, hoowis.

Wajatakse
puhvetipreilit, ettekandjat.
Nõmmel, Jaama tän. 6, rest. „Tokio".

Plokk-katuse katmine
wälja anda. Teatada tinginusjed: töö oma materjaliga ja ilma sst. „37/8017".

Wajatakse
teenijat
(oma korterist), kes taimetoite oskab walmistada. Lembitu 14—2.

Tööstus wajab kestwale tööle
nais- ja meestööjõudu,
kes paigutaks Kr. 500 tööstusse 3-ks kuuks. Pakkum., milles palun täh. ala, mil töötanud, saata sst. „34/8091".

Kokaabi ja köögiteenijat
wajatakse Liiwalaia 42, söögisaali.

Sulast ja tüdrukut
tarwis Keila lähedale tallu. Kaubelda 14. skp. kl. 10—11 S. Karja 5, majahoidja juures.

Talutöödele wajatakse
tüdrukut
kes lehmi lüpsab. Küsida Estonia pst. 27, majahoidjalt.

Wajatakse nooremat
tüdrukut
kes kõik tööd teeb. Tartu m. 42—3-a, hoowis, puumaja.

Nõmmel wajatakse
teenijat
Järele küsida Nõmme, Raudtee tän. 50—1.

Kehtna kõrgem Kodumajanduskool wajab kohe
maja-teenijat.
Rahapalk kokkuleppel. Priikorter ja toit. Pakkumised kirjalikult saata aadressil: Kehtna Koolid, Keawa p.-ag.

Wajatakse täiesti wilunud
ettekandjat
Kesk Kalamaja 6, söögisaali

õpilasi
wajan parematele kleidi-, mantlitöödele. Pärnu m. 32—6, hoowimajas.

Intelligentsed naisspoisi iikind leiawad tasuwa
kõrvalteenistuse
Kirj. sst. „2/8062".

Waja
rätsepa käealust
tellitud tööle. Juureweo t. 7—12.

Taluteenija
ja sulane leiawad teenistust Wiljandimaal. Teat. palgatinginustega sst. „7/8067".

Wajatakse
tüdrukut-sulast
Pärnumaale tallu. Teatada kirjal. wõi kaubelda isiklikult Tallinn, Niine tän. 9-a—9.

Waja
lapsehoidjat
perekonda. Koppel, Betkeri teh. 30—6.

Tarwis ärasõiduks Narwa
naiskokaabi,
kes külma ja sooja baaritööd tunneb, à la carte tööd ei ole. Läbi rääkima tulla kl 11—2 Harju tän. 29, kuduwisärisse.

Kübaratööstusse
waja noormeest; soowitaw, kes on ennem sel alal töötanud. Aia tän. 20, „Extra".

Vaja krohwijaid.
Kauplemiseks tulla Narwa mnt. 40, ehitusele.

Tööstus Tallinnas wajab töökaid karskeid
noormehi õpilasteks,
kes omawad põllutöökoolt wõi põllutöö-gümnaasiumi haridusc. Teated ühes lähema kirjeldusega senisest tegewusest saata sst. „32/8092".

Kingseppa
tarwis parandustööle. Pärnu mnt. 36.

Preili,
kes peale kolme kohaliku keele räägib ka inglise keelt, leiab püüsiwa koha puhtamasse ärisse. Kirj. sst. „B. 1046".

Kingseppa
tarwis wana parandusele. Tondi 20, töötuba.

Maalreid
tarwis. Tulla homm. kl. 8 Waimu tän. 2.

Müüakse

Tugew
vedruhaamer
ja keewitamisaparaat müüa Wabriku tän. 31—1.

Suvemaja
müüa Wajalemma jaama lähedal, 1600-ruutj. krundiga, majas kaks korterit, hind Kr. 3000. Kirj. sst. „30/7890".

Peaaegu uus 1939. a. mudel
kohver-kirjutusmasin
juhuslikult müüa: Hind Kr. 175.—. Näha Wiru tän. 5—3, tel. 467-32.

Veoauto
Dodge-Brothers, 3½ tonni, sõidukorras, õlipiduritega, müüa wõi wahetada kas sõidu- wõi kaubatõllaga. Aadress: Wändra, Rõusa, E. Jürisson.

Müüa
tühjad weini- ja heeringawaadid, tammepuust äriünnid ja detsimaalkaal ühes wihtidega. Näha kl. 11—2 S. Paiarei 16, tööstuses.

Müüa
ehituspaekivi
Kadaka külas, Udena talus, A. Klimberg. Tel. 472-85, kella 9—14.

Müüa Järwa-Jaanis
uus puumaja,
kõrwalhooned ja 0,5 ha aiamaaga. Lähemaid teateid saab Ed. Weidemann'ilt Järwa-Jaanis. Pikk tän. 50. Wastuse jaoks mark lisada.

1—2-aast., 25—125 sm kõrged poogitud
õuna-puud
20—50 senti tükk. M. Reisenbuk'i punkool, Tõrwas.

Müüa juhuslikult õige odawasti meester. ja naister.
jalgrattad.
Järele küsida Narwa maanteel 38, puuwilsakauplus.

Aruheina
1 kuhi müüa Haberšti mõisas Paldiski maanteel, telef. 450-42.

Wast lüpsma tulnud
lehmad
müüa Mõigu surmaja juures, Arpelberg.

Odawasti müüa eraisiku
tõldauto
„Graham", mudel 1929, õlipiduritega, heas sõidukorras. Kentmani 5, autotöökoda.

Hobune
(wanapoolne) odawasti müüa põllutööks. Luite tän. 7, Wäike jaama taga.

Odawasti müüa Pontiac
tõldauto,
täiesti korras. Olga tän. 1—23, Pelgulinnas.

Müüa täiesti korras
„Adler"-sõiduauto,
3,8 hob.-j. 1937. a. mudel. Näha Kopli tän. 4, puuhoowis, äriväewiti kl. 8—18

Sõidukorras
veoauto
firma Reo, 4 t., kohe müüa. Teateid ja näha saab Magajini 4—4.

Ehitus-krundid
ühes wäikese majadega müüa Pääskülas, jaama läheidal. Küsida hra Woogaselt, Pärnu mnt. 254.

Müüa
söögitoamööblid
kabinett, elektriärmatuurid, suur palm ja muid asju. Järwe, Tuule 3 Näha kella 10—13

Klaver
müüa, wäga hea kõlaga firma Welte Söhne. Näha wõib Liiwa tän. 14, hoowimajas.

Müüa wäga hea
fotoaparaat,
ukseesriided, wälisnaa põrandawaip (kookos-) ja meesterahwa ülikond. Oskar tän. 5—1.

Müüa wäga heas korras
mootorratas
küljekorwiga. Näha saab Paldiski mnt. 19-a, autotöökojas.

Ilus
suvitustalu
müüa, mere ja raudteejaama lähedal. Teareid saab Tallinnas, Liiwa tän. 1 (poest), telef. 444-20.

Elumuutmise tõttu üle anda, kauba ülelugemisega wäga rahwarikkal tänawal
puuvilja-kauplus.
Wajaline kapital Kr. 2000. Kirjad sst. „8/7865".

Müüa
2 väikest talu.
Teateid saab S. Tartu mnt. 91—9.

Elumuudatuse tõttu ainulaadne hea sisseehitusega wanem äri müüa, eriteadmisi waja ei ole, wõib kogu maainimene olla, saab hakkama ka naisterahwas. Kirjad nime j. aadressiga saata sst. „36/1216".

Odawasti rutul. müüa
vanu palke,
mitmesj. laudu, ahjumaterjali, katusekiwe, uksi, aknaid, tellis- ja paekiwe. Koidula 20; kella 10—12 homm. wõi Harju 22—3, tel. 436-27.

Uheperekonna-elamu
müüa Nõmmel ühes 800 r.-s. pargiga. Hind 11.000 kr. Kirj. sst. „23/7963".

Müüa korras
maja
keskkinna rajoonis. Wäljamaks Kr. 10.000. Lähemalt Niguliste tän. 3, äris.

Ehituskrunte
kiwichitusrajoonis müüa. Lähemalt kl. 6—8 S. Karja 9—3 (miite 2-a), telef. 446-80.

Krafsöidu puhul müüa
rätsepatööstus,
hästi käidawas kohas keskkinna ligidal. Teateid saab Gonsiori tän. 21, krt. 14.

Müüa noor
hobune
Weerenni 26.

Müüa 4-tn. Chevrolet-
veoauto
1939. a. numbriga, täiestitööforras. Näha saab Narwa mnt. 46, autotöökojas.

Müüa
paemurdu.
Kirj. sst. „29/1169".

Prunginud
lapsevanker
müüa. Karu 31—3.

Müüa korras 4-tn.
veoauto
„Opel Blitz". Soowi korral ühes suurema riiklikku weoga. A. Palm, Märjamaa p.-k. 33.

Müüa
vanu asju
Läike tän. 10, Pääskülas.

Põltsamaal, Jaan Roosma puukoolist, mis omanimma päraist likwideeritakse ja üle wiiakse Järwamaale Esna raudteejaama läheda-le, müüakse odawasti (suurwalik) raremateist sortidest
noori õunapuid.
Äreleyärim. ja tellim. palun pöörda müüja, Martin Roosilehe, poole, aadr. Esna koorejaam, p.-k. 13.

Habelschwerdt'is 2. skp. lahkunud armast koolisõpra ja kaasvilistlast

Johannes Hallman'i

mälestavad kurbuses

Karl A. Rütman
Paul Reintam
Ernst Steinberg
Artur Samias
August Pihlberg
Aleksander Filippoff

Ootamatult lahkunud Sihtasutise Turismi Keskkorralduse peasekretäri

Hans Leinsaar'i

mälestab sügavas leinas

Aegwiidu Turistide Kodu

Mehaanik Adolf Kiider'it

mälestavad

J.-m. „Suur Tõll'i" juhtkond ja meeskond.

Südamest täname kõiki,

kes meie lahkunud naist ja ema

Alide Müürsepp'a

mälestasid armastusega kirstupanemisel ja tema viimsel teekonnal. Erilist tänu lahkunu kaasteenijaile.

Leinajad ABIKAASA JA POEG.

Diplomeeritud naiskokk hakkab andma

keedukursusi

Soojad, külmad ja magusad toidud

Uue grupi algus teisipäeval, 18-dal. Soovijatele õpetatakse ka külmade toitude garneerimist eratundidel. Palun soovijaid sisse kirjutada — Imanta tän. 10—5.

HARJU MAAVALITSUSE EHITUS-TEEDEOSAKOND annab välja kinnisel kirjalikul vähempakkumisel 28. aprillil 1939. a. kell 10 hommikul Tallinnas, Roosikrantsi t. 12 — 860 kb.-mtr. killustiku, 910 kb.-mtr. kunstkruusa ja 1000 kb.-mtr. paeprahi

VEOD

UBARI-PUNAKIVI teeehitamiseks Jõelähtme ja Kuusalu valdades.

Kinnised ümbrikud, märgusõnaga „*VEOTÖÖD*" tuleb anda sisse või saata postiga Ehitus-Teedeosakonda eelmärgitud tähtajaks. Pakkumise kindlustuse ja lepingu täitmise tagatiseks tuleb maksa 10% pakutavast hinnast või esitada selle summa peale seaduslik pangagarantii.

Veotööde tingimustega võib tutvuda Ehitus-Teedeosakonnas, alates 17. aprillist s. a. Sealt saab ka pakkumislehti.

Ehitus-Teedeosakond.

Organiseerimisvõimeline energiline intelligentne 32-a. ärimees

otsib teenistust

ärijuhina, esindajana või muud. Valits. kolme koh. keelt, tunneb paberikaupu, eriti bürootarbed, kartoteegid, registratuurid ja büroode organiseerimine. Omab välismaa esindused ja klientuuri oma alal. Kohaneb kiiresti ja on nõus ka teisel alal töötama. Pakk. slt. „25/1205".

Jäätelepanu!

Seda isikut,

kes vajalikuks pidas Rocca-al-mares karjasekujult kiviga jalg ära lüüa, palutakse saata äralöödud metalltükid, mis temale täitsa väärtusetud, Pikk tän. 29, krt. 2.

Adolf Kiider'it

mälestavad

Veeteede Talituse Ametnike Ühing ja Holu-Laenukassa.

Lahkunud kolleegi

mehaanik Adolf Kiider'it

mälestab leinas

Eesti Kaubalaevastiku Mehaanikute Ühing.

Surma läbi lahkunud

Andreas Freytag'i

mälestawad üürnikud

Kull, Rode, Luchs'nger ja Wa'dt perekondadega.

Oma unustamata

Elviine Erika Bürger'it

(sünd. Viil)

tema I surma-aastapäeval mälestavad

abikaasa, lapsed, ema ja õde poiaga.

Kautsjonivõimeline noor pr. otsib

teenistust

kassasse. Sel alal vilumus. Kirj. slt. „28/8008".

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

13. aprillil sisse tulnud kirjad.

1/1101	1	1/7821	2	23/6803	1	24/7724	2
1/7781	3	1/7741	2	24/7524	3	24/7004	1
2/8462	1	2/7622	1	24/6924	1	24/6884	1
2/7029	1	2/7822	1	24/7764	2	25/6805	4
3/7503	1	3/7823	1	25/6965	14	25/7605	5
3/7777	1	3/7063	1	25/885	3	25/7765	2
4/7544	2	4/7024	2	26/7406	1	26/7806	2
4/1104	1	4/6984	1	26/7820	1	26/7006	1
5/7145	1	5/7585	3	26/1126	1	27/7447	4
5/7825	1	5/7745	9	27/7527	8	27/7567	1
5/7625	1	6/7826	4	27/6487	1	27/7607	1
6/7026	3	6/1106	2	27/7807	1	27/7047	1
6/7466	1	6/7626	1	27/6967	2	27/7727	2
7/6947	1	7/6867	1	27/7647	2	28/6968	15
7/7667	1	7/7787	2	28/7608	3	28/7848	2
7/7027	1	8/7628	8	28/7748	1	28/7008	1
8/7068	2	8/7508	1	29/6929	5	29/922	1
8/6988	2	9/7069	10	29/7009	5	29/7729	2
9/7709	4	9/6829	1	29/7689	1	29/7569	1
9/7029	1	9/7669	2	29/6969	1	29/7049	1
9/6629	1	9/6869	1	29/7609	1	29/6709	1
10/6870	5	10/6950	1	30/7530	3	30/7850	2
10/7590	1	10/6990	2	30/7650	2	30/7050	1
10/7710	1	10/7870	1	30/7010	1	30/7690	1
10/7550	1	10/7430	1	31/6931	2	31/6811	1
10/7750	1	10/7030	2	31/7411	1	31/7811	10
10/7670	1	11/7551	9	31/7051	5	31/7611	1
11/7031	3	11/7791	8	31/7651	1	31/7011	1
11/7751	2	11/7831	1	31/7091	1	32/7572	4
12/7832	15	12/7512	3	32/7612	6	32/7012	3
12/7592	1	12/7672	1	33/7813	8	33/6813	1
13/7633	3	13/7073	5	33/7093	2	33/7693	1
13/7713	4	14/6714	3	33/7613	1	33/6693	1
14/7794	3	14/6954	3	34/7614	12	34/7734	1
15/6915	1	15/6955	2	34/7494	1	34/6210	1
15/7555	2	15/755	1	34/1614	1	35/6935	6
15/7795	5	15/7715	1	35/6815	3	35/7495	1
16/6876	5	16/6956	2	35/6975	3	35/7735	1
16/7676	2	16/6996	1	35/7695	1	36/7536	2
16/7076	1	17/7557	1	36/7576	1	36/7056	3
17/6477	1	17/7077	28	37/7537	1	37/7777	9
17/7357	1	17/6997	1	37/7857	3	37/7017	1
17/7837	2	17/7637	3	37/6817	1	37/7617	3
18/7840	1	18/6678	1	37/7097	2	37/7577	1
18/7318	1	18/7518	2	37/1137	1	38/7578	3
18/6838	2	18/7798	13	38/6618	1	38/7778	2
18/7678	7	18/7558	4	38/7458	1	38/7618	1
18/438	1	18/7718	3	38/6818	1	38/7698	2
18/7598	2	18/7758	1	38/6978	2	38/7098	1
18/1118	1	19/7559	21	39/7019	2	39/6899	1
19/7039	5	19/7599	16	40/6980	1	40/7100	7
19/7079	2	19/7799	4	40/6900	1	40/6940	1
19/6999	2	19/6879	3	40/7500	2	40/6820	1
19/7719	1	20/6960	2	40/7460	1	40/7820	2
20/7160	1	20/7650	1	40/7660	2	A. 2927	28
20/7760	9	20/7000	3	A. 2840	1	A. 2924	1
20/7840	1	20/7640	1	A. 2958	2	A. 2959	1
20/7800	1	21/6721	4	A. 2985	1	B. 3167	2
21/7481	2	21/7761	4	E. 2960			2
21/7841	1	21/7521	1	97896			1
22/922	1	22/7042	1	Veoauto 1939			1
22/7642	1	22/1122	7	470869			1
22/7762	1	22/7602	3	428-67			1
23/7523	2	23/1123	2				
23/6323	1	23/6923	1				

Kokku 667 kirja.

Arstid

Dr. A. Kook

põle-, sugu- ja nahahaigused

Müürivahe 16—33 (Laenupanga majas, S. Karja nurgal) Könet. 10—12 ja 6—8 õht. Tel. 452-12.

Dr med. K. Kook

Naistearst.

4—5 p. l.

Gonsiori 1. Tel. 307-03.

Võtan jälle haigeid vastu.

Dr. K. Lunin.

Sisehaigused. Südamehaiguste eriarst

11—1 ja 5—7. Urla maja.

Dr Lydia Luik.

Naistehaigused ja günnituseabi.

Könet tl. 11—2 ja 5—7.

Tatari 6—6.

Telef 453-28.

Hambaarst L. Goldberg

(enne h.-a Tohwer-Antsoni j.)

Wabaduswäljak 10-A, t. 3, Eeks-Maja hoones

(uks „Kawe" ja „Kultaje" wahel). Telef. 410-33.

Wastuw 9—1 ja 1½—7.

Kunsthambad.

Elan nüüd Narva m. 16—2

Hambaarst

D. Pikarevitš.

Wastuw. 10—1 ja 4—7.

Kunsthambad.

Telef. 310-15.

Hambatehnik L. Prisant

Müürivahe tän. 31—1.

Telef. 439-00.

Mitmekesiseimlaste lugemisvara on „LASTE RÕÕM".

Pidud

ESTONIA TEATER

Reedel, 14. aprillil, kell ½8 õhtul 12. korda

hariliie hindadega

Nimed marmortahvlil

Draama Albert Kiwika janamimeltie romaani järele 3 waatuses (7 pildis) Dramatiseerinud Albert Kiwikas ja A. Annist. Pääsmed Kr 1.80 — 20 s.

Laupäewal, 15. aprillil, kell ½8 õhtul esietenduseks

„Fra Diavolo"

D. F. E. Auberi ooper 3 waatuses. Esietenduse hinnad. Pääsmed Kr. 3.50 — 40 s.

Pühapäeval, 16. aprillil kell ½3 p. l. 28. korda alandatud hindadega

„Poola pulmad"

Joseph Beeri operett 3 waatuses, eelmänguga. Pääsmed Kr. 2 kuni 20 s.

Kell ½8 õhtul 4. korda hariliie hindadega

„Niskamäe leib"

Hella Wuolijoe naidend Niskamäe naiste II osa 8 waatuses (4 pildis)

Pääsmed Kr 1.80 — 20 s.

Esmaspäeval, 17. aprillil kell ½8 õhtul 13. korda hariliie hindadega

„Nimed marmortahvlil"

Draama Albert Kiwika janamimelise romaani järgi 8 waatuses (7 pildis). Dramatiseerinud Albert Kiwikas ja A. Annist. Pääsmed Kr. 1,80 — 20 s.

Teisipäeval, 18. aprillil kell ½8 õhtul

Estonia orkestri tuluõhtuks

I

Fr. Schubert — Lõpetamata sümfoonia I jagu. Juhatab Olav Roots.

II

„Fra Diavolo"

D. F. E. Auberi ooper 3 waatuses. Hariliku hinnad Pääsmed Kr. 2,80 — 40 s.

Teatri kassad avatud — kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st ½9-ni.

EESTI DRAAMA TEATER

Laupäeval, 15. aprillil kell ½8 õhtul 27 korda

„Kuues majakord"

Alfred Gehri näidend 3 waatuses (9 pildis)

Näitejuht — Leo Kalmet

Lawapilt — P. Raudwee.

Pühapäeval, 16. aprillil, kell ½8 õhtul wiimast korda

„Valge taud"

Karel Čapeki draama 3 waatuses.

Näitejuht — Ruut Tarmo.

Lawapildid — P. Raudwee.

Kassa awatud kella 12—4 päewal ja 6—8 õhtul.

TÖÖLISTEATER

Reedel, 14. aprillil, kell ½8 õhtul 10. korda hariliie hindadega

„Nr. 72"

Fr. Langeri näidend 16 pildis.

Pääsmed 20—125 senti.

Laupäeval, 15. aprillil, kell ½8 õhtul 29. korda hariliie hindadega

„Äripäev"

(„Tootsi pulma" järg)

Andres Särewi dramatiseering Oskar Lutsu jutustuse järele 4 waatuses 5 pildis. Pääsmed 20 — 125 senti.

Pühapäeval, 16. aprillil, kell ½3 p. l. 4. korda

„Kroonu onu"

J. Kunderi nättemäng 8 waatuses (18 episoodis) laulu- tantsu- ja pillilugudega.

Pääsmed 20 — 125 sendini

Pühapäeval, 16. aprillil kell ½8 õhtul 11 korda hariliie hindadega

„Nr. 72"

Pääsmed 20 — 125 sendini

Esmaspäeval, 17. aprillil, kell ½8 õhtul 117 korda üldhindadega

„Tagahoovis"

Andres Särewi dramatiseering Oskar Lutsu jutustuse järele 3 waatuses 5 pildis. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Kassa awatud iga päew kella 12—4 päewal ja 6—½9 õhtul.

KOMMERTSGÜMNA
Laup., 15. a
Meeslau
„MERIL
konts
Juhatab HER
Solistid: Carmen Prii —
klaver; J. Kalvet — s
teno
Algus k. 8 õhtul.

1000 k

saab see isik, kes abista
apr. s. a., M. Furmansky
Aleksandri 7 toimepandud
mete leidmist. Isik jääb
Teatada M. Furmansky ä
tän. 7.

Maakonnalinnas suurem
matu- ja
kirjutusl
kauplus
Teat. kirjalikult „Pressa

Kreenholmi Puuvillasaadu
faktuuri Osaühisu

juhatusel on au osanikke põhikirja § 19 põhjal palu
1939. a., kell 12 juhatuse ruumes Tallinnas, Pikk 68,

korralisel
peakoosolel

Päevakord:

1. 1938. a. aruande ja bilansi läbivaatam
2. 1939. a. kulude eelarve kinnitamine.
3. Valimised põhikirja kohaselt.
4. Kinnisvarade ostmine, müümine, koorn
5. Jooksvad asjad.

Laupäeval, 15. apr., kell 8 õht.

Estonia kontsertsaalis

Soome meeskoori

„Viipurin Lauluvoikot"

kontsert

Juhatab muusikadirektor Th. Björklund.

Solist: ooperilaulja Jorma Huttunen (tenor).

Pääsmed à Kr. 2.50 kuni 35 s., eelmüügil Estonia kassas

Korraldaja: Tallinna Meestelaulu Selts.

Laup., **15.** apr. s. a.

TÖÖLIS-VÕIMLAS

SPORDI PIDU

Käsipalliv.

Luther-Hermes-Lorup.

TANTS.

Mängib „RURO"

Algus kell 21.00

HERMES.

Kas aastaid 5 või 3×5 on lugejatel eaks — kas nimeks Mati, Mall või Liis, nad ühteviisi heaks kõik peavad „Laste Rõõmu" ja loevad

Laste Rõõmu

Kui jääd
laupäev
a/
Talli
ja
a/l. „Ha
Tallinnast, Helter
re, Taalikule Tri
Kaupade laadimine Ta
14. apr kella 7—16.
L

Tallinna Linn
vajab kutseõig
teh
ja küm
Kandideerijail esitada palve
Osakonnale, Nunne 2, hilj

Võru Linna Haigla vajab

õde-ämma

Palk 50 krooni kuus + pr
valgustus; peale selle lisata
Sooviavaldused saata Võru
elulookirjeldusega ja doku
dega neist hiljemalt 1. mai

Gümn. haridusega noor preil
tusmasinal ja valitseb täielise
ja on võimeline neis keelis
respondeerima,

otsib k

Kirjal. pakkum. slt. „30/7930

äriliste kaluurustega noormees, tuitvusringkonnaga, soovib

agendi

Priidik Hansu p. Tikenberg

sünd. 8. veebr. 1873. a. surn. 13. apr. 1939. a.

Ärasaatmine kodunt, Liivalaia 25, reedel, 14. apr., s. a., kl. 20, kirstupanek Toompea Kaarli kirikus samal päeval kl. 21.

Matmine Toompea Kaarli kirikus pühapäeval, 16. apr. s. a., kell 15 ja sealt Rahumäe kalmistule.

Mälestavad sügavas leinas

abikaasa, lapsed, lapselapsed, väimehed ja õde.

Andreas Freytag

sünd. 6. 12. 1864., surn. 12. 4. 1939.

Kirstupanek 14. 4. 1939.
Ärasaatmine leinamajast 16. 4. 1939 Lembitu 4—4 Kopli kalmistule.

Mälestavad sügavas leinas

abikaasa, lapsed, lastelapsed ja omaksed

Raske ja pika haiguse järele lahkus meie kallis wend, onu ja wanaonu

KUSTA RIGGO

Sünd. 17. 12. 1872. a., surn. 13. 4. 1939. a.

Kirstupanek leinamajas, Septembri t. 4, 15. 4. 1939. a. kell 6 p. l.
Ärasaatmine 16. 4. 1939. a. kell 1.30.

Mälestawad sügawas leinas **õed, õelapsed ja omaksed.**

Surma läbi lahkunud kauaaegset peasekretäri

Hans Leinsaar'i

(end. Ott-Reinson)

mälestavad **Sihtasutise „Turismi Keskkorraldus Eestis" nõukogu, juhatus ja ametnikud.**

Armast venda, onu ja ristiisa

Priidik Tikenberg'i

mälestab kurbuses
K. Tikenberg perekonnaga.

---

11. apr. lahkus raske haiguse järele

MARIA VOIT

sünd. 3. mail 1878.

Kauaaegset truud teenijat mälestab
perekond Stackelberg.

Lühikese raske haiguse järele lahkus igavesele unele minu unustamata kallis mees

Johannes Moldau

sünd. 5. juun. 1911. a., surn. 10. apr. 1939. a.

Tööstimata leinas **abikaasa.**

Matmine Rakvere linna kalmistul reedel, 14 apr kell 1 päeval.

Head sõpra

Priidik Tikenberg'i

mälestab **perekond A. M. Anderson.**

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk

Poola wastutaw osa

Saksa-Poola wahekorrad on juba mõnd aega pinewad. See ei ole Inglise-Poola läbirääkimiste ja abistamiskohustuse tulemus, waid — ümberpöördult — läbirääkimised ja abistamiskokkulepe teostusid olukorras, kus Poola puutumatusele näis olewat tekkinud hädaoht probleemide lahendamisel, milles Saksa ja Poola huwid on lahkuminewad. Me oleme nende probleemide loetelul peatunud waremgi, mainime ainult, et niisugustena on mõeldud wabalinna Danzigi, Saksamaad Ida-Preussimaaga ühendawat koridori, wahest weel Bohumini raudteesõlme kui ka wähemusrahwaste olukorda.

Mis on siis nüüd muutunud Inglise-Poola kokkuleppega ja missuguseid järeldusi tuleb sellest teha?

Poola-Saksa wahekordade määrajaks oli 26. jaanuari 1934. a. kokkulepe. See kinnitab üldjoontes Kellogg-Briand'i pakti põhimõtteid, s. o. sihib jõu tarwitamise wältimisele mõlemariigi suhetest. Mõlemad walitsused kohustuwad kõigis küsimustes otseselt kokku leppima. Seisukohtade lahkuminekute puhul, kus otseste läbirääkimiste kaudu ei saawutata lahendust, kohustutakse seda saawutama teiste rahuliste abinõudega (wahekohus jne.), milleks wõib kasutada ka kehtiwate lepingutega määratud protseduuri. Neid põhimõtteid pidi rakendatama niihästi majanduslike, poliitiliste kui ka kultuuriliste küsimuste lahendamisel.

Nagu nüüd Inglise ja Poola poolt on kinnitatud, ei ole Londoni kokkuleppega mõjutatud ega tahetudki mõjutada seesugust rahulise läbikäimise korda. Millele Chamberlaini deklaratsioon 31. märtsist ja kokkulepe 5. aprillist läheb wälja, on Poola abistamine sõjalise kallaletungi korral wõi — täpsemalt — aktsiooni korral, mis seaks hädaohtu Poola iseseiswuse, ja sedagi juhul, kui Poola ise alustab kallaletungijale wastupanu relwadega. Casus foederis jõustub seega Poola initsiatiiwil. Järelikult käib Inglismaa abi ainult niisuguste juhtude kohta, kus Saksamaa murraks 1934. a. lepingut Poolaga.

Poola ja Prantsusmaa abistamiskohustus on sõlmitud 1921. aastal. Ta näeb ette, et kallaletungi puhul ühele wõi mõlemale lepinguosalisest lepitakse kokku tarwitusele wõetawate abinõude suhtes oma territooriumi ja huwide kaitseks. Kuna Chamberlain 31. märtsi deklaratsiooni puhul tähendas, et Prantsuse walitsus on teatanud toimiwat analoogiliselt Inglise walitsusele, ei saa ka 1921. a. kokkuleppele anda kaugemaleminewat ulatust. Seda ei ole waremgi mõeldud. Nii oleks Inglismaa õieti kohanenud nendele kohustustele, mida tema sõjaline liitlane — Prantsusmaa — kandis Poola wastu 1921. a. saadik, kuid mis Saksamaad ei takistanud 1934. a. sõlmimast Poolaga kokkulepet.

Ka ei ole Poola Londoni kokkuleppega wõtnud endale üle selle piiri käiwaid kohustusi, kui tal oli ettekujutatawalt seni. Ta oli kohustatud kallaletungi puhul Prantsusmaale seda abistama. Nüüd kohustub ta abistama ka Inglismaad. Kohustuste näiline laienemine ei ole seda tegelikult siiski mitte, sest Saksamaa kallaletung Inglismaale, Prantsusmaad puudutamata, ei tundu usutawana, wähemalt nendewaheliste kohustuste tõttu. On aga Prantsusmaa puudutatud, peaks ka Poola abi jõustuma.

Mida Londoni kokkulepe ja Inglise-Prantsuse ühine deklaratsioon uudset pakub, praeguses lepingute pudewuse ajajärgul, on seega: 1) et 1921. a. lepinguosalised mõtlewad oma kohustusi tõsisélt täita, ja 2) et Saksa-Poola 1934. a. kokkuleppele on nagu tekkinud weidi omapärasel kombel garandid, milleks Saksamaalt ei ole küsitud nõusolekut. Kui 1934. a. kokkuleppe sõlmimisel Saksamaa wõis parimal juhul arwestada niisuguse wõimaliku „garandina" Prantsusmaad, on nüüd selle kõrwale kerkinud ka Inglismaa. Peale prestiižhküsimuse wõiks aga erinewus olukorras saada tunduwaks ainult juhul, kui Saksamaa mõtleks rikkuda 1934. a. kokkulepet, kuid seegi erinewus, nagu warem tähendatud, ei ole reaalne, sest Prantsuse-Inglise sõjalise koostöö sobimise momendist wõis niisugust wõimalust pidada juba loogiliselt usutawaks.

*

Üldiselt Londoni kokkuleppega püütakse kinnitada jälle Lääne- ja Ida-Euroopa poliitilisi ja strateegilisi ühendusi, mille katkemist Rheinimaa remilitariseerimise ja Siegfriedi-liini ehitamisega on toonitatud. Kuid Londoni kokkulepe ei eemalda neid tõkkeid, need jäävad püsima. Kuidas wastastikune abistamine wõiks teostuda, see jääb sõjawäe-ekspertide wälja töötada. Ajalehtedes on wilksatanud teateid, nagu annaks Inglismaa osa oma sõjalaewastikust Poola käsutusse mereteede lahtihoidmiseks, kuid selge on, et Poola sadamate säilitamine sõjalise konflikti korral otsustatakse siiski rohkem maal kui merel, ja ükski ei saa wist salata, et Poola koridor on raskestikaitstaw. Pealeselle on ajalehed toonud weel teateid, et Poolale on Londonist antud 30 milj. naelsterlingit laenu relwastuse täiendamiseks, ja et Prantsusmaa on lubanud wälja anda Poolale selle relwastuslaenu wiimse osa.

Kõigest paistab aga siiski, et Poolal ka abistamiskohustuste jõustumisel tuleks konflikti korral wõidelda oma jõududega üksinda oma maa kaitsmisel ja teiste abi tähendaks ainult osa waenuliste jõudude eemaletõmbamist, mis Poola wastu wõiks jätta siiski waenlase ülekaalu. Seepärast oleks küll põhjust oletada, et Poola poolt tehakse kõik sõjalise konflikti wältimiseks ja päewakorral seiswate küsimuste rahuliseks lahendamiseks 1934. a. kokkuleppe waimus.

Missugused olekšid Poola schansid sõjalise kokkupõrke puhul Saksamaaga, seda on wälismaade ajakirjanduses mitmel pool arutatud. Kindral Armengaud „Dépêche de Toulouse'is" märgib kõigepealt saksa õhujõudude (umbes 3000) ülekaalu Poola (700—800) wastu 1200-kilomeetrilisel frondil (Ruteeniast kuni Leeduni), mis ähwardaks ersti Kraakowit, Lodsi, Poznani ja Warssawit. Kuigi Poolas on käimas tööstuse detsentraliseerimine, on wäga elulised poola tööstuskeskused Slowakkia äralangemisega jäänud hõlpsasse kättesaadawusse saksa õhujõududele.

Maaoperatsioonide kohta arwab kindral Armengaud, et koridori okupeerimine peaks saksa wägedel olema hõlpus. Samuti pidawat poola wäed haaramishädaohu tõttu taganema wälja tööstusrajoonist Przemysl—Lublin—Bialestok—Grodno liinile, mis jätaks aga saksa wägede kätte kuni kaks kolmandikku Poola territooriumist. Poola oleks sunnitud seega kasutama traditsioonilist wene strateegiat — laskma waenlast tungida edasi, et wastupealetungile omakorda minna üle, kui waenlane on end juba wäsitanud. Kuid siis on waenlane end juba kindlustanud ja walitseb Poola tähtsamate warade üle.

Soodsam wõimalus kindral Armengaud' arwates olewat Poolal otsekohene omapoolne kallaletung Ida-Preussimaale. See wõimalus olewatki, mis wõiwat panna Saksamaa kõhklema sõjalise konflikti awamises. Poola schansid suureneksid weel, kui Inglismaa saaks kiiresti saata 20 diwiisi üle kanali Euroopa mandrile, Belgia laseks oma territooriumilt läbi prantsuse-inglise wäed, Rumeenia toetaks otsustawalt Poolat ning Nõuk. Wene tooraineid olekšid Poolal kasutada.

Teisalt arwatakse jällegi, et Saksamaa ei hakkaks pidama sõda kahel rindel, waid püüaks jõudude koondamisega sundida Poolat waid end majanduslikult niiwõrd koormama, et ta oleks sunnitud mõne aja pärast päewakorral seiswaid küsimusi lahendama Saksamaa soowide kohaselt.

Kõik need spekulatsioonid on muidugi sündmuste tegelikust käigust kaugele ettejooksmine, tulewiku nägemine mustas wärwis. Kuigi Saksamaal walitseb Poola suhtes wõrdlemisi ärew meeleolu Londoni kokkuleppe ja Poola mobilisatsiooni pärast, ei ole mingit põhjust weel enustada, et Poola-Saksa läbirääkimised ei wiidaks lõpule 1934. aasta kokkuleppe waimus.

*

Eeltoodust wõiks kokkuwõttes wahest märkida järgmist:

1. Poola-Saksa pinewad wahekorrad on keskendanud Lääne-Euroopa suurriikide huwi Wahemere-probleemide kõrwal ka Balti rannikule.

2. Seniste kohustuste kinnitamine ja kaitsesüsteemi ühtlustamine püüab Ida-Euroopat jälle siduda Lääne-Euroopaga.

3. Wõtmeselsukoht Ida-Euroopas on Poola käes, kes oma aktsiooniga määrab riikide ühise tegutsemise, kui tema wastu teostuks kallaletung.

4. Kuigi Inglismaa poolt alustatud kaitsesüsteemi lõpliku kuju kohta püsib selgusetus, wõiks arwata, et julgeolek tiibadel, s. o. Rumeenias ja Balti riikides, on Poolale äärmise tähtsusega.

5. Kallaletung Poolale tähendaks tõenäoliselt uue maailmasõja puhkemist. Sellega kanduks maailmasõja üks wõimalikest kolletest meile wõrdlemisi lähedale, kuid aegsasti kindlakujuliselt wäljendatud kohustused wõiwad lahkhelide lahendamise suruda rahuliste läbirääkimiste raamidesse, kuna Poola on pealegi sõjaliselt jõud, keda peab arwestama.

H. T.

Millise tee valib Mussolini

„Päevalehele" kirjutanud **Rt. Hon. Winston S. Churchill**, P. C., M. P.

Paljudes maades arutatakse küsimust, kas Mussolini tahab tõmmata Itaalia uude maailmasõtta Saksamaa kõrval. Enamus arvab, et kõige selle järele, mis on juhtunud viimase kahe nädala jooksul, see küsimus näib juba olevat otsustatud. Inglise-Itaalia kokkulepet murtakse kõige avalikumalt. Pole ühtainsatki punkti, millest oleks täpselt kinni peetud. Itaalia lubas vähendada oma armeed Liibias 30.000 mehe võrra. Ta kutsus nad ära ja saatis siis uuesti tagasi. Itaalia lubas kutsuda koju oma väed Hispaaniast igal juhtumil, kui kodusõda on lõppenud. Sõda on möödas ja väed on ikkagi veel seal. Ta lubas mitte muuta status quo'd Vahemerel, mille juure arvati ja pidi arvatama ka Adria. Nüüd aga on ta vägivaldselt kaotanud Albaania iseseisvuse. Ta lubas, et kõigist tähtsamatest vägede ümberpaigutustest teatatakse juba ette teisele kõrgele lepinguosalisele. Kõik need lubadused on hoolimatult purustatud. Veel üks lisanäide: krahv Ciano andis Briti saadikule veenva kinnituse, et Albaania vastu ei ole kavatsusel mingisuguseid käike. Samal ajal aga olid laevad ja väed juba liikvel Albaania suunas. Ei saa olla täielikumat näidet ebaotsekohesusest ja lubaduste murdmisest, kui sellega on antud. Võib tekkida küsimus, kas valitsus, kes nii tühistab ja jalge alla tallab pühaliku lepingu, mis alles hiljuti sõlmiti sõbraliku riigiga, ei ole juba otsustanud näidata oma vaenulikkust selle riigi vastu täies ulatuses, kui avaneb soodus juhus.

Sellegipoolest, ehk küll sõna võib olla murtud, huvid jäävad püsima. Ja Itaalia huvid saaksid kindlasti väga tõsiselt kahjustatud sõjas Suur-Britannia ja Prantsusmaa vastu Vahemerel. Itaalia seisukord on praegu üsna tähtsa. Tal on väljas neli eriarmeed, ja need oleksid lootusetult eraldatud emamaast, kui Itaalia laevastik peaks kaotama võitluses Inglise-Prantsuse laevastike vastu. Need laevastikud on aga Itaalia merejõududest võrratult võimsamad. Isegi kui kõigi Itaalia sõjalaevade meeskonnad koosneksid mussolinidest, on raske uskuda, et nad suudaksid jääda püsima raske ülekaalu ees, mis nende vastu välja astuks. Maailmasõja kogemused ja kõik, mis oleme näinud pärast seda, ei saa meid panna uskuma, et mees mehe vastu Itaalia meremehed oleksid kaks või kolm korda paremad Briti ja Prantsuse mereväelastest. Tagasihoidlikkus sunnib meid siin jääma sedalaadi võrdluste juure.

Kui meile peaks sunnitama peale uus sõda, võib väga hästi juhtuda, et kõige kiiremad hoobid antakse Vahemerel ja et nende hoopide tagajärjel halveneb Itaalia armeede seisukord Abesslinias, Liibias, Hispaanias ja Albaanias. Üks vool Briti strateegide seas peab kinni vaatest, et ülemaailmlikus võitluses rahvussotsialismiga, kui see peaks tulema, oleks positiivseks hüveks omada vaenlasena Itaaliat. Seda pikka igast küljest ligipääsetavat poolsaart, millel puuduvad toorained, nad peavad areeniks, millel võib saavutada tähtsaid võite. Nad kinnitavad, et Saksamaal tuleb Itaalia samuti sõtta tõmmata, nagu ta eelmisesse sõtta tõmbas Austria-Ungari. Saksa relvad ja sõjamoon peaksid siis voolma lõuna poole. See protsess on igatahes juba alanud. Saksa väed, eel-kõige Saksa õhujõud, võtaksid siis osa Itaalia, ja kuivõrd võimalik, tema ülemere-valdkondade kaitsest. Seo väljavaade ei peaks olema eriti rõõmustav Itaalia rahvale, kuivõrd ta tohib teada oma tulevasest saatusest. Kui rahvussotsialistlik ülevõim saavutaks edu, purustades Prantsusmaa ja Briti impeeriumi vastupanu, keda võib-olla toetaksid ka A.-Ameerika Ühendriigid, oleks muidugi väga palju sõjasaaki jagada. Kuid Saksamaa oleks peaperemees ja Itaalia oleks väiksem abiline, kes on läinud peremehega koos jahile. Sakslastel on viisiks kõikjal, kuhu nad lähevad, oma kaalu esile tõsta. Isegi kui Berliin-Rooma telje heledaimad lootused teostuksid, Itaalia oleks tegelikult, kui mitte nimeliselt äraripPuv rahvussotsialistlikust Saksamaast.

Kuid sõjaõnn võib võtta teise pöörde. Suured läänerriigid, kelle olemasolu oleks kaalul, ja kellele sündmuste survel võib koguneda liitlasi idas, võiksid lõpuks tulla võitjaiks. Sarnasel korral Itaalial mitte ainult tuleks kannatada ja võtta vastu pearünnak juba alguses, vaid ta oleks ka lõpul kaotajate poolel. Erapooletule silmale Itaalia väljavaated ei ole nii ega teisiti ahvatlevad. Raske katsumine, meeletu risk, ja lõpuks, mis ka juhtuks, alistumine Berliinile.

On küllalt põhjust uskuda, et selline on ka Itaalia rahva vaade. Tema laialdastel hulkadel ei ole lubatud võtta osa oma saatuse kujundamisest. Vaba mõtteavaldus ei ole lubatud, kuid siiski meile jutustati, et isegi fašistlikus suurnõukogus on tarvitatud karme sõnu poliitika vastu, mis tahab Itaaliat kiskuda Vahemere-sõtta Suur-Britannia ja Prantsusmaaga. Üks tähtsaid juhte olevat deklareerinud, et Itaaliat ei tule tõmmata sõtta „vastu kiriku, kuninga ja rahva tahtmist".

Kuivõrd on saanud teatavaks rohkete sidemete kaudu, mis püsivad briti ja itaalia seltskonnainimeste vahel, need tunded on üldised peagu kogu Itaalias. Tõelise kurbusega võtaks Itaalia töökas ja rõõmsaloomuline rahvas vastu teate, et ta peab alustama surmavat võitlust kahe läänedemokraatiaga. Kahtlemata neile kinnitatakse, et prantslased ja britlased on nõrgad ja kidurad, et nad on enamlusest läbi imbutatud ega pole üldse suutelised mehiseks vastupanuks. Kuid see propaganda ei ole sisendanud veendumust, ja siiamaani jääb kahtlaseks, kas Itaalia rahvast saadaks sundida vägivaldselt laskuma sõjakeerisesse.

Suur-Britanniaga sõlmitud lepingute murdmine, millest mõned arvavad, et need lepingud ei vääri-nud seda paberitki, millele nad kirjutati, ei tarvitse veel olla lõplik aste. Albaania okupatsioon, nagu nii mitmedki teised episoodid meie päevil, laseb end vaadata kahesuguses valguses. Võib-olla, et see oli esimene samm Saksa-Itaalia edasitungis Balkanil, mis vältimatult peab viima üldise sõjani. Vägede ja relvade toimetamine Albaaniasse, kaugelt suuremas ulatuses, kui kohalikud vajadused seda nõuavad, näib toetavat seda sünget vaadet. Teiseltpoolt võib kujutleda Mussolinit seletamas, et tema Albaania ekskursioon oli ainult kohaliku tähtsusega vahejuhtum. Ta võib ütelda, et ta esitas Prantsusmaale nõudmised, milliseid ta pidas õiglaseks, mis aga järsult tagasi lükati. Ei Tuniisi, ei Korsikat ega Nizzat ilma sõjata läänerriikidelt! „Kuhu mujale," võib ta ütelda, „pidin ma minema, kui siia Albaaniasse, mis annab mulle vähemalt midagi näidata mu rahvale pärast kõiki raskusi, ilma, et viiks neid otsesesse konflikti Inglis- ja Prantsusmaaga?"

Ühe päevaga 6000 kr. eest kalu!

Kevadine kalapüük Pärnu lahes algas õnnelikult

Neil päevil osaliselt jääkattest vabanenud Pärnu laht andis kesknädalal kaluritele oma esimese rikkaliku saagi käesoleval kevadel. Nimelt püüdsid kalurid Liu rannikul ühealnsa päevaga ümmarguselt 20.000 kilogrammi koha ja vimma, mille väärtust võib arvestada 6000 kroonile. Kuna nimetatud püük oli tänavu kevadel esimene, mida kalurid ise nimetavad „kalameeste klaperjahiks", siis loodavad kalurid, kes on suuresti ebausklikud, ka järgnevatest püükidest kõige paremat.

*

Mere jääkattest vabanemist oodati Pärnu ranniku kalurkornas pikisilmi, sest talvine kalapüük äpardus tänavu täielikult. Viimase kevadpüha keskpäeval lagunes Liu rannikul jää, ning teade sellest levis kalurite seas kulutulena. Järgmiseks päevaks, s. o. kesknädalaks, koguneski seetõttu Liu rannikule Pootsist, Tahkuninast, Tahkurannast ja mujalt umbes 200 paati, kokku ümmarguselt 600 kaluriga, kes otsekohe asusid muttidega püügile.

Muttidega püük on meie vetes kasutamisel veel ainult Pärnu rannikul. Püügi esimene päev — või kalurite keeles „klaperjaht" — andis ootamatult rikkaliku saagi: merest toodi päevavalgele tervenisti 20.000 kg koha ja vimma, koguväärtuses 6000 kr. Juba neljapäeval olid ülesostjad Pärnust ja Tallinnastki Liu rannal, kus kalurid oma saagi otsekohe realiseerisid. Vimma kilost makseti kaluritele 25 kuni 27 senti, koha kilost aga 1 kroon.

Piimaveos Nõuk. Venesse tuleb vaheaeg

Viimane saadetis piima läheb Venemaale 30. apr. ja sügisel tehakse algust alles 1. oktoobril

Piima saatmine Nõukogude Venemaale tahetakse lõpetada tänavu kevadel 1. maiks. Viimane saadetis piima läheb veel Leningradi 30. apr. Selle-kohased teated saadeti juba laiali piimaühingutele, kes saadavad piima üle piiri. Samuti selgub, et suvine vaheaeg kujuneb tänavu pikemaks kui oli seda möödunud aastal. Sügisel hakatakse piima saatma senistel andmetel alles alates 1. oktoobrist, kuna möödunud sügisel tehti piima saatmisega algust juba 1. septembril.

Ühtlasi selgub, et Nõukogude Venemaale saadetava piima hinda on alandatud 0,5 sendi võrra liitrilt. Kui seni makseti piima eest alates 10 s. liitrist, siis nüüd saavad põllupidajad 9,5 s. liitrist. Piima hind on olenev rasvaprotsendist. Odavamat hinda saavad põllupidajad piima eest ainult viimase kuu jooksul saadetavast piimast.

Seni on läinud iga päev juba pikemat aega kindel kvantum piima Nõukogude Venemaale, ja nimelt ümmarguselt 35.000 kg.

Tudulinna kirik avati

Umbes aastase kinnioleku järele avati teisel kevadpühal Tudulinna kiriku uksed ning kirikus leidsi aset jumalateenistus, mille pidas Iisaku kogudusõpetaja V. Kuljus. Jumalateenistuse pidamisele saadi juba varem piiskopilt nõusolek tingimusel, et jumalateenistuse pidamisega nõustub ka Tudulinna Rahvakoguduse õpetaja. Viimaselt siiski luba ei saadud, vaid küsimuse otsustas Alutaguse praost Jalajas.

Vaatamata sellele, et luba jumalateenistuse läbiviimiseks saadi kätte alles laupäeva hilisõhtul, oli kirik tulvil palvetajaid.

Rahukogudus pidas oma pühadeaegse jumalateenistuse esimesel kevadpühal koguduse palvemajas. Uue kiriku ehitustöödega pole veel alustatud. Küll on kohale muretsetud vajaline ehitusmaterjal, kivid, liiv ja palgid, mis asetsevad suurte virnadena ehitusplatsil.

Kes lahendab selle mõistatuse? Oleks siiski ettevaatamatu seda välja ütelda. Niipalju võimigatahes kinnitada, et seni ei ole veel Itaalia vastu litsusjuhilt esitatud mingit vastust. Kuid see peaõige peatselt selguma. Briti ja Prantsuse valitsused arvatakse olevat otsustanud anda tagatised Greekale ja Türgimaale. Iga kallaletung Greekpiiride puutumatusele või iseseisvusele kiirendaks niisiis Vahemere-sõda ja oleks signaaliks palju tõsisemale konfliktile põhja pool.

Samuti ei saa eeldada, et kindral Franco tahaks viia kurnatud ja verega läbi imbutatud Hispaania uue sõja koledustesse. Kuigi on ohtlik midagi ennustada positiivses mõttes, meil on tunne, praegu neid ridu kirjutades, et Berliin-Rooma telg ei seisa kindlamalt pühitsetud alusel kui Inglise-Itaalia pakt.

(World Copyright 1939 by Päevaleht and Cooperation.)

A. Speek

SALADUSLIK JENNIIT

Kriminaalromaan

21

„Jumala nimel! Ütlesin seda juba teile. Wõtke endale abi niipalju kui heaks arwate — kas wõi kogu pealinna politseijõud on teie käsutuses. Mina ühes arwatud!" lisas direktor müiates.

„Tänan, härra direktor. Teen kõik mis wõimalik."

„Tehke jah, on wiimne aeg ses asjas midagi teha. Ma ei pea teid kauem kinni, ei küsi teilt enam midagi — ma lihtsalt ootan."

Ta sirutas abikomissarile käe, silmis lõbus sädemeke.

21.

Sügis kujunes sel aastal pikaks ja ilusaks, wististi sellepärast, et Tartu ilmajaam oli teadnud ennustada otse wastupidist. Suwituskohis tuksus weel elu, kuna ei raatsitud kuidagi jätta kasutamata wiimseid suwituspäewi, kauneid ning päikesekiillaseid. Eriti hoogsaks kujunes hilissesoon linnaküljealuseis kuurordes. Elwa näiteks woolas weel ükslugu uusi suwitajaid — selliseid, kes alles nüüd, üheteistkümnendal tunnil, selleks said mahti, ja ka selliseid, kes lõpuks ometi otsusele olid jõudnud suwitama sõita.

Ühel kenal pärastlõunal saabus muhelewa supelsaksana Elwa ka härra Põldpüü. Mees näis kõigiti õnnelikuna — seda wõis nentida wäga paljudest asjaoludest; muuseas ka sellest, et ta kõrwal kõndis keegi daam. See daam — ei, mitte weel proua Põldpüü, see asi pidi kinnitamisele tulema alles tulewal nädalal — jah, see daam oli preili Woolin, weelgi kaunim ning weetlewam kui mõned nädalad tagasi. Õnneliknlt naeratawana uudistas ta uut ümbrust ning inimesi, hoides wabandatawa endastmõistetawusega oma kätt mehe käewangus, ja westles muretuse ning kergusega, nagu see ikka on paratamatu lobisemisel. Mees kuulas teda tähelepanelikult, noogutas juba ette ja näis südamest päri olewat oma kauni kaaslase mõtteawaldustega. Mõistagi, midagi eriliit kõiges selles polnud, kuid siiski jäid möödujad tihti seisatama ja wahtisid tagasi. Inimesed on tihtsalt uudishimulikud.

Paar suundus ühte tuntuimasse pansioni, kus neid juba ootas paks ning lahke perepreemu. See wõttis nad otsekohe oma emaliku hoole alla, juhatas kätte toad, wahtis pealt, kuidas külalised pakkisid lahti oma kerged sumadanikesed, informeeris neid wastutulelikult pansioni korrast ja küsis mitu korda erisoowide järele. Seejärele ta lahkus, aga mitte kauaks, sest oli unustanud küsimast, kas külalised eelistawad pehmeid, poolpehmeid wõi kõwu mune. Saanud ses asjas kätte kindla otsuse, teatas ta usaldawalt, et peab nüüd kööki ruttama, kuna õhtusöök olewat neil alati täpselt kell kaheksa ja et üldse söögiaegu peetawat siin pansionis alati täpselt.

Õhtul, pärast rikkaliknlt kaetud lauda, kui lugeda hulka ka pool tosinat lillekimpu, istus paar rõdul ja pidas mugawalt hämarikku. Rõdult awanes kaunis waade järwele, tumenewale metsawiirule eemal, suwilaile, kus juba süttis tulesid, ja maanteele kaugel mäenõlwakul, kus auto oli üles kihutanud tohutu tolmupilwe. Õhtu oli soe ning waikne, alewi askeldust ning lärmi kostis siia kõrwalisse kohta waewalt. Aeg-ajalt tiirutas rõdu kohal nahkhiiri, loperdades tiibadega ja kadudes jälle üha tihenewasse hämarikku.

Nad istusid tükk aega waikides ja kuulatasid waibuwa päewa hääli. Mees oli süüdanud paberossi ja jälgis hajusa pilguga suitsurõngaid, mis tasa loogeldes tõusid ja wajusid, kuni nõrk tuulehoowus kandis nad laiali. Siis waatas ta naisele, see jälle omakorda temale naeratades.

„Imelik," sõnas daam, „istuda siin sinuga! Ja üldse..." Ta ei lõpetanud ja kehitas naerdes õlgu.

„Ja üldse?" küsis mees. „Mis on selles imelikku, et istud siin minuga?"

„Kas sa siis ei taipa, rumalake, kui ruttu on see kõik tulnud! Kaks nädalat tagasi me ei tunnudki weel teineteist üldse! Ja nüüd..."

„Ja nüüd?" Põldpüü näo üle lewis lai rahulolew naeratus.

„Noh... mis sellest rääkida... Aga ütle, kas sa siis kunagi ei kahelnud minus? Tõesti? Kas sa hetkekski ei tulnud mõttele, et wõisin olla tõepoolest roimar? Wõi isegi mõrwar, jumal hoidku?!"

„Ei, mu kallis," kinnitas mees südikalt. Ja lisandas siis naeratades: „Pidasin sind kogu aja selleks, kes sa tõeliselt oledki: magusaks ingliks."

„Nüüd sa jälle wigurdad!" mossitas daam huuli. „Aga räägi tõsiselt, kuidas sa ometi wõisid kogu aja uskuda, et olen süütu? Kõigi faktide ning andmete kiuste?"

„Kas ma pole sellest juba pikalt ning laialt seletanud? Kuule, naine, sa muutud edewaks!"

„Edewaks? Miks?"

„Noh, pean ju sulle uuesti hakkama seletama, et ma lihtsalt ei wõinud sinust midagi halba uskuda. Ja just selle pärast, et... mh... kuidas seda nüüd ütteldagi..."

„... et olid minust sisse wõetud?"

„Aga ma olen seda praegugi! Kas tead..." ja mees tõusis püsti, kawatsedes ilmsesti kurja, kuid oli sunnitud alistuma naise tõrjuwale käeliigutusele; suure ohkega küll.

„Noh, ükskõik, olen wagune kui lammas," sõnas ta siis alistunult. „Räägi aga julgesti edasi, mu kallis."

„Sa oled nagu poisike!" manitses daam. „Soliidsel härral ei sobi olla nii temperamentne! Waata, tahtsin sinult weel midagi küsida. Sa ära imesta midagi, olen ikka weel wallatud neist hirmsaist sündmusist. Ma lihtsalt ei ole jõudnud kõike seda ä r a m õ t e l d a."

„Kõige parem on, kui wiskad kogu selle kupatise peast wälja."

„Ei, ei, ma just p e a n sellest rääkima. Ah, ma ei unusta kunagi seda silmapilku, kui kuulsin wanglakambri ust enda taga kinni kolksatawat. Mõtlesin, et olen kadunud. Ma ju teadsin, et mu wastu on ränki andmeid, õigupoolest aimasin seda rohkem kui teadsin, sest..."

„Nad siis ikka süüdistasid sind minu tapmiskatses?"

„Jah, ja see Miili lugu — et aitasin teda pageda! Ja üldse... ah, ma ei taha sellele enam mõteldagi!"

„Tee seda, mu kallis, ja ära mõtle! Kõnelgem millestki muust..."

„Ei, ei, räägime edasi. Räägime see jutt päriselt ära. Kas saad aru... päriselt?"

„Saan aru küll," ja mees naeratas tahtmatult. „Millest õigupoolest sa siis rääkida tahad?"

„Ah, ma ei tea isegi." Ta puhkes äkki naerma. „Näed nüüd, misuke ma olen — tiiitu olend. Aga jah, sa ütlesid, et kuldhammas wiiski sind mõttele..." Ja ta jäi ootawalt mehele otsa wahtima.

See naeratas jällegi. Siis, sündmuste ja elamuste meenudes, tõsines ta nägu, ja pikkamisi, justkui järele kaaludes sõnu, wastas ta:

„Mitte just nii. Sellele mõttele olin tulnud juba ennemalt. Kuid mul ei olnud ju mingit pidet selle mõtte hellitamisel. Just hellitamisel, mu kallis." Ja ta heitis hellitawa pilgu naisele, kes tasus seda tähelepanu naeratusega.

„Jah, mul polnud mingit asjalikku alust selle mõtte hellitamiseks," jatkas mees. „Ma ei tea isegi, millal see mõte mulle esmakordselt pähe turgatas, et sinul wõib olla — teisik. Kuid see oli paljas mõte, paljas unistus. Aga imelikul kombel tuli see mõte ikka ja ikka tagasi. Siis kaalusin ta läbi, ja kaunis põhjalikult, wõid seda uskuda, sest tahtsin wäga, et osutuksid... noh, selleks, kelleks sind oma südames pidasin."

„Ja siis?" küsis naine kannatamatult. „Siis leidsid..."

„Ah, midagi ma ei leidnud. Täpsemalt öeldes, ma ei leidnud ühtki fakti, mis oleks kinnitanud mu oletust kas wõi küünewõrdki. Aga mulle sai siiski selgeks, et sina ei wõinud sellesse asjasse segatud olla."

„Ja miks mitte nimelt?"

„Oletades muidugi — olin selles küll juba weendunud, — et Roman Raja mõrwati. Sest sinul... Roman Raja pruudina ei wõinud ju mingit mõtet olla mõrwata wõi lasta mõrwata. Roman Raja selleks, et saada jenniidi saladuse omajaks. Sinul oli selleks terwe rida muid wõimalusi, palju ohutumaid ning hõlpsamaid. Kas saad sellest aru?"

„Saan küll. Aga oota pisut. Kui oletada, et wõisin kuuluda mõnda salaluure jõuku, miks ma siis ei pidanud olema huwitatud... hm... Raja surmast? Sest ohtlik olnuks ju jätta jenniidi leidurit ellu..."

„Tõsi — mõõnan seda. Kuid arwesta seda, et sa olid Raja t õ e l i n e mõrsja, — waata selle seiga ma uurisin wälja warsti. Ja edasi sa wõisid ju olla ka salaluure, s. o. Raja mõrsja ja salaluure agent ühtaegu, kuid waewalt sa oleksid sõandanud Rajat mõrwata wõi lasta mõrwata! Sest naine jääb ikkagi naiseks... Pealegi olnuks sul Raja mõrsjana palju wiisakam wõimalus Raja kahjutuks teha. Sest wiis, kuidas seda tehti, osutus juba wäga... teaterlikuks wõi kunstlikuks, wõi kuidas pean sulle ütlema. Aga muidugi," lisas Põldpüü „kogu see targutus põhjenes rohkem mu isiklikel arwamisil ja arusaamisil. Lõpuks ütlen weel seda, et l i h t s a m oli oletada sinu kõrwalseismist kogu sellest asäärist. Ja l i h t n e on tawalisest ikka eluline ning tõsioluline."

„Imestan, kui lihtne, kui hirmus lihtne on su loogika," sõnas daam muiates. „Aga kõnele edasi, tahan, et jutustaksid mulle kõik üksikasjaliselt."

„Niisiis minu arusaamise järele sina ei wõinud olla Roman Raja mõrwar ega ka selle kaasteadja. Järelikult ei wõinud sul olla kunagi pistmist tolle jõuguga, kes Roman Raja mõrwamisega lootis saada jenniidi saladuse ainu omajaks. Kuid — jah, püsigem külma loogika juures! — sul wõis olla tegemist t e i s e jõuguga, kes Roman Raja ei mõrwanud, — ka sellepärast, et teised ette olid jõudnud, wõi sellepärast, et nad lootsid oma ülesandega tõeline tulla lihtsamal teel. Sel juhul..."

Briti ja Prantsuse tagatis Greekale ja Rumeeniale

Peaminister Chamberlaini seletus Albaania okupeerimisest ja seisukorrast Vahemerel

Keerdkuuldusi Korfu ümber. – Chamberlain on sügavalt pettunud Itaalia valitsuse teguviisist. – Inglise-Itaalia kokkulepe jääb maksma. – Tihe kontakt Nõuk. Venega

London, 13. 4. (ETA) (Reuter) Peaminister Chamberlain, kes saabus koos oma naisega alamkotta, võeti vastu suurte kiiduavaldustega. Chamberlain oma kõnes ütles muuseas: Sündmused, mis põhjustasid parlamendi kokkutuleku, on

tekitanud laialdast rahutust ja muret,

eriti Vahemere ääres. 6. aprillil ilmusid Itaalia sõjalaevad Albaania rannikule ja samal õhtul Itaalia väeosad lahkusid Barist ja Brindisist Albaaniasse. Ühendused Albaaniga on raskendatud, mille tagajärjel Briti valitsus ootab praegugi oma saadikult Durazzost teateid viimaste sündmuste kohta. Vahepeal on saadud aruanne Itaalia ja Albaania allikaist 7. aprilli sündmuste kohta: Albaania okupeerimine algas 7. aprillil. Suure reede pärastlõunaks Itaalia väed olid vallutanud Albaania neli rannikulinna. Kuningas Zogu ja Albaania valitsus näisid olevat lahkunud Tiranast ööl vastu 7. aprilli, nagu teatatakse Itaalia allikaist. Nende lahkumine oli rahutuste puhkemise märgiks pealinnas. Itaalia väeosad marssisid Tiranasse 8. aprillil. Samal päeval kuningas Zogu ja kuninganna Geraldine ühes lapsega saabusid Greeka territooriumile, kus nad võeti külalislahkelt vastu Greeka valitsuse poolt.

See on kõik, mis ma tean Albaania okupeerimisest Itaalia poolt. Kaaludes nende sündmuste tagapõhja, meie oleme

seatud erinevate tõendite ette:

4. aprillil informeeriti suursaadik Perthi, et kuningas Zogu on teinud ettepaneku kõvendada Itaalia-Albaania liitu. 20. märtsil kuningas olevat palunud Itaalialt vägesid Jugoslaavia vastu kasutamiseks, ent Itaalia lükkas selle ettepaneku tagasi. Veidi pärast seda Itaalia esitas Albaaniale kava liidu kõvendamiseks. See kava ei näinud ette Albaania seisukorra juriidilist muutmist ega sisaldanud mingit ultimaatumit. Albaania valitsus pidas võimatuks vastu võtta Itaalia ettepanekuid ja sellele järgnevat ultimaatumit. Seepeale Itaalia väeosad astusid Albaania pinnale. Albaania saadik kinnitas, et temal ei olnud teada üksikasju Itaalia ettepanekutest. Ent teated ütlesid, et need ettepanekud sisaldasid Itaalia administratiivset kontrolli laiemas ulatuses ja teatavate strateegiliste punktide okupeerimist Itaalia väeosade poolt. On tõenäoline, et selle

tagajärjeks oleks olnud itaallaste laiaulatuslik sisseränd amine Albaaniasse.

Kuningas Zogu küsimusele, mis oleks Itaalia ettepanekute tagasilükkamise tagajärjeks, teatati temale, et see tähendaks tõsist ohtu Albaaniale. Ent siiski kuningas lükkas tagasi ettepanekud, seletades, et Albaania osutab vastupanu. 8. aprillil Albaania saadik pöördus Briti valitsuse poole palvega teha kõik mis võimalik, et abistada väikest riiki, kes meeleheitlikult püüab kaitsta oma territooriumi. Oleks mõistlik edasi lükata kohtumõistmist Albaania okupeerimisele eelnenud sündmuste kohta. Kahtlemata need küsimused saavad tulevikus selgemaks kui nad on praegu. Vahepeal ei ole mingit kahtlust Itaalia okupatsiooni üldise mõju suhtes.

Kogu maailma avalik arvamine on saanud uue tugeva löögi sellest jõutarvitamise värskest näitest.

(Kiiduavaldused.) Albaania valitsuse survele, Itaalia huvide ohustamisele ja albaanlaste vaimustusele Itaalia vägede saabumise puhul vaadatakse üldiselt kahtlusega ja umbusuga, olgu see põhjustatud või mitte. Võimas riik surus peale oma tahte võrdlemisi kaitsetule maale, demonstreerides oma relvastatud jõudu.

Edasi peaminister Chamberlain teatas, et Briti valitsus on otsustanud

toetada Greekat ja Rumeeniat igasuguse kallaletungi vastu, millele Greeka või Rumeenia valitsus on otsustanud vastupanu avaldada.

Ka Prantsusmaa asub samasugusel seisukohal.

Meie peame küsima, kuidas Albaania sündmused on kooskõlas Inglise-Itaalia kokkuleppega. Tuletades meele kokkuleppe sissejuhatust, Chamberlain tähendas, et kindlasti Inglismaa ja kogu maailm tunneb, et Itaalia aktsioon suurendab rahvusvahelist pinevust. Käsitledes status quo'd Vahemeres, mis on Inglise-Itaalia kokkuleppe üks olulisimaid punkte, Chamberlain ütles, et Aadria meri on kindlasti osa Vahemerest ja et Itaalia valitsus ei või kinnitada, et see ei puuduta Inglismaad. Seepeale Chamberlain tuletas meele, et 7. aprillil

krahv Ciano kinnitas, et Itaalia valitsus kavatseb täieliselt austada Albaania puutumatust

ja iseseisvust ja status quo'd Vahemeres. Seepärast meie olime äärmiselt üllatunud, kuuldes ootamatust sissetungist Albaaniasse. Briti suursaadiku küsimusele Itaalia tulevikukavatsuste kohta Albaanias Ciano vastas, et need olenevad Albaania rahva soovidest. Niiid on selge, jatkas Chamberlain, et Albaania asutav kogu on pakkunud Albaania trooni Itaalia kuningale. Mängus ei ole mitte üksi Albaania tulevik. Albaania okupeerimine tekitab muret ka teistele riikidele Vahemere ääres ja Balkani poolsaarel.

Kui Itaalia asjadeajaja külastas lord Halifaxi 11. aprillil, ta teatas viimasele, et Greeka ja Jugoslaavia on täiesti rahulikud. Hiljem Halifax teatas Itaalia asjadeajajale, et Briti valitsusel ei ole mingit kavatsust okupeerida Korfu saart, ent suhtuks väga tõsiselt sellele, kui keegi püüaks seda teha. Hiljem me kuulsime Briti saadikult, et

Itaalia kavatsevat lähemas tulevikus okupeerida Korfu saart.

Seda teadet kinnitas ka Greeka saadik Londonis. Itaalia asjadeajaja lükkas aga niisuguse arvamise kategooriliselt ümber. Samal päeval Itaalia asjadeajaja kinnitas uuesti, et Itaalia kavatseb austada Greeka saare puutumatust. Sellesse suhtutakse aga umbusaldusega, kuna kord kõikuma löödud usaldust on raske uuesti jalule seada. Briti valitsus peab väga tähtsaks vältida rahutusi ähvarduste läbi Vahemeres või Balkani poolsaarel. Seepärast Briti valitsus tunneb end kohustatuna toetama kõigi oma jõududega Greekat ja Rumeeniat neile kallaletungi korral. Meie teeme selle deklaratsiooni teatavaks otseselt huvitatud riikidele kui ka teistele. Dominioonide valitsusi on pidevalt informeeritud sündmuste arengust. Ma tahan vaid lisada, et seni ei ole ükski asi muutnud minu veendumust, et Briti valitsuse poliitika Inglise-Itaalia kokkuleppele allakirjutamisega möödunud aastal oli õige. Ma ütlen seda selleks, et vältida minu praeguse seisukoha valesti tõlgitsemist.

Ma pean avameelselt tunnistama, et ma

olen sügavalt pettunud Itaalia valitsuse teguviisist.

Kahtlemata mõni arvab, et meie kuulutame Inglise-Itaalia kokkuleppe niiid mittekehtivaks. Ent mina ei asu sellel seisukohal. Keegi, kes omab vastutustunnet, ei või neil päevil teha kergelt midagi, mis suurendaks rahvusvahelist pinevust. Seepärast ma usun, et üldiselt soovitakse selle kokkuleppe tingimuste täitmist ja ma loodan, et Itaalia valitsus jagab seda soovi.

Puudutades Itaalia vabatahtlike evakueerimist Hispaaniast,

peaminister tähendas, et Briti valitsust on informeeritud, et Itaalia vabatahtlikud tõmmatakse tagasi pärast võiduparaadi Madridis. Briti valitsus on võtnud need kinnitused teatavaks ja mina võin ainult lisada, et valitsus on alati pidanud Itaalia vabatahtlike tagasitõmbamist Hispaaniast Inglise-Itaalia kokkuleppe eluliseks elemendiks. Alamkoda seisab jälle tõsiste küsimuste ees. Pikemat aega meie näitasime kannatust, et kõrvaldada kahtlusi ja hoida rahu, ja ma ei tahaks uskuda, et need pingutused ei kanna vilja.

Ellen Wilkinsoni

küsimusele Nõukogude Liidu kohta

Chamberlain vastas, et kui ta ei ole oma kõnes nimetanud Venemaad, siis see ei tähenda, et Inglismaa ei oleks tihedas kontaktis selle maa esindajaga. Briti valitsusel on olnud palju raskeid ülesandeid, sest ta ei ole pidanud mitte üksi kaaluma, mida Suur-Britannia soovib, vaid ka seda, mida teised rahvad on valmis tegema. Briti valitsus teeb kõik mis võimalik, et koondada jõude, kes soovivad rahu ja on valmis vastu astuma agressioonile. Tänapäeval meie peame tegema endid tugevaks mitte ainult endakaitseks, vaid ka selleks, et mängida oma osa teiste toetamisel, keda ähvardab nende vabaduse kaotus ja kes on otsustanud vastu panna. Ma usun, et sammud, mis me oleme astunud ja mida me veel astume, leiavad heakskiitmist parlamendi, selle maa ja kogu impeeriumi poolt, lõpetas Chamberlain.

*

Samasuguse seletuse kui Chamberlain alamkojas, andis välisminister lord Halifax ka ülemkojas. Ta lisas veel, et Briti valitsus

EI SAA LEPPIDA SELLEGA, MIS ON JUHTUNUD ALBAANIAS.

Mis puutub valitsuse deklaratsioonidesse Greeka, Rumeenia ja Poola asjus, siis Briti valitsus on täiesti teadlik oma otsuse suurusest ja tõsidusest, mis on tehtud pärast põhjalikku kaalumist.

Chamberlain ja pr. Chamberlain jõudmas tagasi Downingstreetile pärast katkestatud pühadepuhkust Šotimaal.

Prantsusmaa otsu

Eriline kinnitus Rumeeniale ja Gree

Pariis, 13. 4. (ETA) (Havas) Prantsuse valitsus tegi täna teatavaks oma otsused. Peaminister Daladier seletas, et ta täpsustas Prantsusmaa poliitikat juba oma raadiokõnes 29. märtsil. Tol korral ta seletas, et Euroopa on alarmiseisukorras ja et Prantsusmaa, olles otsustanud säilitada rahu, vabadust ja au, peab esmajoones tugevdama oma riigikaitset ja süvendama oma solidaarsuse sidemeid kõikide rahvastega, kes on otsustanud vastu astuda kallaletungile. Ses mõttes meie oleme ka tegutsenud. Meie

oleme tarvitusele võtnud sõjaväelisi abinõusid,

mis tagavad seda, et ei ole oodata mingisuguseid ootamata üllatusi Prantsusmaa ja tema impeeriumi piiride vastu. Prantsuse valitsus tänab Prantsusmaa nimel kõiki, kes on täitnud oma kohust. Ent samal ajal meie jatkasime ka vajalikku diplomaatilikku aktsiooni rahu säilitamiseks, süvendades solidaarsust teiste rahvastega. Meie oleme olnud pidevas kontaktis Inglise, Ühendriikide, Nõukogude Liidu, Poola ja Balkani liidu riikide valitsustega. Meie eesmärgiks on

organiseerida vajalikku koostööd kõigi rahvaste vahel,

kes tunnevad endi elulisi huvisid ohustatud olevat ja kes on otsustanud vastu panna igasugusele domi-

neerimise katsele. Meie til
ei ole olnud kunagi tugevam
dun Prantsuse rahva poole
niga, mis on koostatud ühise

Prantsuse valitsus osutab
lele, et vältida igasuguseid
Vahemere ja Balkani poolsa
tades viimaste nädalate sünd
suurt rahutust, Prantsuse va

Rumeeniale ja Greekal
ja kindlus

et juhul, kui teostatakse ak
selgesti Rumeenia või Greek
mõlemad valitsused otsustav
dest tingituna vastupanu os
Prantsuse valitsus

kohustub kohe

Rumeeniat ja Greekat kõigi
valitsus on asunud samale se
Prantsuse valitsus on õnneli
sõlmimise üle Inglisma
kes on otsustanud abistada
kaitsta endi iseseisvust, kui
selt või kaudselt. Ka Pra
on leidnud kinnitust samas
suursaadikud avaldasid selle
huvitatud valitsustele, eriti

Rõõmuhõisked Rume

Kardeti, et Briti tagatis ei ulatu Rumeenia

Bukarest, 13. 4. (ETA) (Reuter) Teated Briti tagatisest Rumeeniale tulid siinsele avalikkusele täiesti üllatuslikult. Briti tagatis on rõõmuhõiskeid esile kutsunud kõikjal. Briti tagatist Greekale oli üldiselt oodata, kuid arvati, et Rumeeniale ei anta sellist tagatist. Õhtul ametlikud ringkonnad avaldasid se
dust ja rõõmu, kusjuur
kärsitusega täpseid teat
letuse kohta. Seletatak
dusdelegatsioon, kes sa
ajal Rumeeniasse, jõuab
javaadetega ja leiab soo

Churchill ja Eden valits

Churchill asuks juhtima uut varustusministee

London, 13. 4. (ETA) (DNB) „Daily Heraldi" teatel olevat kindel, et ligemas tulevikus Inglise valitsus otsustab asutada varustus-ministeeriumi. Võib-olla tehakse Churchill'ile ettepanek asuda selle ministeeriumi juhtimisele. „Daily Maili" korrespondent omistab asjaolule, et Eden ja Churchill kolmapäeval külastasid Downing Streeti, teatud tähelepanu, kuna kuuldavasti Chamberlaini mõjutatavat kutsuma mõlemaid laiendatud kabinetti.

London, 13. 4. (ETA) (Havas) Winston Churchill, kõneldes Eppinigis, ütles, et Suur-Britannia uut poliitikat peab jatkama resoluutse tugevusega. Meie algatasime kokkuleppe Poolaga ja püüdsime luua liitu
hu Euroopas isegi sõja korr
võtuga mandrisõjast. Meie ei
lel teel. Churchill ütles edas
kulepe on purunenud. Rõhut
gugi itaaliavastast poliiti
kollektiivse julgeoleku-poliit
maksmapanemise vajadust.
dusliku väeteenistu
Suur-Britannias, öe
vajaks 32 diviisi tugevus
kuid, et tal ei ole mehi ega
side jaoks. Need, kes arv
muutmata riigi normaalset
vad endile illusioone.

Greeka mobiliseeris 10 aas

„Uusi Suomile teatatakse Londonist, et Greeka kuningas Georg on kirjutanud alla dekreedile, millega peaministrile antakse volitus kuulutada maal välja piiramisseisukord millisel tahes silmapilgul. On otsustatud mobiliseerida kümme aastakäiku mehi.

Ateena, 13. 4. (ETA) Havasi kirjasaatja teatel on Greeka ajakirjanduse tagasihoidlikkus ja valitsuse külmaverelisus uues olukorras vältinud ülla-

tuse avalikus arvamises.
kide, samuti Prantsusmaa
kõigi teiste naabrite vastu
Kõigele vaatamata ta jääb
oma territoriaalset puutum
väga suurt tähtsust Chamb
oodatakse suure poolehoiuga
Mussolini kinnitused au
tust ei kanna vähem pühal
rahvas, kellel on kõikumatu
juhtide jõusse, jatkab alus
parandamiseks.

Nõukogude Liit tõmmatagu kaasa!

London, 13. 4. Chamberlaini seletuse järele algasid alamkojas välispoliitilised vaidlused. Tööerakonna juht Attlee seletas, et ta

ON PETTUNUD PEAMINISTRI SELETUSEST.

Ta tähendas, et Mussolini on rikkunud kohustusi, mis ta oli võtnud endale Inglise-Itaalia kokkuleppega. Albaania okupeerimine tähendab Inglise-Itaalia kokkuleppele sama, mida Tšehho-Slovakkia hävitamine tähendas Müncheni kokkuleppele. Edasi Attlee kahetses, et Chamberlain kavatseb endiselt kinni pidada Inglise-Itaalia kokkuleppest.

Tervitades vastutust, mis valitsus on võtnud endale Poola. Greeka ja Rumeenia suhtes, Attlee soovis näha tõelist kollektiivset julgeolekupoliitikat, mis kestaks aastaid. Edasi ta kahetses, et Chamberlain ei ole midagi maininud Nõukogude Liidu seisukoha kohta. Kui tahetakse saavutada kollektiivset julgeolekut, siis tuleb saavutada ühendus Suur-Britaania, Prantsusmaa ja Nõukogude Liidu vahel.

Seejärele sai sõna vabameelsete juht Sinclair, kes samuti mõistis hukka Itaalia kallaletungi Abessiiniale. Berliin-Rooma telje eesmärgiks on

SAADA OMA VALDUSSE SUUR-BRITANNIA OMANDUSED.

Meie peame liikuma kiiremini ja resoluutsemalt. Ühtlasi meie peame ehitama ja looma üldise kollektiivse julgeoleku süsteemi, mis oleks rajatud seaduse, õigluse ja vastastikuse abistamise põhimõtteile. Samuti tuleks luua varustusministeerium, et suudetakse sõjaväge küllalt rahuldavalt varustada. Probleemi lahenduse võti seisab tihedas ja kindlas koostöös Suur-Britannia, Prantsusmaa ja Nõukogude Liidu vahel. Ainult Nõukogude Liit võiks Balkanit tõhusalt abistada, ütles Sinclair.

Winston Churchill, kiites heaks Chamberlaini seletuse, ütles muuseas, et ma olen kindlasti veendunud et Itaalia ega Itaalia rahvas ei kavatse laskuda Vahemeres surmaheitlusse Suur-Britanniaga ja Prantsusmaaga. Albaania okupeerimise ajal Briti Vahemere-laevastik

OLI LAIALI KOGU VAHEMERES.

Kui laevastik oleks olnud koondatud ja kui ta oleks ristelnud Joonia meres, siis minu arvates ei oleks kunagi teostatud Albaania seiklust. Kui tahetakse rahu säilitada, siis osutub vajalikuks kaks sammu. Esiteks peab Nõukogude Liit osa võtma kõigist rahuläbirääkimisist. Teiseks sammuks oleks täieliku ühtluse kuulutamine Balkani riikide seas. Neli Balkani riiki moodustavad määratu suure kombinatsiooni, ja kui nad suudavad üksteise kõrval seista, siis nad võivad kindlad olla, et nad pääsevad uue sõju koledustest, ja et oma hiigelsuure stabiliseeriva jõuga nad võivad mängida otsustavat osa uue maailmasõja vältimisel.

Vastasrindlik tööerakondlane Wedgwood seletas, et Saksamaa võib kallale tungida Hollandile. Meie ei tohi lubada Hollandi ega Daani kadumist. Meie peame sõlmima Hollandiga kahepoolse kokkuleppe, ütles Wedgwood.

4-aastane kuningas

Kuningas, kelle troon ei kõigu, vaid kellele koguni pakutakse uusi maid, on Iraki 4-aastane kuningas Feisal, kes päris oma isa õnnetu surma tagajärjel Iraki krooni ja kelle valitsuse alla iikavad nüüd ka siiirlased. Pildil: kuningas Feisal Iraki armee ohvitseri mundris.

Jaapan kõve

Tokio, 13. 4. (ETA) (
Koiso, kes möödunud nädd
ministriks, seletas ajakirjan
muste puhul Jaapan on
muudatus kominternivastase
Jaapanit, Itaaliat ja Saksam
Tulevikus peab seda telg
Poliitilisis ringkonnis
gevdanud muljet, et arme
„uue Sujetsugu", et õhutad
lisemat poliitikat kõigil ala
Valitsuses oli täna mä
sust ühenduses Euroopa se
Hiranumal oli 90-minutilin
Aritaga, mille järele ta võt
mereministri.

„Anna B

*ehk kuningas Henry V
nagu teda nimetatakse,
ja suurte kirgede roma
hakkab ilmuma „Päevo*

*See prantsuse kirja
romaan, mis haarab s
musi, on kirjutatud
graatsiaga ning peene
leyni kuju mõjub siin
portselan-teos ajajärku
lide taustal. Täis dram
neb muutusrikkalt tr
mis teeb selle romaan
vaks, nagu seda ammu
ajalehe veergudel.*

Berliin ehib end Hitleri sünnipäevaks.
Ülesvõte kujutab Berliini uut liiklemissoont „Lääne-Ida telge", kus on käimas kaunistustööd. Vasakul — Võidusammas.

Wenemaa eemalejäämine võib tuiuneda saatuslikuks

Ülemkojaliikmete sõnavõtte ja välisministri vastus neile

London, 13. 4. (ETA) (Reuter) Lord Halifaxi kõnele järgnenud vaidlusil võttis esimesena sõna lord Snell, kes arvas, et Inglise-Itaalia kokkuleppele ei või anda tulevikus enam mingit väärtust. Ta avaldas rõõmu, et Greekale ja Rumeeniale on antud kinnitus, mida nad ootasid. Kuna Türgile ei ole antud sellist kinnitust, siis paistab, et seda ei ole peetud vajaliseks. Hispaania asjus Snell soovis teada, kas Itaalia vabatahtlike evakueerimine Hispaaniast käib ka Majorca kohta ja kõige sinna koondatud sõjamoona ja varustuse kohta. Küsides, missugusele seisukohale asutakse Nõukogude Liidu suhtes, Snell tähendas, et

seisukorra võti paistab olevat Inglise-Prantsuse-Vene rahudeklaratsioonis

ja kavatsuses osutada vastupanu kallaletungile, sest see annaks uut lootust ja inspiratsiooni väikestele rahvastele, kes on langenud tõsise kohtlemise osaliseks. Nõukogude Liidu eemalejäämine võib kujuneda saatuslikuks. Seejuures ei tule mõtelda mitte ainult Euroopale, vaid ka sellele, mis võib juhtuda Kaugeldas, kui Nõukogude Vene jääb isoleerituks, ütles lord Snell.

Lord Lothian arvas, et ei ole vähimatki põhjust arvata, nagu oleks pisimatki lahkuminekut kahe diktaatori vahel. Lothiani arvates oli õige vastus see, mille andis Churchill, nimelt, et tuleks luua

suur liit kõikide rahvaste vahel,

kes on ülimalt huvitatud rahu säilitamisest. Ent kui meie tahame seda teostada, siis tuleb luua suur liit nii Ida-Euroopas kui ka Lääne-Euroopas, ja selles liidus Nõukogude Liit võib omada tähtsa koha. Niisugune liit ei tähenda ümberpiiramist, vaid selle eesmärgiks oleks kaitsta ühiselt julgeolekut ja vastu astuda kallaletungile, ütles lord Lothian.

Ka lord Sankey pooldas koostööd Nõukogude Liiduga ja liidu sõlmimist kõigi rahuarmastavate rahvaste vahel.

Lord Astor ütles, et valitsuse seletus on kindlasti leidnud poolehoidu kogu ülemkoja poolt, kuid tema arvates oleks kindlasti oluline saavutada

ka Nõukogude Liidu toetust.

Valitsus peaks nõudma parlamendilt lisavolitusi, et mobiliseerida kogu tööstust, kõiki inimesi ja üldse kogu riiki, mis võib olla viimseks võimaluseks, et vältida sõja puhkemist, mis iga päevaga paistab meile lähenevat.

London, 13. 4. (ETA) (Reuter) Vastates vaidlustel välisminister lord Halifax seletas ülemkojas esmalt, et ta tunneb rõõmu vaidlustel aval datud mõtete üle. Ent

mitmele küsimusele ta ei saa praegu vastata,

kuna praegu on käimas mainitud küsimusis diplomaatlikud läbirääkimised, ja kuna vaikimine on praegu kasulikum kui kõnelemine. Mis puutub vabatahtlike tagasitõmbamisse Hispaaniast, siis see käib loomulikult ka lennukite kohta ja on kehtiv ka Baleaari saarte suhtes. Itaalia välisminister krahv Ciano on kinnitanud Briti suursaadikule, et

itaallased tõmmatakse tagasi kõikjalt.

Küsimusele Baleaari saartel asuvate lennukite asjus, Ciano vastas, et kui lahkuvad väed, siis lahkuvad ka lennukeid. Mis puutub Nõukogude Liitu, siis ses suhtes on olemas tõsiseid raskusi, mida tuleb ületada, kuid need raskused ei ole meist tingitud. Viimaseil nädalail ma olen olnud tihedas kontaktis Nõukogude Liidu suursaadikuga, informeerides teda sellest, mida meie mõtleme, ja mida meie kavatseme teha. Briti valitsus tahab koos töötada kõikide nende riikidega, kes austavad rahvusvahelisi suhteid, ütles lord Halifax.

Karsklaste pealetung alkoholile

Kutsutud ellu üleriiklik karskusnõukogu ja koostatud miinimumprogramm

Milliseid soove esitab seltskond alkoholimüügi alal

Eesti Karskusliidu peasekretär Ed. Kubjas ja karskusinstruktor L. Illisson andsid neljapäeval Tartus ajakirjanikele jutuajamise seltskondliku ühisrinde loomisest alkoholi vastu, selle töö esimesist tulemusist ja tulevikukavatsusist.

Jutuajamises märgiti muuseas, et möödunud tegevusaastal pandi kõigepealt alus üleriiklikule karskusnõukogule, mis rohkem kui 40 seltskondliku keskorganisatsiooni, koja ja ametasutuse osavõtul määrab kindlaks koostöö alused alkoholismivastases võitluses. Ühenduses sellega võeti üleriikl. organisatsioonide ja asutuste nõupidamisel vastu n.-n. **karskustöö-miinimumprogramm.** Miinimumprogramm taotleb noorte eemalehoidmist alkoholist, perekondlike pidude kultuuristamist joomasunduse likvideerimise teel, tervislike mahlajookide levimise soodustamist perekondades ja pidudel, seltsielu radikaalset puhastamist alkoholist ja seltskonna ja avaliku elu tegelaste suuremat karskusmeelsust.

Möödunud tegevushooajal asus E. Karskusliit esmakordselt miinimumprogrammi põhimõtete plaanikindlale rahva sekka viimisele, hakates organiseerima kohtadel **kihelkondlikke karskusnädalaid,** mis võimaldavad lähedase kontakti saavutamist kohaliku seltskonnaga. Nende ettevalmistamiseks toimusid seltskondlikud nõupidamised 14 kihelkonnas. Nõupidamistel olid esindatud koolid, kirikud, valla- ja linnavalitsused, põllumeeste konvendid, kaitseliit, naiskodukaitse, isamaaliit, õpetajate ühingud, tuletõrje, haridusliit, nais- ja noorteorganisatsioonid, aga ka ühistegelised ja majanduslikud ühingud.

Tegelaste nõupidamistel kui ka rahvakoosolekuil peeti seltskondliku **karskustöö edu olulisemaks eeltingimuseks alkoholi täielikku väljatõrjumist seltsielust.** Äksis mõisteti hukka alkoholiga metsapeod; S.-Jaanis nõuti, et seltsid ei tohi alk. jookidele otseselt ega kaudselt anda välja oma kassast ainsat sentigi; igal nõupidamisel on taunitud alk.-müüki ja -tarvitamist pidudel ja koosviibimistel, samuti tegelaste teenete hindamist napsiga. Sel alal võib kirjutada seltskondliku koostöö kontosse juba ka mõningaid käegakatsutavaid tulemusi. Olevatel andmeil on mõnigi seni traditsiooniliselt alkoholiga toimuv lõikusepidu või muu koosviibimine pärast kihelkondlikku karskusnädalat korraldatud ilma alkoholita, kuna needsamad organisatsioonid ja tegelased olid aktiivselt rakendunud kohaliku karskusõhtu läbiviimiseks. Suurt huvi tuntakse rahva hulgas puuvilja- ja marjamahlade küsimuse vastu. Eeloleval suvel on oodata kohtadel rohkesti mahlavalmistamise kursusi. Ka kohvikute ja karskete klubide küsimus on mitmel nõupidamisel kõne all olnud.

Kihelkondliku karskusnädala lõpul on korraldatud ja korraldamisel mitmel pool suuremaid ühisüritusi, nagu kihelkonnakongress Kursis, alkoholikohus Põlvas. Alustatud koostööd aitab püsivaks muuta kihelkondlike karskusnõukogude loomine kõigis läbitöötatud kihelkondades. Nõupidamiste sellekohaste otsuste elluviimisele asub karskusliit lähemal ajal.

Üldiselt on karskusliidu algatus karskustöö korraldamiseks kohalike seltskondlike organisatsioonide ja asutuste kaudu leidnud sooja poolehoidu.

Eraldi väärib märkimist **koostöö kirikuga.** Piiskopi algatusel võeti 1938. a. peetavate ev.-lut. usu kiriku sinodite päevakorda ka alkoholiküsimus. Liidu poolt koostati kirikliku karskustöö kava ja saadeti praostite soovil referent 7 sinodile. Eriliselt leidis toonitamist karskusõpetuse vajadus leeriõpetusega ühenduses ja kirikutegelaste elav eeskuju.

Mis puutub **edaspidisesse töökavasse välistegevuse alal,** siis võib öelda, et selle elluviimist hõlbustavad suuresti seltskonna sõbralik suhtumine ja senised kogemused Praegu on käsil Helme-Tõrva karskusnädala ettevalmistamine, karskusõhtud algavad seal juba laupäeval, 15. aprillil. Alanud tegevusaastal, mis on ühtlasi organiseeritud **karskusliikumise 50. juubeliaasta,** võetakse läbitöötamisele ligi 40 kihelkonda ja linna, kus tuleb peale nõupidamiste korraldamisele 300 karskusõhtut. Sel viisil jõutakse kogu maa ühekordselt läbi töötada kolme aastaga.

Üldise karskustöö kõrval on hakatud pühendama suuremat tähelepanu alkoholivastasele võitlusele ka tööliskonnas, mis seni on olnud vaeslapseosas.

Karskuspropaganda tarvilikul määral väljaarendamist pidurdab liidu aineline seisukord. Riiklik toetus on juba pikemat aega püsinud 6.000 krooni piirides, moodustades liidu eelarvest veerandi. Liidul on keskkoha juures ajutiselt isegi välistööjõud — instruktor puudunud. Möödunud tegevusaasta alul võeti uuesti ametisse üks instruktor ja suurel määral selletõttu on võimalikuks osutunud võrdlemisi ulatusliku välistegevuse arendamine. Propaganda ja organiseerimistöö huvides oleks praegu tarvilik vähemalt kolm alatist instruktorit keskkoha juures, sest karskuspropaganda annab rahuldavaid tulemusi ainult siis, kui ta on küllalt tugev.

Muidugi tuleb karskusliidul seltskondliku koostöö kõrval suurt tähelepanu pühendada organiseeritud karsklaste liikumisele, kus seisavad ees säärased sündmused nagu sügisene juubelikongress Tartus 16.—18. septembrini ja suvine rahvusvaheline kongress Helsingis.

Seltskondliku karskustöö edu halvajaks peetakse suurel määral praegust alk. müügikorraldust, mille tõttu on joovastavad joogid väga kättesaadavaks muutunud, samal ajal kui kohalikule elanikkonnale ega volikogule ei ole jäänud otsustavat kaasarääkimise õigust alk. müügiasutuste suhtes. Seepärast on seltskonna ja omavalitsuste esindajad nõupidamistel, kõige tungivamalt soovinud **kõigi alkoholiliste jookide müügi lõpetamist tarbe- ja toidusinetekauplustes ning kohaliku keeluõiguse andmist volikogule ja rahvale,** samuti olgu volikogudel õigus otsustada loa andmist alk. müügiasutustele. Nende põhinõuete kõrval on esitatud terve rida lisasoove, nagu müügikohtade eemaldamine üldtarvilikest kultuurilistest ja majanduslikest asutustest, viimaste hulgas eriti meiereidest ja koorejaamadest, alk. müügikeeld püha- ja puhkepäevil ning organisatsioonide pidudel ja koosviibimistel, karistuste ja järelevalve kõvendamine alk. müügi seaduse rikkumise suhtes. Rõuge ja Pilistvere seltskonnategelased avaldasid arvamist, et piisaks kihelkonna kohta ühest riiklikust alkoholikauplusest, mille juhataja saaks ainult kindla palga. Soov tunduvate kitsenduste järele alkoholimüügi alal on üldine.

„Too valge peekon siia!"

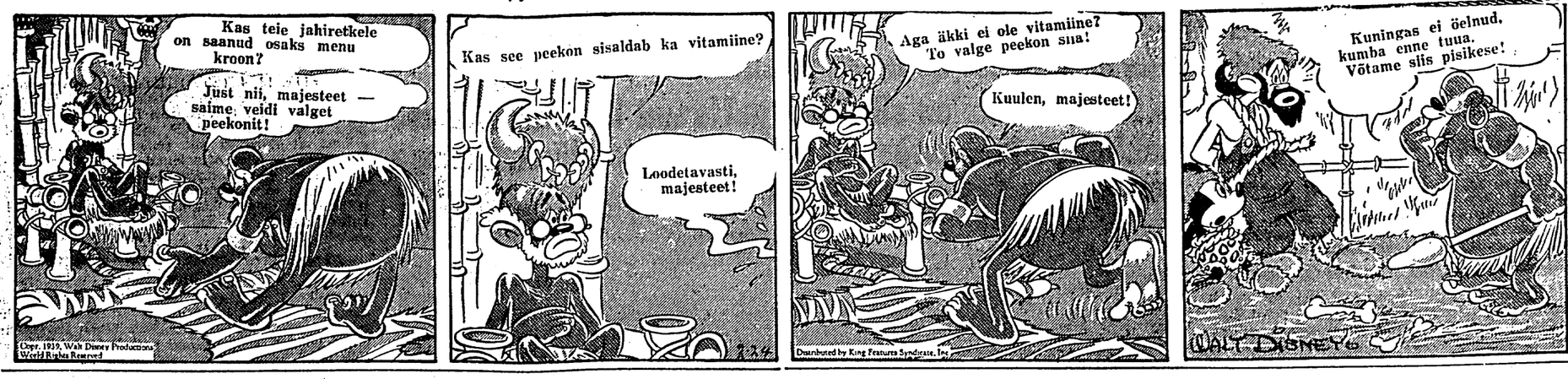

Kaks küsimust ja kaks vastust

Väljasaadetuile lubatakse järk-järgult tagasi tulla

Riigivolikogu koosolek 13. aprillil

Üks lühemaid koosolekuid riigivolikogus — kestis kümme minutit. Selle aja jooksul lahendati kaks küsimust ja võeti sõna ka isiklikus asjus.

Koosolek algab kell 10.15 hommikul. Juhatab esimees prof. J. Uluots, sekretäri kohal riigivolikogu peasekretär E. Maddisoo.

Enne päevakorrale asumist loeb peasekretär ette peaministri K. Eenpalu kirja, millega riigivolikogust palutakse tagasi majandusliku kutseoskuse seadust. Riigivolikogu juhatus on otsustanud mainitud seaduse tagasi anda.

Administratiivkorras väljasaadetuist

N. Ruus (Tall.) küsib, kui palju on administratiivkaristuse tõttu välja saadetud oma alatistest asukohtadest? Kas vabariigi valitsus kavatseb amnestiaseaduse mõtte kohaselt kaotada poliitilistel põhjustel määratud administratiiv-kavatsused ja lubada neil, kes oma alatistest elukohtadest? — Kas vabariigi valitsus kavatseb hakata maksma väljasaadetuile ülespidamisraha, nagu seda tehti enne maailmasõda Vene riigis? — Kas kavatseb valitsus mõnel muul teel võimaldada väljasaadetuile nende majandusliku olukorra kindlustamist?

Siseminister R. Veermaa vastab:

Käesolevaks päevaks on elamispiirkond kitsendatud 74 isikul, peamiselt rahurikkujad-kaklejad, salaviinaga kaubitsejad, narkootiliste ainetega kaubitsejad, hiromandid, pornograafiliste piltide valmistajad müügi otstarbel, välisvaluutaga hangeldajad ja kerjajad, salaja ülepiirikäijad või nende abistajad, salakuulamise pärast karistatud isikud piirivöös. Peale nende väike osa isikuid, kelle elukoht on kitsendatud kuulujuttude ja valeteadete levitamise pärast ning mõned poliitiliselt tegutsejad emigrandid. (Vahelehüüded.) Jah, emigrandid, kes siin välispoliitilisi intriige keerutavad.

Amnestiaseaduse mõtte kohaselt on väljasaatmise otsused muudetud niipalju, kuipalju need olid ühenduses amnestiaseadusega. Otsuseid muudetakse ja lubatakse endistesse elukohtadesse tagasi pöörduda järk-järgult ka edaspidi. Vabariigi valitsus ei kavatses väljasaadetuile hakata maksma ülalpidamisraha, kuna neil väljasaadetuil pole keelatud uues kohas tööle asuda. Kui keegi vajab uues kohas hoolekannet, siis antakse talle seda tavalises korras.

Jutt, mis nõuab õiendamist

Võtnud sõna isiklikus asjas, ütleb siseminister R. Veermaa:

Eilsel riigivolikogu koosolekul on rvkl. Roslavlev rääkinud, nagu oleksin mina temale härrade Ossipovi ja Orlovi juuresolekul ütelnud maaomandite kaitseseaduse tõlgendamisel, et Narvatagustel maadel ei lubata venelastel kruntisid omandada rahvuslikel põhjustel.

See jutt vajab õiendamist. Nimelt ütlesin mina neile härradele muuseas, et pole otstarbekohane, kui Petserimaalt tulevad venelased maad ostma Narva taha, kus elanikkond on isegi tihe, sest sellega ei lahendata maapuudust piirivöös, vaid sellised maasoovijad või -ostjad tuleb juhtida sisemaale, kus maakasutamise võimalused on avaramad. Selle arvamise juures olen ma ka praegu. Rvkl. Roslavlev on aga minu seletustest omamoodi ebaõigelt aru saanud ja seda riigivolikogus ebaõigelt ka edasi annud.

Põhiseaduse § 121 rakendamisest

L. Metslang (Tall.) küsib, kas ja millal esitab vabariigi valitsus põhiseaduse § 121-s ettenähtud seaduseelnõu menetluse algatamise ja korra kohta riigivõimu teostamise põhiseaduspärasuse üle otsustamisel kohtutes? (Vahelehüüe: Segane küsimus!)

Kohtuminister A. Assor vastab:

Põhiseaduse § 121 määrab kindlaks, et riigivõimu teostamise põhiseaduspärasuse üle otsustamine peab kuuluma kohtutele ja et selleks menetluse algatamine ning kord tuleb näha ette seaduses. — Nendele põhiseaduse nõuetele vastavalt ongi käesolev küsimus maksvates seadustes juba reguleeritud. — Ka väljaspool üksikuid kohtuasju on põhiseaduslikkuse kontroll võimalik riigikohtu poolt antavate seletuste kaudu kohtute sead. § 231 alusel.

Kas maksvad seadused sel alal vajavad mõningas suhtes muutmist või täiendamist, see on isekküsimus, mis võib kerkida üles iga maksva seaduse suhtes. Seda küsimust rvkl. L Metslang ei puuduta.

Isiklikus asjas

võtab sõna V. Roslavlev, kes ütleb, et siseministri seletus ei olevat mitte see, mis ta rääkis temaga ja ta kolleegidega.

Siseminister tahab veel saada sõna, kuid juhataja ei saa kodukorra põhjal anda.

Päevakord on läbi, koosolek lõpetatakse kell 10.25 hommikul. Järgmine riigivolikogu koosolek on tuleval teisipäeval, 18. aprillil.

Riigikaitse maksuseadus

võeti komisjonis lõplikult vastu

Riigivolikogu majanduskomisjon võttis lõplikult vastu n.-n. riigikaitse maksuseaduse, ühinedes valitsuse eelnõus toodud motiividega. Seejuures rõhutati komisjonis üksmeelselt meie riigikaitse pidevat tugevdamise ja riigikaitse uuendamise kiiret vajadust.

Seadustehnilistel kaalutlustel ja parema selguse saavutamiseks võeti komisjonis § 1 punkt teise osas vastu parandus, et maksumäärade tõstmine kehtiva erimaksuseaduse maksumäärade osas 10% võrra haaraks vastuvaidlemata selgusega ka selle seaduse hilisemaid täiendusi ja muudatusi.

Riigivolikogu koosolek

peetakse teisipäeval, 18. aprillil. Päevakorda tulevad: 1) linnavolikogude valimisseadus; 2) riigikaitse maksuseadus; 3) tuletike valmistamis müügiseaduse täiendamise seadus ja 4) riig kogu poolt põllutööliste seaduses tehtud muu sed, millega riigivolikogu vastav komisjon e ühinenud.

Riigivolikogu komisjonide

Üldkomisjon võttis I lugemisel vastu julgeoleku ja avaliku korra seaduse, kuulates ära aruandja ja siseministri pikemad seletuse sukorra kohta.

Komisjon asus eelnõud pooldavale kohale.

Ehitusseadus riiginõukogu komisjonis

Eile pidas koosolekuid riiginõukogu e seaduse erikomisjon, jatkates ehitusseaduse arutamist II lugemisel.

Vähema-ulatuslikke muudatusi tehti järg paragrahvides:

§ 90 — II lõige paigutati III lõikeks ja II lõikeks, et üldkorrast erandeid sisaldav jääks paragrahvi lõppu. § 125 redigeeriti ehitusprojekt on vajalik ehitamiste teostam igal juhul, mitte ainult ehituste püstitamiseks seda ette nägi senine redaktsioon. § 129 ku viimases lauses järgmised sõnad: „või kui omandiõiguslik valduse või kasutusõiguse on avaldatud protesti või vaidlust". § 130 tel daktsiooniline parandus. § 102, 105, 115, 12 ja 147 jäeti esialgu lahtiseks, et oleks võimali jalikumalt kaaluda ja täpsemalt redigeeritud parandus-ettepanekuid.

Ilm läheb kevadiseks

Lähenev madalrõhkkond ja soojalaine tõi esialgu kaasa lumesa

Tänaseks oodata temperatuuri tõusu. — Suurt külma pole enam k

Kogu Lääne-Euroopa kevadiselt soe

Eile päeval valitsenud päikesepaistelisele ja soojale ilmale — Tallinnas, Tartus, Vilsandis, Pakris, Võrus ja Värskas oli keskpäeval +5, Narva-Jõesuus +4 ja Pärnus +3 kraadi sooja — järgnes õhtupoolikul järsk temperatuuri langus null-punktini ja

keskmise tugevusega lumesadu,

mida tõid kaasa edela- ja lõunakaarte tuuled. Lumesadu algas Lääne-Eestis lõuna paiku, oli kella 6 ajal õhtul Tallinnas ja laienes siit aegamööda ida poole. Sadu ja külmenemine tegi paljudele tuska, et kevad nagu ikka lubas tulla, aga nüüd muutub kogunisti jälle talveks.

Pärisime Ülemiste lennumetobsilt, millest on tingitud säärane muutus ilmastikus. Kuulsime rõõmustuseks, et eileõhtune

lumesadu ei tähenda sugugi ilma külmenemist,

vaid sootu vastupidist. Eile viibisime veel kõrgrõhkkonna piirkonnas, mis hõlmas Eestit, Soomet, Lätit ja Leedut. See kõrgrõhkkond hakkas aga hajuma ja samal ajal lähenes Atlandilt madalrõhkkond koos soojalainega, jõudes eile keskpäevaks juba Skandinaavia läänepiirile. Tähendatud madalrõhkkonna mõju ulatuski meile eile õhtuks ja tõi, kokku puutudes kõrgrõhkkonna frondiga, kaasa lumesaju. Samal põhjusel jäid eile päeval muutliku sihiga tuuled õhtuks püsima edelasse.

Tänaseks ennustatakse ilma soojenemist paari päigala võrra.

Õhtul ja öösel olnud lumesademed muutuvad täna vihmaks ja jäävad harvemaks. Võimalik, et lähematel päevadel jäävad kergemaks või kaovad hoopis ööküimad, mis seni ületasid, näitel vastu eilset — Tallinnas —3, Tartus, Vilsan Pärnus —2, Narva-Jõesuus —5, Värskas ja —6 kraadini. Ööküimade pehmenemine olek reks rõõmuks põllumeestele, kes juba tõsisel kavad kartma talivilja-oraste hukkumist.

Üldiselt arvavad asjaomased isikud, et

lähemal ajal ei ole meil enam ooda külma

ja loodus hakkab pikkamööda tüürima kev

Kogu Euroopa on praegu ke selt soe, välja arvatud Skandinaavia põh ja Kesk- ning Põhja-Vene. Saksas tõusis eile päeval temperatuur +25 kraadini; König oli +16, Berliinis aga +25 kraadi. Prants valitses samasugune soojus kui Saksaski. maal oli eile kuni +15 kraadi sooja. Põhj ras oli +4, lõunas aga kuni +10 kraadi Rootsi sisemaal tõusis soojus +10 kraadini, kuil kõikus +1 kuni +5 kraadi vahel. Rootsis näitas aga kraadiklaas veel kuni —4 di külma. Soomes kõikus temperatuur 0 kr +3 kraadi vahel (Helsingis oli sooja +3 k Lõuna-Venes on üldiselt soe, Ukrainas oli ku kraadi sooja; Kesk- ja Põhja-Venes ühtlase ja päevane temperatuur püsib kuni —9 kraa nulli. Lätis oli eile +7 kuni +8 kraadi samuti Leedus. Poolas oli päris soe — maa osas kuni +22, Varssavis +21 ja Vilne kraadi.

Tänaseks, nagu öeldud, ennustatakse sooja kuni +7 kraadi, maal 2—4-, merel palliseid lõuna- ja edelakaarte tuuli, kohati vihmasademeid.

LAANEKOTKAS

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

68

Haiget vaatamas

Möödus päevi, möödus nädalaid. Metsas oli tunda kevade hõngu.

Laanekotkas elas Kütt-Peetril tagasihoidlikult. Nokitses toas puutööd teha. Harva käis metsaski, aitas Vanal Peetril linde ja loomi taga ajada. Aga mõisa ei tõstnud jalgagi.

„Saab näha, mis preili minuga peale hakkab?" oli ta mitu korda Kütt-Peetri vastu ütelnud.

See oli nädalapäevad pärast karujahti, kui Kütt-Peeter läks mõisa tetri viima. Läks otsemat teed kööki pereemanda jutule. Laskis preililt küsida, kas tal on mõnd käsku suusõnal edasi anda.

Preili tuligi ise, vaatas linnud üle.

„Kas oled kõik ise lasknud?" alustas preili juttu.

„Kes siis muu! Peeter veel poisike, ei jõua püssi kanda."

„Aga Laanekotkas?"

„Ei tõsta jalga üle ukseläve." Kütt-Peeter ohkas kuuldavalt.

„Kas ta on haige?" päris preili mureliku ilmega näos.

Peeter kehitas õlgu.

„Niisugune pole ta varem olnud. Aeleb terved päevad asemel, aga öösel sonib kõiksugu rumalaid jutte. Ei söö ega joo... Jah, temaga on hull lugu küll! Tahtsin tuua kupulaskja ja aadrit lasta, aga mees seisab raudu vastu."

Preili surus huuled kokku, ei lausunud sõnagi. Läks tagatuppa ja tuli tagasi veinipudeliga.

„Ta rüübaku pudelist, see kosutab. Kui paraneb, siis tulgu mõisa!"

Kütt-Peeter lahkus tänades.

Mõisapreili veinipudel joodi küll tühjaks, aga mõisaminejat Laanekotkast ei saanud. Möödus päevi. Nüüd ei läinud ta jahilegi. Las jutud lähevad mõisa preili ette, et ta on terve, aga puikleb mõisa minemast.

„Mõisapreili tuleb!" jooksis noor Peeter ühel päeval õuest tuppa.

Laanekotkas istus toas, valmistas perenaisele kibu. Ta viskas rutuga pealisriided seljast, ronis koikusse ja tõmbas vaiba peale.

Aisakellade helisedes sõitis preili õue.

Vana Peeter jooksis preilile vastu, tervitas teda aupaklikult.

Vahetanud vanamehega mõne sõna, astus preili tuppa. Vana Peeter oli taibukas: jäi õue kutsariga juttu ajama, ei lasknud Kaiegi tuppa astuda Las noored õiendavad oma vahekorda. Parem kui pole teisi segamas. Noor Peeter kartis saksa ja puges kambrisse ahju taha.

Preili astus eredast lumevalgusest hämarasse tuppa. Ta silmad ei seletanud, jäi hetkeks ukse juure seisatama.

Laanekotkas lamas seljali koikus. Ei vaadanud ukse poolegi. Kuuldes võõrast jalaastumist, küsis ta vaevalt kuuldavalt:

„Kes seal tuli?"

„Mina!" hüüdis preili vastu.

Preili astus hääle suunas. Kas see oli tõesti Laanekotka hääl? Nii jõuetu ja kõlatu! Toas pole ühtki oma inimest, see peab olema Laanekotkas. Ta jäi koiku ette seisatama.

„Sa tulid siiski!" kuuldus sügav ohkamine lamaja rinnust.

„Miks ma ei peaks tulema?"

„Minusuguse orja juure!" rõhutas Laanekotkas.

„Palun ära räägi sedaviisi!"

„Miks ma ei peaks rääkima, kui sa ise tõmbasid selge kriipsu enese ja minu vahele. Heitsid mulle ette mu seisust!"

Preili vaikis. Istus siis koiku äärele ja tegi Laanekotkale käega pai.

„Ära ole mu peale pahane! Pidin seda ütlema tema kuuldes."

Laanekotkas ohkas. See polnud enam teesklemine. Solvatud iseteadvus algas ründamist:

„Kes see „tema" siis sulle on? Võta tema, aga mind jäta rahule! Mis läheb parunipreilile talupoiss korda?"

Laanekotkas tegi liigutuse, nagu tahaks ta pöörda preilile selga, aga preili võttis mõlema käega ta kaela ümbert kinni.

„Sa ei tohi sedaviisi rääkida! Oled mulle enam kui ükski teine mees," sosistas ta Laanekotkale kõrva sisse. „Mõtle nendele päevadele, kui lamasin haige jalaga voodis."

Preili lähedus, ta kuum hingeõhk ja kallistamine hakkasid sulatama jääd Laanekotka südame ümbert. Veel katsus mees vastu panna:

„Jah, see oli siis, kui teisi polnud nägemas. Miks ei või see alati nõnda olla?"

Preili hingas kiiresti. Mida oskab ta ütelda armukadedale mehele; pealegi kus seisuste vahescinad on ületamatud nende vahel. Ta võttis siin abiks naiseliku võlu, mis tasandab teed sõnadele: surus oma põse vastu Laanekotka põske, suudles siis teda suule, põskedele, silmadele. Kattis ta näo suudlustega.

„On asju, millest sa veel aru ei saa," sosistas preili suudluste vahele, „aga mis me sellest täna harutame. Tahan, et sa saaksid terveks, oleksid jälle endine Laanekotkas... Kas lubad seda?"

Ja preili vaatas talle armastusega silmi. Laanekotkas jonnis vastu:

„Mis aitab mu lubamine, kui samas mind alandatakse: ori pole seda väärt, et ta vastu kätt tõstetakse!" See oli nüüd viimane etteheide ja Laanekotkas ootas, mis preili oma sõnade õigustamiseks küll seletab.

Preili vaatas Laanekotkale tõsiselt silmi ja rõhutas iga sõna:

„Kas ma pidin laskma sind ja seda purjus parunit kaklema minna? Kas sa tõesti arvasid, et teised parunid oleksid oma mehe lasknud läbi peksa? Neil kõigil olid kuulipüssid kaasas, sina aga üksi ja paljakäsi. Mis maksab neile talupoja elu? Mitte kui midagi!.. Aga mina, karujahi korraldaja, vaatan rahulikult pealt, kuidas sind maha tapetakse!.." Preili rind tõusis ja vajus, ärevus kostis ta häälest. „Kas arvad, et ma purjus parunit teiste sõnadega oleksin saanud taltsutada ja ära viia? Pidin iga hinna eest su elu hoidma; seisukord oli palju kardetavam kui mardiõhtul. Teadsin, et sa haavud mu sõnadest, aga teadsin ka, et see on ostetud elu hinnaga."

Preili langetas pea. Üksikud suured pisarad veersid üle ta põskede, langesid kui tulesädemed Laanekotka näole.

Laanekotkas võitles enesega: sellelt seisukohalt polnud ta kokkupõrke lõppu harutanud. Tõepoolest on preilil õigus. Laanekotkas tahtis istukile tõusta. Milleks, seda ei teadnud ta isegi.

Preili surus ta jõu ja hellusega asemele tagasi.

„Haige peab vaikselt lamama... Kas sa ei mäleta enam, kuidas seda mulle mitu korda päevas meele tuletasid?

„Ma pole ju haige," katsus Laanekotkas vastu vaielda.

„Sa narritasid siis mind nädalate viisi!" hüüdis preili ülemeelselt. „Oota sa, poiss!" Preili käsi vabanes Laanekotka kaela ümbert ja kadus vaiba alla. „Kili-kili kudrutas preili.

Laanekotkas vähkres naerust.

„Ära hulla!... Ma kardan ka kõdi!"

„Terve oled sa küll. Haiged ei kõditamist."

Laanekotkas rabeles ja pääsis äärele istuma. Ta ei suutnud va preilit teisiti taltsutada, kui haaras t embusse ja klammerdas oma kätega käed. Preili noor keha väänles ta tug käte vahel.

„Lase lahti, vana Peeter tuleb tu näeb!" sosistas ta, ise näost õhetad rõõmus ühtlasi.

„Vana Peeter on elutark mees, ei nüüd tuppa tule!"

„Kui kaua sa mind niiviisi tahad hoida?" küsis preili ja püüdis meh vahelt vabaneda.

„Enne ei jäta, kui jätad kõditam

„Siis jätan, kui lubad mõisa tulla.

„Eks ma siis tulen, kui kästakse. ju kalli raha eest ostetud!" naeris kotkas.

Preili jättis torke tähele panem naeris vastu: „Maksan alati kõige gema hinna. Ükski teine ei pea omama!"

Kütt-Peeter vestles kutsariga õues, kui kuulis toast noorte rõl naeru. Temagi muheles heameele Laanekotkas oli endise tuju tagasi s

Varsti selle järele astus preili Näost punane ja heas tujus. Ta p Kütt-Peetrile:

„Sõidad ühes minuga mõisa. Ha jab tugevamat toitu."

Kui preili ja Kütt-Peeter õuest v piilus Laanekotkas ukse vahelt järel tus siis õuegi.

Metsavahelisel teel helisesid ag kellad.

Üle 10.000 krooni liiklusnädala korraldamiseks

Mullu noudsid liiklusõnnetused 96 surmaohvrit. — Liiklusnädala komiteed kutsutakse ellu. — Üle 400.000 selgituslehe ja plakati. — Kogu maal heisatakse lipud. — Liiklusnädala eri-postitempel. — „Peata kanad" ja „Ei hooli!" — Viinapudel vankrijuhiks. — Pidev liikluskontroll sõiduteedel

Teine liiklusnädal algab 13. mail

Maanteede talitus, kellele kuulub jõuvankrite ja liikluse üldkorraldus ning tehniline üldjärelevalve, korraldab 13.—17. maini mulluse aasta eeskujul teise ülemaalise liiklusnädala. Liiklusnädalad on mõeldud liiklusõnnetuste vastu võitlemiseks, kuna meie liiklusõnnetuste statistika kõneleb küllaldaselt kurba keelt: 1938. aastal surmati liiklusõnnetuste läbi 96, vigastada sai 156 raskesti ja 427 isikut kergesti. Need ohvrid kohustavad meid endid kasvatama liiklusteadlikeks.

Liiklusnädala korraldamiseks kutsutakse ellu liiklusnädala peakomitee,

mille juhatajaks on maanteedetalituse dir. ins. M. Grasberg, tema asemikuks vanem liiklusinspektor ins. J. Ivand ja sekretäriks liiklusproaganda peasekretär H. Tann.

Peakomiteesse kuuluvad veel politsei, haridusministeeriumi, sõjaväe, kaitseliidu, kohaliku komiteede (arvult 14; maakondadest 11 ja linnadest 3), tuletõrje, noorsoo-organisatsioonide, kultuurfilmi, Punase Risti, riigi ringhäälingu, raudteede talituse, Jõuvankrijuhtide ja Motoristide Kutseühingute Liidu, Autoklubi, Veoautoomanike Ühingu, Eesti Võimlejate Seltsi, põllutöökoja, Eesti Lasteaednike Ühingu ja kuue pealinna ning ühe Tartu ajalehe esindajad.

Umbes samasugustel alustel kutsutakse ellu ka Tallinna, Tartu ja Narva linnade ning maakondade kohalikud komiteed, kuhu teiste hulgas kuuluvad ka põllutöökoja kohalike konventide esindajad.

Liiklusnädala tegelik läbiviimine, kavade koostamine ja peakomitee otsuste täitmine usaldatakse liiklusnädala peakomitee sekretäri H. Tanni hooleks, peakomitee juhataja või tema asetäitja järelevalvel. Peakomitee ja sekretäri asukoht on teedeministeeriumis, telef. 422-08.

Liiklusnädala avab liiklusnädala patroon teedeminister N. Viitak 13. mail 15-minutilise raadiokõnega. Nädala puhul levitatakse

enam kui 400.000 mitmesugust selgituslehte ja värvilist plakatit

jõuvankrijuhtidele, jalakäijatele, jalgratturitele, hobusemeestele, koolidele jne. Liiklus-lööklaused mahutatakse ka šokolaadi-pakenditesse ja liiklusnädala jooksul varustatakse kõik kirjad ja postkaardid templiga „Silmad lahti liiklemisel" jne. Kirikutes juhitakse hommikustel palvustel tähelepanu liiklusnädalale ja linnades, samuti maal, tõmmatakse üle sõiduteede riidest plakatid nädalakohaste lööklausetega. Korraldatakse üle maa avalikke koosolekuid,

linnas ja maal heisatakse liiklusnädala puhul lipud majadele, omnibustele ja trammidele,

nagu see on saanud kombeks rahvuslike pühade ja tähtsamate sündmuste puhul. Koolides korraldatakse seoses liiklusnädalaga ühiseid liiklusõpetuse tunde, ajakirjandus ja raadio rakendatakse liiklus-propaganda tööle, ühe sõnaga — kõik rahvas, asutused ja organisatsioonid tahetakse kaasa tõmmata liiklusnädala heaks korraminekuks.

Nädala puhul üritatakse mõndagi uudset propagandavõtet. Nii tahetakse jalakäijate praktiliselt õieti liiklema õpetamiseks panna Tallinnas ja Tartus ringi käima kümmekond meest, kes

liiguvad nõnda, kuidas ei tohi liigelda.

Need mehed riietatakse „peata kanadena". Samuti pannakse tähendatud linnades tänavatel valesti sõitma rühm jalgrattureid, kes kihutavad kahekesi üheistmelisel jalgrattal või jalad vabastatud pedaalidelt jne. ning ees plakat: „Ei hooli". Hobusemeestele hoiatuseks hakkab sõitma vanker, mida juhib suur viinapudel.

Tallinnas ja Tartus kavatsetakse korraldada

kahe auto võidusõit.

Mõlemale autole on ühine lähtekoht ja mõlemad läbistaksid varem kindlaks määratud tee läbi tiheda liikluse. Sõidukid on üht ja sama tüüpi ning neid juhivad vilunud autojuhid. Autodel on saatjateks üks politsei esindaja, kaks maanteede talituse ametnikku ja üks ajakirjanik. Üks auto sõidab korralikult ja peab täpselt kinni liiklusmääruste eeskirjadest, teine aga sõidab liiklusmääruste eeskirjade vastaselt, et aga kiiremini pääseda sihtkohta. Sihtkohta kogunevad maanteede talituse, politsei, ajakirjanduse ja autojuhtide esindajad, et kindlaks teha aja ja liiklusmääruste vastu eksimiste arvu vahet mõlemate sõidukite juures.

Liiklusnädala puhul teostavat jõuvankrite registreerimisasutused

jõuvankrite pidevat kontrolli kindlate ja liikuvate kontrollpunktide kaudu.

Liiklusnädal ei tohi kujuneda aga mingisuguseks karistusaktsiooniks, vaid liikluskultuuri tõstjaks ajakohase propaganda abil, ja seepärast ei püüta liiklusmääruste vastu eksijaid otsemaid trahvida, vaid neile antakse heatahtlikke näpunäiteid õigeks liikluseks. Kes aga sellest ei hooli, saab paratamatult karistada.

Teine liiklusnädal, mis võrreldes mullusega kujuneb märksa ulatuslikumaks ja põhjalikumaks, nõuab kulusid

ainuüksi levitatavate trükitoodete alal üle 10.000 krooni.

Lisaks sellele tulevad veel maakondade ja linnade kohalike komiteede kulutused keskmiselt 100—300 krooni. Nii ei ole liiklusnädal sugugi odav üritus, mispärast kõik kodanikud suhtugu temasse täie arusaamise ja tõsidusega. Igatahes liiklusnädal maksab vähem kui need ohvrid, mida iga aasta kaotame liiklusõnnetustel.

Mida oleks vaja teha koolitervishoiu alal

Haridusministeeriumi juure võetakse ametisse arst-eriteadlane

„Tervises" ilmus dr. M. Püümetsa artikkel koolitervishoiust. Autori arvates tuleks koolitervishoiu alal viia läbi järgmised uuendused:

Haridusministeeriumi algatusel tuleb moodustada komisjon, kelle ülesandeks oleks kiires korras ümber töötada kõigile tervishoiunõuetele vastavalt praegu-kehtiv avalike algkoolide hoonete ehitamise määrus; sellest komisjoni tööst peaks osa võtma ka kooli- ja lastearstide seltsi esindaja.

Sama komisjoni ülesandeks oleks ka kesk-, kutsekoolide ja gümnaasiumide hoonete ehitamise määruse väljatöötamine, millise maksmapanemine on samuti hädavajaline.

Määruste väljatöötamisel peab silmas pidama, et kõik koolimajad oleksid varustatud ka tervishoiunõuetele vastavate võimlatega, mille alammõõdud tuleb iga koolitüübi juures kindlaks määrata. Võimlal ei tohiks puududa ka duši- ja riietehoiuruum. Kehalist kasvatust teostada ilma võimlata meie klimaatilisi olusid arvesse võttes, on täiesti võimatu.

Peab võtma kaalumisele küsimus, kas rahvamajade juure ei tuleks püstitada ka võimlaid, kus noorsugu väljaspool koole võiks jatkata kehalist kasvatust. Niisuguste võimlate järele on tarvidus kõikjal väga suur

Komisjoni ülesandeks oleks ka otsustada, kas ei oleks võimalik kooliõuedele ehitada katusealuseid, mis võimaldaksid lastel vahetundidel viibida väljaspool kooliruume ka vihmastel ilmadel, mis omakorda soodustaks klassiruumes õhuvahetust. Puhtas õhus viibimine on lastele esmajärguse tähtsusega.

Ei saa jätta avaldamata soovi, et haridusministeeriumi juure võetaks ametisse arst-eriteadlane koolitervishoiu alal koolitervishoiu nõunikuna või inspektorina, kelle ülesandeks oleks kõigi nende küsimuste lahendamine, korralduste ja ettepanekute tegemine, mis otsekohe puutub koolitervishoiusse. Ligi 150.000 koolinoort ühes eelkooliealiste lastega väärivad seda, et nende tervise eest rohkem hoolitsetakse kui seda seni on tehtud. Seda võib tagajärjekalt teha vaid siis, kui asjatundja sellel alal oma nõuannetega on igal ajal saadaval.

Omariikluse 20-aastase kestuse jooksul oleme koolitervishoiu alal edasi-tagasi tammunud; nende ettepanekute teostamine aitaks meid koolitervishoiu alal astuda sammu edasi.

Pikalaenu Panga puhaskasu 662.000 kr.

Riigihoiukassa andis puhast 105.000 kr.

13. aprillil vabariigi president kinnitas vabariigi valitsuse ettepanekul Pikalaenu Panga 1938. a. aruande, mille arvete seis 31. dets. 1938. a. on tasakasude- ja kahjude-eelarve järgi ülejäägiga Kr. 1.996.235,50 puhaskasuga Kr. 662.679.—.

13. aprillil vabariigi president kinnitas vabariigi valitsuse ettepanekul riigihoiukassa 1938. a. aruande 31. dets. 1938. a. Kr. 12.047.801,17, näidates puhaskasu Kr. 105.969,15.

13. aprillil vabariigi president kinnitas vabariigi valitsuse ettepanekul maatulunduskapitali 1938. a. eelarve täitmise aruande tuludega Kr. 3.014.410,32, kuludega Kr. 2.572.035,54 ja ülejäägiga Kr. 444.374,78 ning maatulundusekapitali arvete seisu 31. XII 1938. a. peale tasakaalus Kr. 5.453.854,10, kasude- ja kahjude-arve järgi ülejäägiga Kr. 1.545.—.

Vabariigi presidendile esines

eile 13. aprillil E. Tiivel tema määramise puhul varustusvalitsuse ülema teiseks abiks.

Eesti peakonsulaadil Kopenhaagenis uus aadress

Välisministeerium teatab, et Eesti peakonsulaadi uus aadress Kopenhaagenis on järgmine: Aldersgade, København ø;

Peakonsulaadi telefon on: Central 2553; telegrammide aadress: Hellespont København.

Uus raudteejaam — Tällevere?

Olustvere valla elanikud esitasid hiljuti raudteetalitusele palve, et kitsaröömelisel raudteel, Olustvere ja Sürgavere jaamade vahel avataks uus peatuskoht. Raudteetalitus on selle palve edasi saatnud seisukoha võtmiseks Viljandi maavalitsusele. Viimasele saabus nüüd Olustvere vallavalitsuselt kiri, milles teatatakse, et Olustvere vallavalitsus leiab uue peatuskoha avamise olevat tarviliku. Uuele peatuskohale vald soovitab nimeks panna „Tällevere", kuna see jääb samanimelise küla piirkonda

Maakrediitseltsi laenusaamine hõlpsamaks

Laenu kindlustamiseks ei nõuta esimest hüpoteeki, kui kinnisvaral lasub võlg riiklikest pankadest

13. aprillil vabariigi valitsus otsustas esitada riigikogule vastuvõtmiseks Eesti Maakrediitseltsi põhikirja muutmise seaduse eelnõu. Mainitud seaduseelnõuga tuleb muutmisele 1935. aastal kehtimapandud Eesti Maakrediitseltsi põhikirja üksikuid paragrahve seltsi tegevuse hõlbustamiseks seltsi ja liikmete huvides.

Tähtsam muudatus teostatakse § 22-es, kus käsitletakse seltsi kasuks antava hüpoteegi vanust. Kehtiva korra järgi antakse laenuvõtjale laen välja niisuguse kinnisvara tagamisel, mis kinnistusraamatute järgi ei ole varem koormatud teiste võlgadega, või siis, kui laenuvõtja võlausaldajad on nõustunud loovutama esimese järjekorra õiguse seltsi poolt väljaantava laenu tagatisele. Vastasel korral tasutakse lubatud laenust varem kinnistatud võlad.

Mainitud § 22 on täiendatud selles mõttes, et Eesti Maakrediitseltsi kasuks antav hüpoteek võib kuuluda rahuldamisele ka mitte esimesena sel korral, kui pandikspakutaval kinnisvaral lasub võlg Eesti vabariigi, Eesti Maapanga või Pikalaenu Panga kasuks, kusjuures säärasel korral seltsi poolt antav laen ühes nimetatute kasuks kinnistatud võlgadega ei tohi ületada seltsi põhikirjas ettenähtud ülemmiiira. See muudatus hõlbustab laenusaamist suurele hulgale laenuvõtjatele, kes senise korra järgi pikaajalist Eesti Maakrediitseltsi laenu kasutada ei saanud, põhjusel, et nad olid seotud riiklikest pankadest võetud laenudega.

Edasi olulisemaks muutuseks on § 48 täiendamine, millega nõutakse igal juhul Eesti Maakrediitseltsi nõusolekut seltsi laenuga koormatud kinnisvarade omandusõiguse ülemineku puhul, kuna selts peab omandusõiguse ülemineku teadlik olema, sest kinnisvara omanik on ühtlasi ka seltsi liikmeks, kellel on kohustusi seltsi vastu ja samuti on seltsil kohustusi liikmete vastu. Pealeselle on nõutud, et enne omandusõiguse ülemineku-nõusoleku väljaandmist tuleb kõik võlgnolevad maksud tasuda, sest seltsil ei ole võimalik korrapäraselt tegutseda, kui liikmed oma tähtajamakse õigeaegselt ei tasu.

Ilmunud:

A. Palgi
MUSSOLINI

Mussolini karm lapsepõlv, nälja-aastad Šveitsis, vanglad ja tema tegevus sotsialistide juhina. Maailmasõja lahingutes ja 44 haavaga laatsaretis. Fašistliku liikumise loomine, fašistlik revolutsioon ja uue Itaalia ülesehitamine. Abessiinia vallutamine. Mussolini ja dünastia. Mussolini ja kirik. Mussolini isiklik elu.

244 lehekülge. Hind Kr. 2.90.

Ameeriklaste ja inglaste suurim eeskujude-raamat!

Herbert N. Casson
20 suurt elulugu

India vallutaja Clive ja Lõuna-Aafrika vallutaja Rhodes, terasekuningas Carnegie ja ajalehekuningas Curtis, maailma suurim kaupmees Vanamaker, maailma suurim aednik Seabrook ja maailma suurim karjakasvataja Mackenzie, õhupiduri leiutaja Westinghouse ja habemeajamisterade leiutaja Gillette, taimevõlur Burbank ja veel kümme edurikast meest astuvad selles hoogsalt kirjutatud raamatus lugeja ette.

128 lehekülge. Hind Kr. 1.75.

Palle
15-aastaselt 44 päevaga ümber maailma

Taani poiss Palle ületas kuulsa Jules Verne'i romaani „80 päevaga ümber maailma" kangelase Phileas Foggi omal ajal fantastilisena tunduva rekordi 36 päeva võrra.

Palle on lihtne ja heasüdamlik, seejuures aga taibukas poiss, kes oma reisimärkmed kandis päevikusse, mille põhjal taani tuntuim kirjanik kirjutas selle toreda reisiraamatu.

See on raamat nii noorele kui vanale.

124 lehekülge. Hind Kr. 1.75.

Varem ilmunud:

A. Palgi HITLER

Raamat, mis annab ülevaate Hitleri elukäigust, tema võitlustest ja ideedest,

96 lehekülge. Hind Kr. 1.25.

A. Palgi STALIN

Stalini nooruspõlv Kaukaasia mägedes, kujunemine elukutselisceks revolutsionääriks, vanglad ja Siber, võitlus võimu pärast ja tõus punaseks tsaariks.

232 lehekülge. Hind Kr. 2.90.

A. Palgi HENRY FORD

Raamat lihtsa farmeri poja tõusust kuulsaks autokuningaks.

80 lehekülge. Hind Kr. 1.25.

Raamatud saadaval paremates raamatukauplustes.

Ilmumas:

Tänapäeva suurte riigimeeste elulugude sari,

mis sisaldab järgmised raamatud:

Mussolini (juba ilmunud).
Stalin (juba ilmunud).
Kemal Atatürk
Göring
Windsori hertsog

Sarja soodustatud ettetellimise hind Kr. 12

Edgar Wallace'i Aafrika-raamatute sari,

mis sisaldab järgmised raamatud:

Bosambo
Sanders
Bones Aafrikas

Rahvusvaheline kriitika on tunnustanud need raamatud põnevaimateks ja huvitavaimateks Aafrika-raamatuteks mis eales on kirjutatud.

Sarja soodustatud ettetellimise hind Kr. 5.—.

A. Palgi kirjastus:

Rakvere, Poska puiestee 5, telef. 4-18.
Posti jooksev arve nr. 2317.

Eesti Rahvapanga edukas aasta

Tunduv äriseisu tõus ja hoiuste suurenemine.

Ühistegelise keskpanga „Eesti Rahvapanga" äriseis 1938. a. on tõusnud eelmise aasta 7,2 milj. krooniselt tasemelt 8,7 milj. kroonini, kusjuures hoiusummade tõus on olnud 5,7 milj. kr-lt 6,5 milj. kr-ni ja laenude ning diskondi suurenemine 4,2 milj. kr-lt 5,3 milj. kr-nini. Panga brutotulud on 502 tuh. kr-lt 534 tuh. kr-nini, puhaskasu on saadud 1938. a. 48,4 tuh. kr. 47,8 tuh. kr. vastu 1937. aastal. Liikmeid oli keskpangal aasta lõpul 231 (230), nende hulgas ühispanku ja hoiu-laenukassasid 158, ühisettevõtteid kaubanduse alal 33 ja piimaühinguid 8.

Hoiustest moodustasid ühistegeliste asutuste housed 3,6 milj. kr. ja teiste housed 2,9 milj. kr. Laenudest oli antud ühistegelistele asutustele 3,3 milj. kr. ehk 62,5% ning teistele 2,0 milj. kr. ehk 37,5%. Eelmisel aastal oli protsentuaalne vahekord 54,7 ja 45,3.

Puhaskasust nõukogu ettepanekul soovitatakse maksa dividendiks 8%.

Panga juhatusse kuulusid aruandeaastal A. Kask (esimees), M. Käbin ja R. Paabo.

Soome karskusnäitus

tuuakse koolikongressi ajaks Eestisse

Soome-Eesti koolikongressi puhul, mis toimub teatavasti Tartus käesoleva aasta suvel juunikuus, tahetakse tuua Eestisse Soome karskusnäitus, mille väljapanekuid on uuendatud Soomes mööda aastal ja millega on esinetud ka Oslos.

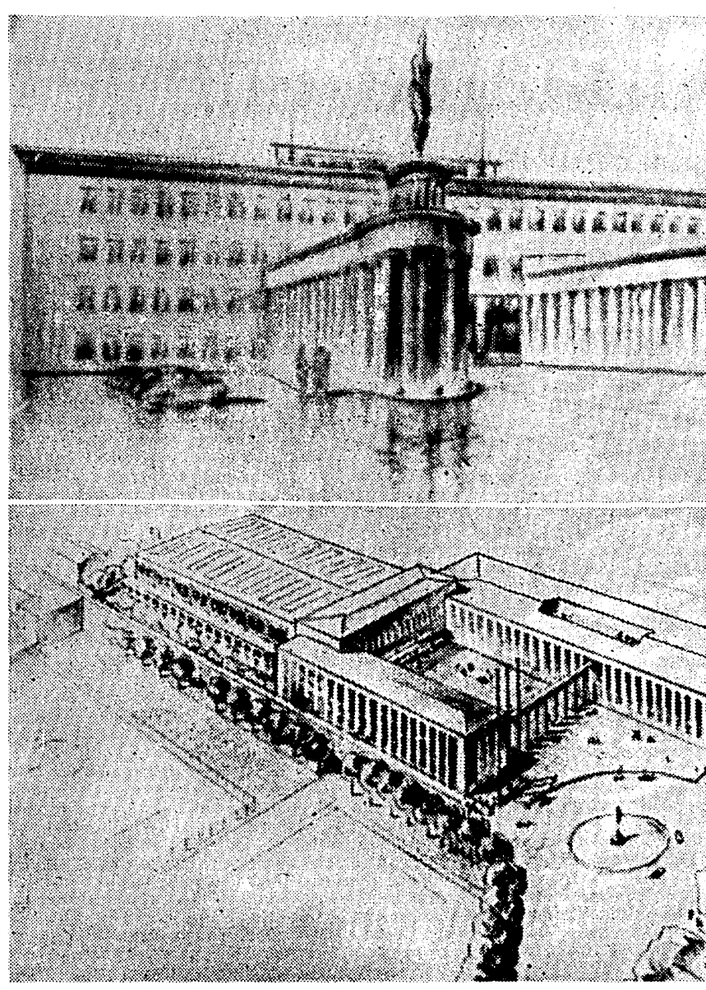

Missugune tuleb Eesti kehakultuurihoone? Ülal piltdel projektist: i sõnaga „Souvenir" ja all üldvaade kavandile märgusõnaga „Maraton". Teata saabus tähtpäevaks üldse 9 projekti, kusjuures paremaks tunnistatud ja auh alles 26. aprillil.

Jalgpallihooaja l

Hooaeg algab pühapäeval kahe matšiga: Eston Spordi ja Kalev Esta vastu

Tänavune jalgpallihooaeg algab pühapäeval koguni kahe matšiga — Estonia V. S. Spordi ja Kalev Esta vastu. Hooaja avamatšiks on õieti küll kell 12.00 V. S. Spordi endisel väljakul Toom-Vaestekooli 3 algav matš neli korda järgemööda Eesti meistriks tulnud Estonia ja Eesti esimese karikavõitja V. S. Spordi vahel. Mitte ainult need mõlemad vastased, vaid ka teised liiduklassi meeskonnad on aasta algusest alates püsinud vägagi püsivas ja lakkamatus treeningus, mille tõttu meeskondade mänguvõime peaks olema hooaja alguse kohta vägagi rahuldav.

'V. S. Sport püsib praegu vägagi tagasihoidlikul seisukohal eelseisva hooaja avamatši suhtes, mis algab pühapäeval kell 12.00 V. S. Spordi vanal väljakul. V. S. Sport on välja tänavuseks hooajaks täiesti korda seadnud ja ehitanud isegi tribüüni 700 pealtvaataja jaoks. Estonia koosseis V. S. Spordi vastu, kes on esimene Eesti Karika võitja, selgub alles laupäeval. Hoolsalt treeningus on meistermeeskonnast olnud 20 mängijat, kes kõik taotlevad kevadel Estonia tulekut Eesti meistriks viiendat korda järgemööda! Estonia on Eesti meister olnud 4 aastat järgemööda ja sügissarja võitjana on tal juba n.-ö. neli ja pool aastat täis.

Hooaja teiseks mänguks on TJK-i väljal mereranna kell 15.30 algav matš Tallinna Kalevi ja Esta vahel. Ka need mõlemad meeskonnad on teinud läbi tugeva talitreeningu. Favoriidiks on siiski teataval määral k üllatusvõimeline. Kalev vastu järgmised 11 män ses Schmidt ja Kask, Tõnissoo, edurivis Olli ja Sikk. Varus on Kale Kasemets. Neist neljast seni on mänginud täie mandas meeskonnas, ka vardit.

Vahekohtunikuna ju mist O. Koni, kuna on erapooletuks E. E

Moodustati Tartumaa

Tartumaa Spordiliid olekul on otsustatud i Mängude Tartumaa au mees prof. J. Uluots, Tartu linnapea A. Tõni major J. Kruus ja Ta Kaho.

Pealeselle otsustati maakondlik võimlemisrueerimispäev. Tartum 3. ja 4. juunil. Ka mä oleval koosolekul.

Esimene saadetis poolakaid jõudis Valka

Tänavu tuleb üldse 4.200 poola põllutöölist

Valga, 13. 4. Esimene saadetis poola põllutöölisi saabus Valka ööl vastu neljapäeva. Arvult tuli poolakaid 489. Meeste ja naiste arv oli peaaegu võrdne.

Läbi Läti olid poolakad sõitnud plommitud vagunites, kuhu nad ka Valgas jäid hommikuni. Hommikul kell 7 majutati poolakad endistesse kasarmutesse Kuperjanovi tänaval. Enne käisid poolakad saunas ja nende kraamid ning rõivad desinfitseeriti. Enamus poolakaist saadeti Valgast edasi Võru ja Petserimaa konventidesse. Taludesse kauplemine toimub seal reedel. Osa poolakaist jäi Valga konventi. Sangaste ja Helme konvendid saavad töölisi 16. aprillil, millal saabub järgmineešelon poolakaid.

Üldse tuleb tänavu poolakaid 4.200. Talvel oli poolakaid siin 800, nii et nende üldarv Eestis oleks eeloleval suvel 5.000.

Alkohol seltskonna põlguse alla

Viljandi karskusselts „Võitlus" korraldas Viljandi vallas Kutsari koolimajas seltskondliku kohtu alkoholi üle. Süüdistusakti kohaselt süüdistati alkoholi perekonnaõnne rikkumises, riigi- ja ühiskonna, majanduslike ning kõlbliste aluste õõnestamises, loendamatuis liiklemisõnnetusis, kriminaalkuritegude põhjustamises ja paljudes sotsiaalhädades. Tunnistajatena kuulati üle viinapoepidaja Kaarel Jõeperv, joodiku naine Ann Tihane, taluperemees Jaan Kuusik, kooliõpetaja August Halliste jt., kes kõik näitasid alkoholi laastavat mõju ühiskondlikus elus. Inimese tervishoiu seisukohast selgitasid alkoholi kahjustavat mõju eksperdid. Seltskondliku kohtu tegelastena esinesid tuntud karskustegelased J. Meomuttel, O. Meomuttel, J. Selg, A. Taakel j. t.

Kohus peale nõupidamist tunnistas alkoholi süüdi ning otsustas teda karistada seltskonna põlguse alla panemisega. Ühtlasi otsustati avaldada üleskutse, et alkoholilisi jooke ei tarvitataks ega neid seataks aukohale organisatsioonide koosviibimistel ja perekondlikel pidustustel.

Elva linnavanema „veto"

Elva linnavolikogu enamuse poolt allakirjutatuna esitati pühade eel linnavanem Tellingule kirjalik avaldus, milles nõuti linnaseaduse § 38 põhjal järgmise volikogu päevakorda suvekasiino lammutamise edasilükkamise ja lahkunud linnasekretär H. Tootsile autasu määramise küsimuste võtmist. Nüüd on linnavanem saatnud volinikele ühise vastuse, milles teatab, et ta nimetatud küsimusi linnavolikogu päevakorda ei võta. Suvekasiino olevat asjatundjate poolt tunnistatud hädaohtlikuks ja see nõudvat kordaseadmiseks 1800-kroonist remonti, pealegi olevat volikogu juba lammutamise-otsuse kasiino kohta teinud. Sekretärile autasu määramiseksei leiduvat linnal summasid.

Illi tuleõnn summa

Neljapäeval jatkasi tööstuse põlemise üksi päeval, mil tuleõnnetus minaalpolitsei ametnik juurdlust üks kriminali

Nagu on selgunu Kreili ja Lelle kahju t alul arvasid. Nad on 17.200 krooni. Hoone dik sellest, kuid seevas valmismaterjal õige hi olid kindlustatud kahes eest. Kuuldavasti ka hoone uuesti üles ehita

Tulekahju alguse k setus. On kerkinud ü süüdata korstnast välj märgati kõige enne räästas.

Nagu selgunud, on Kreilil, jäänud tulle n aparaati, hinnaline baj

Paaril viimasel päev dud tulekahju kohal.

Tartus süüdat

Ööl vastu neljapäeva nr. 26 asetsev baptisti nueli koguduse palvela olevat tahetud palveta ei ole nähtavasti ann süüdatud palvela juure kuuris. Puukuurist t palvela pööningule.

Õnneks märgati pal jate poolt tuld õige linna tuletõrje üksikko tu vabatahtlik tuletõrj peagi tulele piir. Tule kuna palvela ise sai maja katus, samuti k tud said ka saali sein kriminaalpolitsei ametr

Siinkohal tähendata vanemaks on riigivolik

Mis põhjustel ja süüdati, ei ole praegu

Merest pä

Jalgrattur

Haapsalu, 13. 4 ja Haapsalu vahelisel t salu vanasadamast kuk jalgrattaga. Mees pääs olemist.

Arro sõitis jalgratt Keset lahte vajus ta a beda jää. Mehe appik kalurid, kes alarmeeris konna. Abistajad jääp manud mehe ja toin sealt edasi päästejaam

Jääolud merel on set Haapsalu lahte on sest toimub ühendus jä da niihästi jääl kui ka dus juba enne pühi.

Albaania eile ja homme

Miks vastupanu oli nii nõrk. — Kes on Ypi? — Nüüdne strateegiline olukord Balkanil

Itaalia aktsioon Albaanias algas suurel reedel, ja juba üleeilseks, s. o. vähem kui 6 päevaga, olid Itaalia sõjajõud vallutanud kogu riigi. Itaalia väejuhatus pole veel küll avaldanud ametlikku kokkuvõtet selle kohta, kuipalju inimohvreid see operatsioon nõudis. Aga vähemalt randumisoperatsioonide suhtes on see teada: ainult 10 surnut ja 32 haavatut... Igatahes tuleb arvata, et kogu kuningriigi vallutamine teostati vähem kui 100 sõduri hinnaga. Sest kui veel dessandi alul oli teateid mõningatest ägedatestki lahingutest, siis pärast pealinna langemist olevat kõik läinud nii libedalt ja lahkelt, et seda lähemast minevikust võiks võrrelda vist ainult Saksa armee sissemarssidega Austriasse ja Böömi- ning Määrimaale.

Tõsi, kui itaallased andsid teateid oma minimaalsete kaotuste kohta, siis on nad jätnud seda tegemata albaanlaste kaotuste suhtes. Sest lahinguid, vähemalt alguses, ju oli. Ning vähematest vastuhakkamistest hiljem mäestikus! Jugoslaavia ja Greeka piirile lähemal on ka teateid. Kuigi peab arvama, et need võisid olla vaid üksikute suguharude või ka eraldatud väesalkade väljaastumised, võisid tekkida „arusaamatusest" ja olukorra teadmatusest, tuleb siiski järeldada, et neis kokkupõrgetes oli kannatajaks ainult üks pool — albaanlased. Sest itaallaste tankettidele, soomusautodele, motoriseeritud väeosadele ja, kõigepealt, lennukeile, polnud ju vastuhakkajail seada vastu peagu mitte midagi peale oma vanasüsteemiliste püsside ja partisanitaktika.

Tõuseb küsimus, kas Albaania vastupanu polnud siiski nagu liig nõrk? Olgugi et Itaalia okupatsioonivägesid oli 120.000 meest, et neil oli võrreldamatu tehniline, relvade ja oskuslik ülekaal — kas siiski kuningas Zogu 14.000-meheline armee kuskil poleks võinud anda väiksemagi lahingu, kui ta oleks seda tahtnud?

Kuid tegelikult osutus see võimatuks. 14.000-meheline armee — seegi oli tegelikult ainult paberil, sinna hulka olid arvatud ka paljud rändsalgad, keda ei saa pidada sõjaväeks Euroopa mõttes. Eurooplikke üksusi oli ainult üksikuid — ja neis olid ohvitserideks itaallased. Kogu sõjaväeorganisatsioon, peastaabist kuni üksikute püssiladudeni, oli itaallaste juhtida, kindralstaabi-ülemakski oli Itaalia kolonel. Et sellises olukorras mobilisatsiooni teostamine ka kohalikus ulatuses osutus võimatuks, peaks olema selge. Edasi olid itaallased ka eraisikutena kõikjal kohtadel, millel oli vähegi sõjalist tähtsust. Kolmandaks demoraliseeriti kogu elanikkond juba operatsiooni alguses ühelt poolt lennuväe demonstratsioonidega ja teiseks targa propagandaga, mis kogu aktsioonile tahtis anda koguni Albaania-lisamaalist ilmet ja selleks leidis ka käsilasi Albaania rahvusse kuuluvate isikute seast.

Nagu kokku kogu see „Asutav Kogu", kes istus koos juba enne seda, kui mõned provintsid olid vallutatudki. Enamus neist „rahvaesindajaist" — nagu nüüd selgub — sõitis Tiranasse kohale Milanost, Itaaliast. Asutava kogu esimeheks on Ypi, kellel on juba ka oma nimi varematest aegadest: ta oli enne Zogu võimuletulekut selle ägedamaid poliitilisi, veel rohkem aga isiklikke vaenlasi, oli Zogu suguvõsagagi verise küttemaksu vahekorras, oli sunnitud selle tagajärjel maalt põgenema. Temale võib ju praegune olukord ja sündmustekäik tunduda rohkem järjekordse episoodina Zogude ja Ypide suguvõsadevahelisés võitluses. Ja sellisena tundub ta kahtlematult veel paljudele teistelegi, kes nüüd on „tulnud üle" itaallaste poole. Sest Albaania rahvas on tegelikult ju ainult suguvõsade kogumik kellel igaühel omavahel on õiendada arveid ja vahest õige vanu. Sellises olukorras võib vahelesegaja tõesti osale albaanlastele tunduda vabastajana — kui ta seni „peal" olnud surub alla ja „all" olnud tõstab üles.

See omakorda aitab teha veelgi selgemaks Albaania vastupanu vähesust. Sest ju ka Zogu ise oli ainult ühe, Mati, suguvõsa pealik, kes ainult tänu oma isiklikule algatus- ja kombineerimisvõimele, suurelt osalt ka vahvusele ja hariduselegi, oli tõusnud üle teiste.

*

Juba eilses lehes lühemalt kirjeldasime, milliseid suuri strateegilisi eelistusi annab Itaallale Albaania omamine. Valgustame uut olukorda Balkanil siinkohal veel — ja mõningatelt uutelt vaatekohtadelt.

Et alustada ebatõenäolisemast, siis kõigepealt tähendab uus olukord Itaaliale kindlusetunnet ka võimalike vastolude puhuks Saksamaagagi. Kuigi pole mingisugust põhjust oletada, et „telg" millalgi rebeneks, Itaalias ollakse teadlik, et kui midagi sellesarnast juhtuks, siis Saksamaa kõigepealt okupeeriks Dalmaatsia. Olles peremees Albaanias, on Itaalia reserveerinud endale võimaluse igal ajal toetada Jugoslaaviat Saksamaa edasitungi vastu Vahemerele. Teisest küljest, Itaalia-Saksa sõpruse kestmisel, sunnib tekkinud olukord Jugoslaaviat arvestama ainult neid kaht naabrit kõiges, kuna tal on võimatu panna neile vastu ühel ajal põhjas, läänes ja lõunas. Seega on teljekaaslased Albaania operatsiooniga ühel hoobil kustutanud oma võimalike vastaste hulgast Jugoslaavia tugevad ja sõjatublid 18 diviisi, mis sõja korral võidakse suurendada kuni 1.250.000-mehelise armeeni.

Edasi on Albaaniast ainult 350 kilomeetrit Bulgaaria piirini. Ja Bulgaaria pole kaugeltki veel unustanud oma maailmasõja ja teise Balkani sõja lüüasaamisi. Õieti on Itaalia talle seni olnud ainukeseks sõbraks. Seni aga Itaalia sõna ei maksnud Balkanil kuigi palju. Nüüd aga tõuseb see seal peagu esikohale...

*

Aga veel

JUGOSLAAVIA ASENDIST JA SEISUNDIST TULEVIKU BALKANIL.

Ja üldse Euroopas.

Kõigepealt märgime tõsiasja, et Chamberlaini ja Daladier' poolt anti tagatis küll Greekale ja Rumeeniale, mitte aga Türgile ega Jugoslaaviale. Türgi suhtes on see sündinud arvatavasti vastastikusel kokkuleppel ning tuleks siis, kui Türgi end tõesti tunneks ühvardatuna. Teiseks on Türgi juba väinadelepingu tõttu eelistatud seisukorras Teisiti on lugu Jugoslaaviaga. Ta on juba seevõrra scotud praeguses seisukorras, et teda enam ei saagi seada Greeka ega Rumeenia kõrvale.

Teade itaalluste sissetungist Albaaniasse on Jugoslaavias ehk avaldanud sügavamatki mõju kui teistes Balkani riikides. Ametlik agentuur ja ajakirjandus küll ruttas rahvale kinnitama, et sündmused ei häiri Itaalia-Jugoslaavia sõprust. Pealegi — teatati ametlikult — pidi Itaalia valitsus olema informeerinud Jugoslaaviat, et Itaalia sõjajõud jäävad Albaaniasse ainult niikauaks, kuni seal kindlustatakse Itaalia huvid. Ent rahvas siiski reageeris mõningate ärevuse- ja meeleavaldustega.

Aga nüüd näib, et Itaalia peab oma „viibimist" Albaanias siiski pärisalatiseks.

Üle Albaania viisid juba vana-aja sõjateed Itaaliast Makedooniasse. Kui uus Room restaureerib vana Rooma teed ning mööda neid teostub Itaalia edasine nihkumine Balkanil, siis on Jugoslaavial põhjust tugevaks rahutuseks. Makedoonia, kus elab väga kireva seguna serblasi ja bulgaarlasi, on nagu loodud tulevaste „arusaamatuste" tekkimiseks. Sest sellest maast on Bulgaaria huvitatud kolmel põhjusel: Makedoonia — see on revanš, Makedoonia — see on tee merele, Makedoonia — see tähendaks ühist piiri Itaaliaga. Bulgaaria ainukese sõbraga kahel viimasel aastakümnel.

Seekõrval on huvitav märkida Chamberlaini seletusest ja (varem) „Giornale d'Italia" kirjutustest Albaania okupeerimise eellugu ja põhjustki: Zogu palunud Itaaliat saata sõjajõude mõne strateegilise punkti kindlustamiseks Jugoslaavia vastu. Tegelikult aga kavatsenud kuningas rünnakut Jugoslaaviale (et kolmandate riikide õhutusel rikkuda Itaalia-Jugoslaavia vahekorda, lisab „G. d'It."). Seepärast siis Roomal tulnudki astuda järske samme, et lõpetada Zogu kurikavalad sepitsused.

Kui võtta seda seletust tõena, siis peaks Jugoslaavia avaldama Itaaliale kuumimat tänu tema julgeoleku energilise kaitse eest agressiivse Albaania vastu...

Luuakse araabia riikide liit?

Egiptuse sõjaväes tühistati puhkusload. — Pingutusi Palestiina probleemi lahendamiseks

London, 13. 4. (ETA) (Havas) „News Chronicle'i" erikirjasaatja arvab teadvat, et Lähi-Idas on oodata **araabia riikide liidu loomist.** Selle eesmärgiks oleks luua ühine front kõigi Itaalia või Saksamaa poolt tulevate püüete vastu alustada uut kallaletungi Vahemere tsoonis.

Kairo, 13. 4. (ETA) (DNB) Ajalehtede teateil tühistati Egiptuse sõjaväes puhkuseload. Kaitseministeeriumi ametnikud on saanud käsu olla alati teenistusvalmis.

Aleksandriasse saabus täna Briti ristleja „Arethusa" esimese miiniristlejate laevastikuga. „Arethusa" kuulub Vahemere-laevastiku kolmandasse ristlejate eskaadrisse.

Jeruusalem, 13. 4. (ETA) (Reuter) Ametlikult kinnitatakse, et Araabia müssuliste juht Palestiinas Abdul Razzik on ühes 16 poolehoidjaga annud end Prantsuse võimude kätte Süürias. Abd Razzik oli üks kahest Palestiina müssuliste [illegible] laste peajuhist. Abdul Razzik oli saavutanud o[illegible] seisukoha äärmise halastamatusega ja mufti korr[illegible] duste pimesi täitmisega, ükskõik ka mida ne[illegible] sisaldasid.

Kairo, 13. 4. (ETA) (Havas) Eile õhtul s[illegible] toimunud Pan-Araabia konverents, millest lood[illegible] põhimõtteliste raskuste kõrvaldamist Palesti[illegible] probleemi, ei ole annud positiivseid tulemusi. [illegible] tungi ajal emiir Feisalil oli telefonikõnelus Pal[illegible] tiina mufti Amin el Husseiniga, kes asub Beir[illegible] lähedal. Konverentsil toimunud läbirääkimi[illegible] kohta ei ole praegu midagi teada.

London 13. 4. (ETA) (DNB) Briti saatko[illegible] esindajate ja Iraki peaministri poolt alustati kolm[illegible] päeval Bagdadis läbirääkimisi Palestiina küsim[illegible] kohta. Need läbirääkimised liiguvad samus pi[illegible] kui Kairos toimuvad Egiptuse Londoni saadiku [illegible] Egiptuse peaministri vahelised läbirääkimised.

Leedu riigivõlgade tõus

Ametliku kokkuvõtte kohaselt oli Leedu riigivõlgade seis jooksva aasta alul 132,6 milj. litti 118,6 milj. liti vastu 1927. a. Mainitud summas oli välisvõlge 80,07 milj. ja sisevõlge 52,48 milj. litti. Välisvõlge oli USA-st 45,7 milj., Rootsist tikutrusti laen 25,39 milj. ja Britist 1,12 milj. litti. Pealeselle võlgneb riik ameerika leedulastele 3,03 milj. litti. Intressideks tasus Leedu aastas 3 milj. litti. Tallinna börsil on liti kursiks ca 66 senti.

Hõimusõbra Béla Vikári sünnipäeva pidustusest

Béla Vikári austuseks ja tema elutöö tähistuseks oli 30. märtsil, tema 80. sünnipäeva puhul, ühes Budapesti esinduslikumas hotellis koosviibimie, kuhu oli ilmunud rohkearvuliselt kirjanikke ja hõimutegelasi, nende seas ka riigitegelasi, diplomaate j. t.

Esimesena võttis sõna end. minister G. Lukács, kes toonitas lugupeetud juubilari teeneid rahvusvahelise kirjandusliku koostöö alal 60 aasta vältel, mille juures ta on osanud ikka ja jälle uusi jõude nooremate tegelaste seast samal alal tööle virgutada ja rakendada. End. ministriabi A. Paikert rõhutas Béla Vikári teeneid hõimutöö organiseerijana. Huvitav oli kuulda kõneleja märkust, et kui aasta 30 eest Ungaris esimene hõimuühing ellu kutsuti, olnud muidugi ka B. V. asutajate seas ja tema ettepanekul nimetatud see Turáni seltsiks. Seltsi praegune peasekretär ja samanimelise kuukirja toimetaja, meile hästituntud dr. E. Virányi kriipsutas alla juubilari tegevust soome ja eesti luulekirjanduse tõlkijana ja teerajajana Ungari rahvaluule ja rahvariiside kogumisel. See, mis temalt Ungari rahvas eriti veel ootavat, olevat tema memuaarid. Sest Vikárile kui Ungari parlamendi kiirkirjutusbüroo juhatajale on rohkem kui poole sajandi kestes olnud avatud parlamendi tegevus laiemas ulatuses kui kellelgi teisel.

Prof. Csengeri tõi tervitusi Lafontaine'i kirjandusühingult. Soome saadik O. Talas nimetas juubilari teeneid Soome suhtes ja Jaapani saadik J. Mezey tervitas oma riigi nimel. Kui Béla Vikár koosolijaid tänades ise sõna võttis, rõhutas ta muuseas ka oma suhteid Eestiga ja meenutas sõprust manalasse läinud prof. M. Veske ja Harry Jannseniga, kellega ta Budapestis toimetanud koos kuukirja „Westöstliche Rundschau".

Eestist oli juubilar telegraafiteel saanud mitmelt poolt sõbralikke tervitusi. S.

Algasid läbirääkimised Kreenholmi haigla ostmiseks Narvale

Haigla eest nõutakse 500.000 kr.

Neljapäeval algasid Narva linnavalitsusel ametlikud läbirääkimised Kreenholmi vabrikuvalitsusega Kreenholmi haigla ostmise asjus. Läbirääkimised hilinesid seetõttu, et omavalitsus teostas enne hoone hindamise, missugune töö viidi nüüd lõpule.

Kui hinna suhtes jõutakse kokkuleppele, siis alustab linn kohe remonttöödega, et võimalikult juba eeloleva suve jooksul neid läbi viia ja uut haiglat saaks võtta kasutamisele sügisel. Milliseks kujuneb haigla hind, see olevat praegu veel selguseta, kuid kuuldavasti tahtvat Kreenholm haigla eest 500.000 kr. Tõenäoliselt saab aga linn haigla odavamini kätte. Rööbiti haigla ostmise küsimusega tuleb selgitamisele hoone rentimise küsimus. Olevat isegi võimalik, et linn esialgu rendib haigla ja alles hiljem sõlmib ostu-müügilepingu.

Tüvepõletiku vigastustest

Peale tüvewähi esineb viljapuude tüvel ja okstel jageli weel teine haigus — tüvepõletik. Põletiku tagajärjel tekkiwad puu koorel juuremad wõi wähemad fisjewajunud laigud, millede kohalt koor on muutunud pruuniks. Laikude ümbert on koor jageli praguneud, moodustades selgesti nähtawa piiri terwe ja haigestunud koore osade wahel.

Tüwepõletiku wigastused jarnlewad wäga küllamaa wigastustele ja on eriti kardetawad noortele wiljapuudele. Noortel puudel, millede koor on pealt sile, paistawad tüwepõletiku wigastused kergesti silma.

Haiguse tõrjeks tuleb kuiwanud kooreosad terawa noaga wälja lõigata ja haawad katta puuwahaga. Tüwepõletiku juures tuleb wältalõikamist teostada waid koore osas, kuna haigus puu fisje ei tungi.

Sünnipäevalapsi

Joosep Paggi, tislermeister, saab 14. aprillil [illegible] aastaseks. Sündinud Viljandimaal, Pajusi mõis[illegible] Töötab praegu iseseisvalt Tallinnas. Kõrgele va[illegible] dusele vaatamata on ta hea tervise juures.

Aleksander Loorits, ajakirjanik, sünd. 15. a[illegible] 1899. a. Suure-Kõpu v. Viljandimaal.

Pärnu jõest leiti autojuh[illegible] laip

Kas tapmine wõi uputamine?

Wana-Pärnus Siimo silla otja juurest jõest [illegible] tuundmata meesisiku laip. Kohe kohalekutsutud am[illegible] wõimud leidsid laibal olewate riiete taskust mõning[illegible] isikuttõendawaid dokomente. Selgus, et tegemist [illegible] Johannes Reilandiga, kes oli elutjenud Pär[illegible] maal, Tõstamaa w. Tõhela külas Markuse ta[illegible] Dokumentide järele on Reiland 38 a. wana, elukut[illegible] autojuht.

Laip on wees olnud pikemat aega, kuna ta a[illegible] das juba lagunemise tunnemärke. Politsei poolt t[illegible] tatud wälitsel waatlusel ilmnes, et laibal on mit[illegible] jugusid keha- ja peawigastusi. Selleşt olenewalt [illegible] duwad ametiwõimud arwama, et tegemist on mõ[illegible] ohwriga. Pärast tapmist wõidi autojuht laip [illegible] jääauku, kust ta niiid, jää lagunemisel, kaldale ul[illegible] Teiselt poolt pole wõimatu, et Reiland jõkke hüp[illegible] ise. Laip toimetati linna lahkamiskamrisse. La[illegible] mine peaks ühtlasi selgitama ka autojuhi surma [illegible] juse. Ametiwõimud asusid sündmust kohe juurdel[illegible] Eilse päewa jooksul ei õnnestunud weel aga kindl[illegible] teha, millal kadunuks jäi. Sellepärast [illegible] juudetud weel selgitada, kas tegemist on mõrw[illegible] wõi mitte.

Mets korraga maha — see ei o[illegible] õige talumetsa müügiviis

Prof. O. Daniel valiti Tartu Metsaühingu auliikmeks

Tartu Metsaühing pidas neljapäeval Tartus [illegible] korralise peakoosoleku, kus valiti ühingu au[illegible] meks ühingule osutatud teenete eest prof. O. [illegible] niel tema hiljutise 65. sünnipäeva puhul. Uu[illegible] juhatusliikmeteks valiti prof. O. Daniel, maa[illegible] sulent H. Audru, metsanduskonsulent J. Ka[illegible] aianduskonsulent A. Lange, assistent A. K[illegible] ametnik M. Kallit ja põllumees J. Mägi. Ühi[illegible] eelarve kinnitati 825,04 kr. tasakaalus. Ühing[illegible] hab hakata metsakasvatajaid premeerima, ko[illegible] dada metsahooldamistöö kursusi ja vajaduse ko[illegible] asutada ka taimeaedasid, ning kutsuda ellu üh[illegible] juure veel teine metsaring.

Samal koosolekul pidas kõne metsast kui [illegible] alusvarast metsanduskonsulent J. Kaalep, [illegible] rõhutas, et talumajapidamiste tuleviku kindlu[illegible] miseks tuleks taludel rajada endale metsa või [illegible] hemalt istutada oma lahjematele maa-aladele [illegible] Seega võiksid talud saada enda käest metsama[illegible] jali ning ühtlasi ka tulu. Veel rõhutati, et [illegible] rane talumetsade müügiviis ei ole õige, kus [illegible] lagastatakse ja võetakse korraga maha. Sää[illegible] müügiviisi on viimastel aastatel esinenud kah[illegible] õige mitmel pool. Metsaühingute Liidu eestv[illegible] on tänayu esmakordselt algatatud ka talumet[illegible] juures säärast müügiviisi, kus talupidajatel en[illegible] on võimalus metsa üles töötada ja välja ve[illegible] ning müüa valmistöötatud metsamaterjali kind[illegible] määratud hindadega.

Prof. O. Daniel oma sõnavõtus muuseas vi[illegible] sellele, et metsa soetamisel võidakse kasutada [illegible] tarbepuu liigina papleid, kuna paplite kasvata[illegible] on kerge ja nad kasvavad kiiresti ning ann[illegible] paberi-, tiku-, vineeri- jne. puud meile. Üldsi[illegible] viimastel aegadel järjest rohkem tulnud tarbe[illegible] dena tarvitusele lehtpuumaterjalid.

Valepeigmehe päästmiseks võttis võõra varguse omaks

Enne karistati „ämma", nüüd valepeigmees

Neljapäeval arutati Elva jaoskonnakohtus [illegible] lepas elava Juhan Sõbra vargusprotsessi. S[illegible] oli elanud mõnd aega valepeigmehena Kor[illegible] vallas Mari Teikamäe talus. Mees esines [illegible] Viljandimaa kohaomanikuna ja poissmehena [illegible] pidi Teikamäe talus hakkama koduväiks.

Hiljem selgus, et tegemist oli vaese a[illegible] mehega Suislepast. Seejärel tõstsid Teika[illegible] Sõbra vastu kuus süüdistust vargustes, mille [illegible] ka kohus Sõpra on karistanud.

Seekord arutati puulattide vargust, mille S[illegible] oli toime pannud Kongutas Pilvila talu me[illegible] Sama varguse eest oli Elva jaoskonnakohtunik [illegible] ba karistanud Mari Teikamäge. Nimelt oli [illegible] mane kohtus oma tulevase väimehe päästmi[illegible] selle poolt toime pandud varguse võtnud omak[illegible] lasknud end karistada. Hiljem naine seletas [illegible] seile tõsiasjad ning Sõber võttis puulattide var[illegible] omaks. Kohus karistas Sõpra 4-kuise vang[illegible] sega. Teikamäe protsess tuleb nüüd uuendam[illegible] et teda vabastada karistusest, mida ta ei [illegible] ära teeninud.

Momendimärk:

Saksa ja Itaalia laevade kindlustuspabereid enam ei noteerita

New York, 13. 4. (ETA) (DNB) Kindlustusseltsid on teatanud, et tänasest peale ei noteerita enam Saksa ja Itaalia laevade kindlustamisi sõjaohu vastu.

Maailm suundub hävingu poole

Washington, 13. 4. (ETA) (Havas) Välisasjade alamriigisekretär Sumner-Welles, esinedes kõnega Charlottesville'is Virginia ülikooli asutaja Thomas Jeffersoni surma-aastapäeva puhul, seletas, et praegune rahvusvaheline seisukord omab teatavaid hädaohte ka Ühendriikidele. Ühtlasi ta pooldas Ühendriikide erapooletuse poliitika revideerimist ses mõttes, et see soodustaks kallaletungiohvrite abistamist. Valitsuse esimeseks eesmärgiks on säilitada rahu Ühendriikidele. Tema arvates maailma rahvad on suundumas hävingu poole. Rahu maailmas on tänapäeval jagamatu. Kallaletungi- või vallutamisakt ühe rahuliku rahva vastu avaldab mõju isegi Ühendriigele, kuigi tema on geograafiliselt eraldatud. Maailma-kord saab igakord vapustatud ja kõigutatud, kui rikutakse inimlikkuse ja õigluse määrusi.

40 surnut, 100 haavatut raudteekatastroofil

Mehhiko, 13. 4. (ETA) (DNB) Mehhikost umbes 220 kilomeetri kaugusel on olnud raske raudteekatastroof, milles põrkasid kokku kaks reisijaterongi. Katastroofis on saanud 40 isikut surma ja üle 100 haavata.

Vene sõjalaevu pole lahkunud Mustalt merelt

Moskva, 13. 4. (ETA) (TASS) Prantsuse, Saksa ja Inglise ajalehed on levitanud kuuldusi, millede järele Nõukogude Liidu ristlejad ja torpeedopaadid olevat läbistanud Bosporuse väina ühenduses Albaania sündmustega. TASS on volitatud seletama, et need kuuldused ei vasta sugugi tõele, sest viimase 15 päeva jooksul ei ole ükski Nõukogude Mustamere laevastiku ristleja ega torpeedopaat tõstnud ankrut ja läbistanud Bosporuse väina.

Ungarivaen Slovakkias

Praha, 13. 4. (ETA) (Reuter) Bratislavast saabunud telegrammi järele on Slovakkias maad võtmas ungarivastane meelcolu. Kolmapäeval saadeti Slovakkiast välja viis Ungari ajakirjanikku.

Lord Perth lahkub Roomast

London, 13. 4. (ETA) (Reuter) Inglise senine suursaadik Roomas lord Perth lahkub Roomast 10 päeva jooksul. Tema järglaseks saab endine Türgi suursaadik Lorraine.

„Transilvaania ei järgnenud"

Budapest, 13. 4. (ETA) (Havas) Ungari telegraafiagentuur teatab, et „Magyarsag", noolristlaste erakonna häälekandja, on keelatud kolmeks kuuks. Ametlikus noodis üteldakse, et see otsus on tehtud juhtkirja avaldamise pärast, mille pealkirjaks oli „Transilvaania järgneb", mis ähvardas rahu välispoliitilisi huve.

Kullavool Ameerikasse

New York, 13. 4. (ETA) (Reuter) Ametlikult teatatakse, et märtsikuus veeti Ühendriikidesse kulda 365 milj. dollari väärtuses. See on suurim summa pärast Tšehhi kriisi möödunud sügisel. Üksikuist riikidest veeti märtsikuus Ühendriikidesse kulda järgmistes summades: Suur-Britanniast 250 miljonit dollarit, Hollandist 27 miljonit, Belgiast 37 miljonit, Hollandist 8 ja Jaapanist 11 miljonit dollarit. Teistest riikidest on veetud välja kulda vähemal määral.

Õnnetu perekonnapidustus

Lissabon, 12. 4. (ETA) (DNB) Foz do Colraus (Kesk-Portugalis) langes ühel perekondlikul pidustusel sisse hoone lagi. 400-st isikust said kaks surma ja 25 raskesti vigastada.

Saksa nõuab Hollandilt seletust

Berliin, 13. 4. (ETA) (Havas) „Essener Nationalzeitung" lubab oletada, et Saksa valitsus nõuab Hollandi valitsuselt seletusi mobilisatsiooniabinõude kohta, mis on tarvitusele võetud Saksa-Hollandi piiril. Leht tähendab, et need veidi provokatsioonilised abinõud Hollandi poolt näivad Saksamaale koomilistena ja arusaamatutena, mille põhjuseks on Londoni, aga mitte Saksamaa poolt külvatud paanika.

Brüssel, 13. 4. (ETA) (DNB) Valitsus tuli neljapäeva hommikul kokku erakorraliseks istungiks. Informeeritud poolt seletatakse, et lippude alla kutsutud meeste arv tõuseb üldse 4000—5000 meheni. Siin on tegemist pioneeriväeosade, õhutõrje, Namuri ja Liege'i kindlustuste kahurväe eriteadlastega ja teatavate reservohvitseridega.

Briti-Prantsuse sõjalaevastike koostöö

Pariis, 13. 4. (ETA) (Reuter) Prantsuse ministrite nõukogu koosolekul kolmapäeval võeti muuhulgas vastu ka rida tähtsaid merejõududesse puutuvaid otsuseid. Nende abinõude ulatus ja iseloom ei ole seni saanud teatavaks, kuid kuuldavasti on nende eesmärgiks tihendada koostööd Inglise ja Prantsuse sõjalaevastike vahel eriti Vahemeres.

Miks Ungari lahkus Rahvasteliidust

Budapest, 13. 4. (ETA) (DNB) Ungari välisminister krahv Csaky esines neljapäeval parlamendi välispoliitiliste komisjonide ees seletusega, milles ta käsitles põhjusi, mikspärast Ungari lahkus Rahvasteliidust. Ta seletas, et Rahvasteliit ja temas avalduvad voolud seisid vastolus Ungari välispoliitikaga, Rahvasteliit on kujunenud fašismija rahvussotsialismivastaseks propaganda platvormiks. Rahvasteliidu universaalsus on olnud algusest peale illusoorne. Ungari lahkumine Rahvasteliidust on teostunud pärast põhjalikku kaalumist ja peamiselt seepärast, et kindlustada Ungarile võimalikult suurel määral vaba enesemääramist, ütles krahv Csaky.

Plahvatus observatooriumis

Friedrichshaven, 13. 4. (ETA) (Reuter) Siinses aeroloogilises observatooriumis oli täna hommikul raske plahvatus, mis purustas hoone. Inimohvrite kohta ei ole veel midagi teada. Plahvatus tekkis õhupallis, mis pidi õhku tõusma.

Port Arthur

„Päevalehe" uus lugemisseeria

Meie lehe homses numbris algab ilmumist uus lugemisseeria „Port Arthur".

Kes vanema ja keskmise põlve inimestest ei mäletaks nime „Port Arthur" ja ärevaid sündmusrohkeid päevi, millal see nimi oli kogu maailma tähelepanu keskuseks? Kes ei mäletaks Vene-Jaapani sõja alguspäevi, jaapanlaste esimest ja sõjakuulutuseta rünnakut Vene Vaikse ookeani sõjalaevastikule Port Arthuri reidil, võitmatuks loetud kindluse piiramist? Sajad eestlased tegid ise sõduritena selle piiramise kaasa, väga paljude eestlaste luud puhkavad Port Arthuri kaitsjate unustatud kalmistutel.

Port Arthuri sündmuste eellugusid ja lugusid endid kirjeldab väga põnevalt oma romaanis „Maarjapäev" Nõuk. Vene kirjanik S. Kuper. Selle teose järele ongi meie uus lugemisseeria koostatud.

Sarnasel teemal kirjutatud Novikov-Priboi romaani „Tsusima" väljavõtted „Päevalehes" mõne aasta eest leidsid lugejate poolt nii elavat huvi, et paljud tellisid veel tagantjärele neid lehenumbreid, kus kirjutusseeria ilmus. Loodame samasugust huvi ka „Port Arthuri" puhul.

Hispaania tasub välisvõlad

Hispaania valitsus teatab, et ta hakkab tasuma riiklike välisvõlgade protsente ning mahamakse 18. juulil 1936. aastal kehtinud alustel, arvates 1. aprillist.

Kevade-suvekleidiriideid,
kardinaid, ukse-eesriideid
soodsate hindadega soovitab
M. Kabali riidekauplus
Tallinn, V. Karja 7, telef. 444-01.

Viimaseid telegramme täna hommikul

Albaania troon võeti vastu

Rooma, 14. 4. (ETA) (Reuter) Itaalia kuningas on vastu võtnud Albaania trooni.

Rooma, 13. 4. (ETA) (Havas) Fašistlik suurnõukogu tuli täna kokku Mussolini juhatusel, et heaks kiita seaduseelnõu, mille järele Itaalia kuningas võtab vastu Albaania trooni. Palazzo Venezia esisele platsile oli kogunenud üle 40.000 isiku. Fašistliku suurnõukogu istung kestis 25 minutit. Seejärele Mussolini läks Palazzo Venezia rõdule, kust fašistliku erakonna peasekretär Starace, seistes duce kõrval, seletas rahvahulgale, et fašistlik suurnõukogu tervitab Albaania asutava kogu otsust, kes on pakkunud Albaania trooni Itaalia kuningale. Fašistlik Itaalia suudab oma meeste ja relvadega tagada Albaania rahva tähtsust, korra arengut ja rahu, kaitstes ühiseid piire. Seejärele Mussolini seletas, et viimaste päevade ajaloolised sündmused on Itaalia tahte ja tugevuse tulemuseks. Sõbralike rahvaste suhtes meie oleme sõbralikud, kuid vaenulike rahvaste suhtes on meie seisukoht samuti vaenulik. Maailm peab meid rahule jätma meie igapäevases tegevuses. Maailm peab teadma, et meie marsime alati otse edasi, ütles Mussolini. Kui duce kõneles „vaenulikest rahvastest", siis rahvahulgast kostsid hüüded: „Maha Prantsusmaal" „Pariis, Korsika, Tuneesia."

Saksa laevastik Hispaaniasse

Berliin, 14. 4. (ETA) (Havas) Kuuldub, et Saksa mereväevõimud on otsustanud saata ühekuisele ristlemisele Hispaania vetesse laevastiku, kuhu kuulub kuus ristlejat, milledest kaks on „Deutschlandi" tüüpi, ja hulk vähemaid sõjalaevu, eriti allveelaevu.

London, 14. 4. (ETA) (Reuter) Ametlikest ringkonnist seletatakse, et Saksa valitsus on informeerinud Briti ja Prantsuse valitsusi, et Saksa laevastiku tavalised kevadised harjutused toimuvad käesoleval aastal Hispaania ranniku ääres ja kestavad umbes üks kuu. Saksa sõjalaevad lahkuvad oma kodusadamaist 18. aprillil. Manöövreist võtab osa kolm ristlejat, miiniristlejate eskaader, alveelaevad ja abilaevad.

Churchill varustusministriks

London, 14. 4. (ETA) (DNB) Siinseis parlamendiringkonnis ollakse arvamisel, et valitsus tuleb vastu opositsionile, täites selle soovi luua varustusministeeriumi. Arvatakse, et uue varustusministeeriumi juhtimine usaldatakse Winston Churchillile, kes teatavasti maailmasõja ajal asutas tookordse varustusministeeriumi.

Keres-Capablanca viik

London, 14. 4. (ETA) (Reuter) Margate'i maleturniiri teises voorus Keres-Capablanca mängisid viiki pärast 25. käiku. Najdorf võitis Milner-Barry 36. käigul, Thomas võitis Wheatcrofti 34. käigul, Flohr võitis Golombeki 49. käigul ja Sergeant võitis Stevensoni 45. käigul.

Tuleb uusi tagatisi?

London, 14. 3. (ETA). Reuteri diplomaatlik korrespondent kirjutab, et kuigi üldiselt arvati, et Greekale antakse kohe tagatis kallaletungi vastu, siis vaevalt arvati, et selline tagatis antakse ka Rumeeniale. Kuuldub, et tagatise andmine Rumeeniale on otsustatud pärast üksikasjalikke läbirääkimisi Londoni ja Pariisi vahel viimase 21 tunni jooksul. Tähendatakse, et tagatis Greekale ja Rumeeniale on ühepoolne. Türgiga on praegu käimas otsekohesed ja sõbralikud läbirääkimised, ja arvatakse, et kui lõpevad need läbirääkimised, siis Briti valitsus avaldab uue seletuse oma seisukoha kohta ka Türgi suhtes, kui tungitakse kallale ka Türgile. Bulgaaria suhtes on võimalik siiski, et kerkib esile raskusi. Ent ei ole võimatu, et Bulgaaria ühineb viimaks riikide rühmitustega, keda on otsustatud abistada kallaletungi korral. Küsimus, missugusel kujul Nõukogude Liit võiks ühineda tagatiste süsteemiga, on kuuldavasti tõmmanud endale suurimat tähelepanu.

Vene madrused vaaraode m[illegible]

Port Said, 12. 4. (ETA) (DNB) Neli [illegible] kogude Liidu torpeedopaati saabusid Port [illegible] Nõukogude Liidu madrused said esmako[illegible] Egiptuse-Vene suhete ajaloos loa minna maal[illegible] gi Moskva ja Kairo vahel ei ole minigeid diplo[illegible] likke sidemeid. Nõukogude Liidu torpeedo[illegible] jatkavad pärast lühikest peatust reisi Kau[illegible] Itta.

Kohalikke teateid

Piiskop dr. H. B. Rahamägi puhkusele

Eilsel ev. luteriusu konsistooriumi koosolekul oli tähtsama küsimusena päevakorras piiskop dr. H. B. Rahamäe palve pikemaajalise puhkuse saamiseks. Piiskop motiveeris oma palvet tervislike põhjustega.

Konsistoorium otsustas lubada piiskopi puhkusele arvates 15. aprillist kuni 31. juulini k. a., s. o. 3½ kuuks.

Piiskopi aset jääb seniks täitma vanem piiskoplik vikaar Tartumaa praost ja Otepää kog. õp. J. O. Lauri.

Rekordiline abiellujate arv

linna perekonnaseisuametis

Tallinnas registreeritakse ja laulatatakse abielupaare tavaliselt enne jõulu- ja kevadpühi. Käesoleval kevadel oli enne pühi abiellujaid eriti rohkesti.

Linna perekonnaseisuametis registreeriti suurel neljapäeval ja pühade laupäeval kokku 55 abielupaari, neist 36 paari registreeriti pühade laupäeval. Nii palju pole varem perekonnaseisuametis registreeritud abielupaare ühe päevaga.

Eeltoodud arvule tuleb arvata veel juure need abielupaarid, kes laulatati kirikutes ja kelle kohta pole andmed perekonnaseisuametisse saabunud.

Surmajuhtumeid registreeriti pühade-nädalal 24 ja sünnijuhutumeid 26. Nii on ka ute kodanike juurekasvu kohta väike ülekaal olemas, ja kui arvestada siia juure veel rekordilist abiellumise arvu, siis võib pealinna elanike kasvu suhtes hellitada juba väikesel viisil optimismi.

Kaitseliidu lasteaia näitus

11., 12. ja 13. apr. toimus kaitseliidu lasteaia näitus, millel kõrvuti laste töödega oli pandud välja ka laste õppe- ja töövahendeid.

Välisuksel, mis viib kaitseliidu naisringkonna ja noorkotkaste ruumesse, kohtan kaht parajasti väljuvat väikest kodutütart, kelle omavahelisest jutust jääb kõrvu: „— kui ilusasti olid kõik tehtud! Väga ilusasti laste jaoks."

Näitust on külastanud teiste hulgas ka hetkel Tallinnas viibivad provintsi naiskodukaitse tegelased. Ka haridusministeeriumist on käidud kohal.

Näituse väljapanekuist moodustavad suure osa joonised ja maalid, sageli sellised, kus on ühiselt töötatud, kus ühe puu on joonistanud üks vend, teise teine jne. Kõikjal paistab silma maitseka juhi õpetusi ja suuna näitamist. Seejuures, nagu jutustab lasteaia juhataja pr. Haas, ta püüab ainult anda nõu ning jätta lastele vabaduse asju panna paberile, nagu nemad neid näevad. Tihti juhatavad lapsed ise teda uutele ideedele, mida ta hiljem võib kasutada ära õppetöö kavas. Nii näiteks on esitatud vatt-töid — värvilisest vatist moodustatud mahedais toones õied, mis moodustavad ilusaid piltc väikeste, veel kohmakate sõrmede käes. Proua väike tütreke leiutas selle „tehnika" haigena voodis lebades. Nii on teisigi juhtumeid. Ilusaid lilli saab näiteks kompvekipaberist.

Jooniste šarm peitub sageli aga just neis lapsekäega ja -silmadega nähtud kujundeis, kus vahest perspektiiv on vale jne. „Nad on ju kõik väikesed primitivistid", naeratab pr. Haas. Samas paistab silma poiste poolt chitatud laevu. Materjaliks on kasutatud klotse, aga ka niidirulle ja muud kättejuhtunut. Ning sõjalaev on täies varustuses, kus kindlasti ei tohi puududa ka kahurid.

Teisal papist vormes valmistatud linde. „See on käsitöö," ütleb pr. Haas, sest lastel jäi vaid täita vorme, „see siin aga on kunstiosakond," ja proua vihjab savist voolitud laevadele ja teistele loomakestele, mida on vorminud ainult usinad sõrmed.

Puutööd armastatakse väga: Selle töö tagajärgi tunnistab vineerist välja saetud majake, laastudest valmistatud, elanikeks nukud. Maja on poiste töö, elamu sisustus — vaibad jne. — tüdrukuilt.

Väiksemas toas on tööabinõusid ning laual avatult kogu vihke täismaalitud tähtedega kõrvuti plokktähtedest laotud sõnadega.

Presidendi pildi all on punane süda ja lilli raami all — illustratsioon jutule poisikesest, kes kinkis isamaale oma südame.

Ajaloo ja kodanikuteaduse õpetajate päev lõppes

eile kell 3. Vastu võeti rida referaatide teeside k. haseid resolutsioone. Nii võeti prof. E. Kanti'i referaadi järele vastu resolutsioon, milles rõhutatakse, et ajaloo õpetamisel tõstetagu Eesti ajaloo kõrvale eeskätt Baltoskandia, Poola, Saksa, Briti ja Vene ajalugu.

Geograafia ja ajaloo suhteid tuleb ajaloo õpetamisel tihendada.

J. Tandre referaadi järele vastuvõetud otsuses nõutakse Eesti ajaloo tihedamasse seosesse viimist üldajalooga. Ajaloo õpetamise ainevalikul ja käsitlemisel tuleb lähtuda Eesti rahva eluliste huvide seisukohalt. Ajaloo õpetamise kõrval tuleb pöörda tähelepanu tugeva riigimoraaliga kodanike kasvatamisele.

Dir. O. Liivi referaadile järgnenud resolutsioonis soovitatakse õpetajaile kasutada ajaloo õpetamisel ka arhiivides leiduvaid materjale. Ajaloo-õpetajad osutagu huvi kultuurajaloolistele üritustele ka väljaspool kooli.

Homme avatakse „Rakü" näitus

Erinäitusena veel exlibriste näitus

Laupäeval, 15. apr., avatakse Kunstihoones rakenduskunsti ühingu „Rakü" 6. rakenduskunsti näitus. Näitus jääb avatuks 15.—27. aprillini.

Väljapanekutega esinevad ühingu liikmed mitmesuguste kodusisustuse ja kaunistusesemetega, tarbegraafikaga ning kavanditega.

Eriti rikkalikult on näitusel esitatud moodsaid mööbleid, vaipu, keraamikat, maalitud portselaani, nahatöid, filigraani jne. Ühtlasi toimub samas erinäitusena veel

exlibriste näitus,

mille korraldajaks on J. Genss, kes esitab oma rikkalikust exlibriste kogust kõiki huvitavaimaid ning kunstipärasemaid eesti autorite exlibriseid, mis on ilmunud aastavahemikul 1935—1939. See exlibriste erinäitus oleks sedapuhku teiseks samalaadseks näituseks, mis meil on korraldatud, sest teatavasti toimus esimene exlibriste näitus 1935. a. raamatuaasta puhul. Nüüd, nelja aasta möödudes, võib märkida asjaolu, et meie originaalexlibrised on sest ajast õige jõudsasti levinud ja näivad viimasel ajal eriti hoogsat arengut võtvat.

Kujutava kunsti sihtkapitali valitsuse esinduskogu valis uue juhatuse

Eelarve koostati kr. 41.090 suuruses.

Eile pidas kujutava kunsti sihtkapitali valitsuse uuelt valitud esinduskogu oma esimese koosoleku. Päevakorras oli uue juhatuse valimised ja sihtkapitali eelarve koostamine.

Juhatusse valiti — esimeheks J. Pütsepp, abiks G. Reindorff ja sekretäriks arhitekt A. Volberg. Sihtkapitali valitsusse valiti K. Liimand ja G. Reindorff, kandidaatideks V. Ormisson ja J. Greenberg. Esindajaks kultuurtegelaste pensionikassasse — J. Pütsepp, asemikuks H. Halliste.

Eeloleva aasta sihtkapitali eelarve koostati kr. 41.090 piirides.

Kadriorg valmistub kevadeks

Kevade on lähenemas ja meie pealinna uhkus — Kadrioru park — hakkab end kohendama ja ehtima nagu noor neitsi enne pulmi. Puud on küll veel raagus, muruplatsid luitunud ja lillepeenardel pole veel ainustki taime, kuid kevade eelnoodid on Kadriorg juba peale võtnud — kuldnokad löövad vilekontserti ja Lasnamäe veerul lõõritavad lõod. Ja inimesigi on talvest veel rõsketel kõnniteedel juba rohkesti jalutamas isegi äripäevil. Hingatakse elustavat kevadõhku ja lastakse päikesel palgeid paitada. Kõik tundemärgid kõnelevad Kadriorus, et kevad on tõepoolest tulemas.

Maa sulades ja muru tahenedes algas Kadriorus suur tööragin. Hulk mehi oli labidatega platsis ja kaevavad kraave niisutuse ja kuivenduse torustiku jaoks. Poska tänava ääres kaetakse Ülemiste järvest tulevat liigvee-kanalit paekivide ja betooniga. Hiljem aetakse kollektorile muld peale ja vaevalt leiab veel keegi koha, kus varemalt oli mudane kraav, milles vesi kippus suvel lehkama. Rajamisel on Kadrioru staadionipoolses osas mitmeid uusi tänavaid ja hakatakse korraldama iluaianduse püsinäituse jaoks platsi. Talvel on istutatud hulk suuri tammi, mis toodi Keila-Joa pargist. Töö käib kõikjal ja üksikuid töid ei jõua loetellagi.

Eile asusid Kadriorus platsi ka kõnniteede korrastajad. Teravate labidatega lõigatakse talve jooksul maha tallatud jalutusteede muruääred õigeks ja teedele riputatakse värsket kruusa. Tehti algust ka muruplatside harimisega. Hobune heinamaa-äkke ees äestatakse kõik muruplatsid üle, et hävitada sammalt. Meie pildil näemegi muruplatsi äestamist. Ja suur lõbu on poisikestel seal äkke taga — ometi ükskord tohivad nad murul niipalju joosta ja hullata kui süda soovib, hing ihaldab ja jalad kannavad.

Matemaatika-, füüsika- ja kosmograafiaõpetajate kongress

algas eile Gustaf-Adolfi gümnaasiumi ruumes ja kestab ka täna. Kongressil refereerisid: H. Rebassoo kümnesüsteemi ajaloolisest arengust; prof. A. Humal matemaatiliste statistika põhiproblcemidest; õp. B. Tiikma statistika käsitlemise metoodilistest küsimustest; dir. V Päss valgust polariseerivatest klaasidest ja nende kasutamisest. Õhtul oli diskussioon hum.-gümnaasiumi 3. klassi matemaatika õppekava palade metoodiliste küsimuste üle ja kell 21—24 kongressiliikmete omavaheline koosviibimine.

Täna oli kongressi kavas akadeemik E. Öpiku referaat teemal: Uurimusi tähtede evolutsioonist ja ehitusest. Pikksekaitsest ja selle korraldusest kõneles mag. A. Mitt. Keskpäeval oli ette nähtud tutvumine tehnika ülikooli füüsika-laboratooriumiga.

Raadiooperaatorite ja -amatööride eksamid

Postivalitsus korraldab sel aastal raadiooperaatorite ja -amatööride järjekorralised 17-dad eksamid. Eksamite algus on 15. mail 1939. a. kell 8 homm. Tallinna merekooli ruumes. Uus-Sadama tän. 11-a.

Eksamid toimuvad korras ja kavade järele, mis on avaldatud „R. T." 1939, 32. Eksamile ilmuda soovijail tuleb saata postitalituse direktorile sellekohane avaldus hiljemalt 1. maiks s. a., tähendades, millisel alal (kindeljaamad, ranna- ja laevajaamad, õhusõidu- ja õhusõidukijaamad) ja mis klassi kutsetunnistust kandidaat soovib omandada. Avaldusele tuleb lisada eksamimääruse § 6 ja 9 loeteldud dokumendid. Lähemaid teateid võib saada postitalitusest, tel. 302-75.

Majaomanikud ja uus ehitusseadus

„Päevalehes" (nr. 92) majaomanikkudega mõttevahetuse korras toodud artiklis „Majaomanikud ja uus ehituseadus" on mõningaist eelnõu põhimõtteist nähtavasti vääriti aru saadud. Toodud arvamuste õiendamiseks avaldan järgmist.

Kõigepealt peab tähendama, et uus ehitusseadus ei käsita üldse süütegude aegumise küsimust. Järelikult jäävad ka püsima kriminaalseadustikus karistust aegumise teel kõrvaldavad tähtajad, vastavalt 10, 5 ja 1 aasta. Ehituse või ehituseosade lammutamise rakendamise vajadust ei tule aga ära segada asjaoluga, kas seadusvastase ehitamise juhtudeks ettenähtud karistus on aegunud või mitte. Kehtiva korra järele kuulub teatud eelduste olemasolul see, mis korravastaselt ehitatud, lammutamisele ka siis, kui kriminaaljälitamine lõpetatakse, kaebealune õigeks mõistetakse või karistusest vabastatakse (Kriminaalseadustiku § 25 ja 26, Vene Ehitusseaduse § 209).

Järelikult juhul, kui süüaluse vastu alatud kriminaaljälitamine on lõpetatud näit. aegumise tõttu, ei kõrvalda see asjaolu veel igal juhul võimalust nõuda korravastase ehituse lammutamist või parandamist.

Sarnase nõude esitamise ja lammutamise otsuse tegemise kohta ei näe aga kehtiv seadus ette mingit tähtaega. Uus ehitusseadus, tahtes just majaomanikele vastu tulla, näeb ette õieti liihikese tähtaja ja nimelt 1 aasta, mille jooksul võidakse nõuda ehituse või selle osade lammutamist.

Ka ei ole võimalik eelnõus avalike üldkasuliku iseloomuga ehituste jaoks kinnisasjade sundvõõrandamisel ettenähtud tagasiostu tingimust sarnaselt tõlgendada, nagu sellest on aru saadud, s. t. nagu võiks tagasiostu ainult siis teostada, kui see, kellelt sundvõõrandati, viib näit. pritsimaja ehituse ise lõpule.

Seaduse mõtte kohaselt, ja mis ainuüksi võimaldabki seadusest õiget arusaamist, võidakse tagasiostu korral sundvõõrandajalt nõuda mitte selle avaliku ehituse püstitamist, või lõpuleviimist, milleks sundvõõrandamine toimus, vaid nõuetekohase eraehituse püstitamist, kui sundvõõrandatud hoone asulas ehitamiseks ülesseatud nõudeile ei vastanud.

Seega peaks ka ära langema väide, et uus ehitusseadus loob sundvõõrandamise osas naljakaid oukkordi.

Lõpuks, mis puutub sellesse, nagu looks ehitusseadus liiklemisteede alal uusi koormatusi selles mõttes, nagu seda kirjutuses tahetakse paista lasta, et liiklemisteede ehitamise ja korrashoiu alal koormatuste kogusumma võrreldes praegu kehtiva korraga peaks tõusma, siis see ei ole küll millegagi põhjendatud. On tõsi, et koormatuste pealepanu aulsed on teisiti ümber korraldatud, ja nimelt võidakse koormatust peale panna peale tänavate korrashoiu ka nende ehitamiseks, kuna kehtivas linnaseaduses on ettenähtud kinnisasjaomanikele ainult korrashoiukulude kandmine.

Kuid tuleb võtta arvesse kaht olulist asjaolu, mille tõttu sel alal koormatused üldiselt võetuna, tulevikus ei tohiks suureneda. Nimelt on nähtsi ehitamise kui ka korrashoiukulude määramise võimalusele tõenmatud maksimaalne piir, milleks on pool nende tegelikest kuludest. Praegu kehtiv seadus lubab korrashoiukulusid näit. 100% panna kinnisasjaomanike kanda. Teiseks on jäänud praegu kehtivas seaduses korrashoiu mõiste lähemalt defineerimata, mille tõttu ka sel alal kulude määramisega võidaks õige kaugele minna. Seaduses on muidki nende koormatuste kandmist kergendada võivaid momente, nagu võimalus määrata koormatusi mitte ainult üksiku ehitatava tänavaäärsetele krundiomanikele, vaid asula piirkondade järele, võimalus võtta koormatuste määramisel arvesse kruntide asukohti, kruntide suurust j. m. s.

Suurima lugupidamisega

J. Tiitso
Teedeministeeriumi üldosakonna direktor

Perekonnaseisuteateid

Abiellumissooviavaldusi. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Evald-Karl-August Busch ja Irmgard-Edith-Olga Treu; Martin-Otto-Georg Pape (Saksa riigi kod.) ja Elisabeth-Hertha-Frieda Vilde; Väino Rannaste ja Harda-Armiida Kõmmus.

Tall. Kaarli kog. reg.: Aleksander Juder ja Harda-Elise Heinlik.

Tall. Issanda-Muutmise kog. reg.: Herbert Mere ja Emilia Peigert.

Tall. Jaani kog. reg.: Johannes Pals ja Selma Nilisk; Adolf Laurberg ja Eliise Niinre; Voldemar Käsper ja Armilde Krabi; Osvald-Johannes Kongi ja Salme Rummo; Heinrich Kast ja Vilma Mänd.

Narva Aleksandri kog. reg.: Rein Kalmuspõld ja Julie-Marie Nurk.

Jõelehtme ev.-lut. kog. reg.: Rudolf Kont ja Berta Nõmmik.

Türi linna perekonnaseisuametniku juures reg.: Alfred Piiber ja Senta-Elsa Lutat.

Liiganuse valla perekonnaseisuametniku juures reg.: Nikolai Fuks ja Tatjana Grin.

Abja valla perekonnaseisuametniku juures reg.: August Siniväli ja Ella-Helene Akkaja.

Abiellumisi. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Roman Kaljusaar ja Helmi-Aliide Samlas.

Sünde. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Age-Kaia Silland, Raimundi ja Salme t.; Frank-Axel Auer, Aksel-Paul-Eduardi ja Toni-Britta-Vera p.; Reet Raidma, Reinu ja Maria t.; Toivo Saluste, Augusti ja Lilli p.; Tiina Võsa, Mihkli ja Elga t.; Hando-Naan Gustavson, Aleksandri ja Klaudia p.; Viktor-Oskar Martinson, Viktori ja Sofia p.; Georg-Erik Kieseritzky, Gustav-Eugen-Georgi ja Karoline-Sophie p.; Kaido Kalamees, Aleksandri ja Leida-Hermine p.; Elna Jakobson, Juliuse ja Juuli t.; Teet Ronk, Edmund-Rolandi ja Helmi p.

Surnud. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Kadri Daum, neiuna Säck, 61 a. v.; Sibgatulla Mähtejev, 75 a. v.; Jula-Vilhelmine Velt, neiuna Ansas, 64 a. v.; Rein Reinsalu, 11 a. v.; Martha Ernitz, 64 a. v.; Johanna Kamp, 34 a. v.; Maimu Kamp, 1 p. v.; Maria Sild, neiuna Honig, 59 a. v.; Melanie Kokk, 14 a. v.; Enn Nurk, 1 p. v.; Reinhold Meier, 64 a. v.; Oskar Viiburg, 47 a. v.; Maria Kimberg (Gindber), neiuna Kik, 79 a. v.; Saara-Renette Anton, neiuna Pihlakas, 44 a. v.; Johannes Tuvi, 34 a. v.; Triinu Pikmann, neiuna Kruusmann, 70 a. v.; Lydia Herma, neiuna Vassmann, 75 a. v.; Enn Kivi, 3 p. v.; Avo-Vello Sassian, 15 p. v.; Bertha-Friederike-Amalie Kaevando, neiuna Both, 76 a. v.; Juhan Stamm, 69 a. v.; Andres Freitag, 75 a. v.; Adolf-Voldemar Kiider, 44 a. v.; Antonina Bachmann, neiuna Stepanov, 70 a. v.

Lastekaitseasutuste personaali päev

Laup., 15. apr., peetakse sihtasutus „Eesti Lastekaitse" korraldusel üleriigiline lasteasutuste personaali päev Eesti Punase Risti peavalitsuse ruumes algusega kell 10 homm. Päevast osavõtt on võimaldatud kõigile asjast huvitatuile. Päeva avab sihtasutuse esimees prof. dr. med. A. Lüüs. Sellele järgnevad referaadid.

Kasvatuslikest muredest lastekodudes kõnelevad Pärnu linna lastekodu juhataja J. Koppel ja Kaagvere lastekodu juhataja R. Neumann.

Rinnalaste ja emade kodude ja laste nõuandlate ülesandeist kõneleb Pärnu emade ja laste nõuandla juhataja dr. Paula Vreintaal ning raviasutuste küsimusi käsitab dr. M. Püümets.

Laste päeva- ja suvekodude ning lastesõimede korraldusest refereerib laste suvekodu juhataja prl. I. Paulsen.

Eelkoolealiste laste suvilasteaedadest — Kose vabaõhukooli juhataja J. Kull ning lõpuks lasteasutuste personaali ettevalmistamisest refereerib kodumajanduse instituudi õppejõud prl. D. Jürgenson. Referaatidele järgnevad läbirääkimised.

Lugusid kohtust

Varastas ametiõelt kümnekroonise

Kombluswalwes registreeritud naised Salme Indus ja Elfriede Fatal läksid ühel ööl Wana-Viru tänawa nurgal woorimees August Einbaki söidukisse ja hakkasid seal wiina jooma. Hiljem nad käutasid woorimehe neid koju wiima.

Osa teest oli juba läbitud, kui Indus hakkas söiduarwe tasumiseks raha otsima. Enda teada ta pidi olema 10-kr. raha, kuid niiid seda enam ei olnud. Ametiõde oli selle temalt warastanud.

Niiid söidutas Indus Fatali kriminaalpolitseisse. Fatal eitas raha wargust, kuid läbiotsimisel leiti tema puudritopsi riide wahelt 10-kroonine raha. Niiid selgetas Fatal, nagu oleks ta selle saanud Induselt üüriwõla katteks. See aga polnud õige.

Kohus karistas Elfriede Fatalit 1½-aastaie wangistusega.

Kes oli kolmas?

Ühel ööl kuulis Wäike-Ameerika t. nr. 36 elutsew Woldemar Leinberg klaasiklirinat ja läks wälja waatama. Ta nägi, et kolm meest on jamas majas „Oma" kauplises. Leinberg hüüdis appi, mille peale mehed põgenesid kauplusest, purustades aknad. Leinberg haawas põgenemisel üht warastest, kes ka tabati. Üldse jaadi kätte kaks warast, kuna kolmas jäi tabamatuks. Tabatud wargad olid Ewald-Adolf Mölder ja Risto Nelinurm. Nad oma tabamata kaaslast politseile ei awaldanud.

Kohus mõistis niiid Möldri 3 aastaks ja Nelinurme 1½ aastaks wangimajja.

Tabati teolt

Karl Purk warastas Tallinna jaama ees pagasikelgult Enn Piiwile kuuluwa paki, milles olid wateeritud tekk ja lina. Jaama wärawawaht Hendrik Kaufs tabas ta kohe pärast wargust.

Kohus mõistis Karl Purgi, kes waremalt on korduwalt karistatud, 2 aastaks wangimajja.

Oskar Sarapuu warastas Uuel turul wennad Laksside lihakauplusest paki kontidega 1 kr. wäärtuses. Seda märkas kaubamaja wastutaw müüja Priit Luhandi, kes Sarapuu kinni pidas.

Kohus karistas Sarapuud 6-kuulise wangistusega.

Varastasid naisterahvalt raha

Weera Latt wiibis wähiwõõraste meeste Johannes Pentsopi ja Endel Kolgiga Kopli tän. nr. 2—23. Seal heitis Kolk Lati woodisse ja hoidis ta pead nii kinni, et ta ei näinud, mida Pentsop tegi. Hiljem, kui ta wabaks sai, ta märkas, et wahepeal on ta käekotist warastatud 12 kr. raha.

Kohus mõistis selles asjas Pentsopi 6 kuuks ja Kolgi, kes on waremalt mitmel korral karistatud, 2 aastaks wangimajja.

Varas tuli magaja käte vahele

Toompuiesteel nr. 28 söögimaja „Jaida" omaniku poeg Nikolai Lagufow magas söögimaja köögis. Äkki ta ärkas krabina peale ja nägi akna all tetti tundmata meest. Lagufow haaras mehest kinni ja karjus appi, mille peale sinna ilmusid teiselt korralt ta wanemad.

Tabatud mees palus, et teda lastaks lahti ja töötas, et ta enam kunagi wargile ei tule. Tabatu oli Aleksander Ottin, kes waremalt on korduwalt karistatud.

Kohus mõistis niiid Ottini selle wargusekatse eest 3 aastaks wangimajja.

Varastas teise käsul kasti apelsine

Oswald Sööti käsut warastas Edgar Miller Pühawaimu tän. puuwilja laoruumist Johannes Pukile kuuluwa kasti apelsinidega. Apelsinid nad müüsid 20 kr. eest ära ja pummeldasid siis raha maha.

Miller on juba selle warguse eest karistatud. Niiid oli kohtu ees ka Sööt. Kohus mõistis ta 8 kuuks wangimajja.

Tegid kordnikele liiga

Ühel päewal kakles Estonia puiesteel jalakond mehi. Kordnikud Jaan Rõõmus ja Arnold Laidwa läksid sinna korda jalule seadma, kuid said näkku löögi ja kriimustada. Süüdlastena wõeti wastutusele Rudolf-Ferdinand Erikso, August Sipp ja Johannes Mutso.

Kohus karistas iga kaebealust 4-kuulise wangistusega tingimisi.

Raamatupidaja võltsis veksli

Firma „H. Graf ja E. Jürgensi" end. raamatupidaja Kurt Weber wõltsis 125-kr. wekslil B. Jürgensi allkirja ja laskis siis selle wekslil käiku.

Kohus mõistis niiid Kurt Webert wõltsimise pärast 1½ aastaks wangimajja.

Ametiühisuste Tarvitajate Ühisuse edukas tegevus

Eeloleval pühapäeval astub kokku Tallinna Ametiühingute Tarvitajate Ühingu peakoosolek.

Nagu aruandest selgub, on ühisusel praegu 160 liiget. Kauplusi on 6 leivatööstusi 1. Aasta jooksul oli ühisusel tulusid 38.356.64 kr. ja kulusid 36.913.31 kr., seega ülejääki 1.443.33 kr. Aasta lõpul moodustasid ühisuse omakapitalid koos jagamata kasuga 34,76% ühisuse varandusest. Äriseis on tasakaalus 28.643.10 kr. Kulude ja tulude arve on tasakaalus 38.356.64 kr. 1939. a. kulude ja tulude eelarve on tasakaalus 35.785 kr. Juhatuse ettepanekul on kasu jagamisel osakapitali arvatud 6% osamaksust, põhikapitaliks 10% jne.

Ühisuse juhatusse kuuluvad praegu V. Jaanus, G. Mollart, A. Masing, M Mihkelson, R. Veiler, J. Kun, A. Kõva. Arijuhiks on P. Must. Raamatupidajaks H. Allik.

Keemia- ja paberitöölised laiendasid oma organisatsiooni

Keemia- ja paberitööliste ametiühing, mis seni endasse haaras vaid Põhja puupapivabr. (Tselluloosi) töölisi, on asunud organiseerima ka teiste keemia- ja paberitöö alade töölisi. Ühing on suutnud enda ümber lühikese aja jooksul koguda kammi-, liimi- ja kummitöölisi. Samuti on läbirääkimised käimas klaasitöölistega. Neil päevil asutati ka Kohilasse sealse paberivabriku juure osakond.

Keemia- ja paberitööliste ametiühingu juures pandi alus kultuurtoimkonnale. Ühingu juhatuses on praegu esimees O. Lember, abiesimees J. Laid, liikmeteks S. Poska, J. Rannu, H. Liiva, P. Haab, A. Meite.

Mõne reaga

Kadrioru noortekino. Alates 14. apr. „Sõdur Willie Winkie" — Shirley Templega ja Eesti kultuurfilm. Etendused reedel, 14. apr., k. 18 ja pühap., 16. apr., k. 15 ja k. 18.

Apteekide öövalve

reedel vastu laupäeva:

Suur-Pärnu apteek, Pärnu mnt. 68, tel. 463-21;
E. Matsoni apteek, Niguliste tän. nr. 5, tel. 436-06;
E. Thubergi apteek, Pärnu mnt. 31, tel. 459-54;
E. Urmi apteek, Sakala tän. nr. 3, tel. 308-55;
R. Vallneri apteek, Narva mnt. 24, tel. 304-27.

Arstide öö- ja pühapäevavalve tel. 04.

Nõmmel — Trossini apteek, Apteegi tän. 4.

Hans Lei

Teda jatkus kõikjale kaas
ta uusi üritusi. Suurema
das ta aga turismiala
Reisibüroo, Turistide Üh
Keskkorralduse asutajaid
nendes asutustes kaasatö
häälingu rajamise-asutami
võtte üks energilisemaid

Viimasel ajal pühend
mile. Tema ergutusel hakk
kujulikud turistide kodud,
lismaal end turismi organ
ja eeskujusid otsimas. S
teda veel ees — 1940.
turistide liikluse korralda
pidi ta nüüd oma elutöö
les täies tööjõus — 54-a

Kaasametnikud ja kõik
kupuutumist, hindavad te
ja igas küsimuses vastutu
Eriti ajakirjanike perel o
mast — kadus mees, kes
matsiooni ja seletuste a
piiudis ajakirjanduse tähe
teisele selgitamist ja pub
tusele või küsimusele.

Priidik Til

Eile suri kopsupõletik
nim vorstitööstur Priidi
oli üks neid visaloomuli
on üles töötanud võrdlen

Priidik Tikenberg sü
Lähtru vallas Läänema
ta õpilasena Liivalaia tä
bergi lihaärisse. Pärast
tur Schumanni juures
vabrikus. Sealt tuli ta
asutades märtsis 1898.
— Liivalaia tänavale —
mida juhtis kuni surma

Kadunut jäi leinama

Nõmme

Linna juriidilise oli 192 a

Nõmme linnavolikogu
list 1938. a. alates kats
ande-büroo Nõmme koda
kord nädalas õhtutundi
linnavalitsuse sotsiaalos
ameti ruumes ning nõu
võrdlemisi odavad.

Niiud on valminud
ande-büroo tegevuse ko
sellest nähtub, on aasta
saamas 192 isikut. Aas
valmistatud 74 juhul, k
mistati palveid 44 juhu
esinetud 11 juhul.

Leetrid levivad. Li
konnast saadud andmete
dala kestes Nõmme linn
haiguste juhtumit. Es
tumiga ning neile järg
ria) 1, kopsutiisikus 2,
gused 3 juhtumiga.

Tööotsijate arv lang
dega on ka tööotsijate
genud. Nii oli neljapäev
ritud vaid 45 tööotsijat
liiki 2 meest ja 17 nai
töövõtjate liiki 7 meest

Ka töölepaigutami
kestes olnud Nõmmel
börsi kaudu on tööle
Kõik töölepaigutatud o
käimas olevail linnatöö

Politse

Ei maksa lastele el
nr. 9—3 elutsev Valen
seile, et tema lahutat
kelle elukoht on Tartu
raha nende ühisest a
lastele.

Reklaami kohta käiv
rast sai protokolli S. P
Taavi Varik. Vastava
kel Raudsepp, kelle e
nr. 17—8.

Lärmitses ja purust
nr. 10—9 elutsev Mall
et tema kaasüüriline
majahoovil lärmitsenud,
klaasi.

Varastati 3 okaspuu
elutsev Anton Töldsepp
tajale" kuuluvast paen
okaspuu planku 15 kr.
lustab avaldaja Künka
töölist O.

Tabati jalgrattavara
sev Rudolf Jahimaa av
kaasa, vaadates välja
tundmatu mees sõidab
poole. Ühiselt hakanud
bades selle Veerenni tä
rich Lorents, kelle el
ter nr., 5. Ülekuulamise
tahtnud jalgratast va
salaja selleks, et linnas
bamisel ka joobnud.

Löi naiskodanikku.
lene Allist avaldas p
teda löönud Oskar Ur
laja tän. nr. 84. Avald
rikkumises.

Joobnud isikuid p

Varas

Endla tän. nr. 62
valt varastati August
väärtuses.

Tänane intervjuu

Asutakse selgitama eraametnike töö- ja palgatingimusi

— Eraametnike koda?

— Jah.

— Palukſin ühenduſt peaſekretäriga.

— Hendrikſon kuulab?

— Mis teie kojas kewadiſel ajal uudiſt?

— Uüdiſeks on koja peakoosoleku kokkutulek.

— Millal?

— Koosolek algab 15. aprillil kell ½12.

— Ja päewakorras on?

— Kõigepealt koja juhatuſe aruanne koja tegewuſeſt. Edaſi järgnewad walimiſed. Kõja eſimehe A. Oinaſe ja ſektſioonide eſimeeſte kaheaastane wolituſte aeg on täis. Enne peakoosolekut on ſektſioonide koosolekud, kus peetakſe nõu kandidaatide asjus.

— Mis weel uudiſt päewakorras?

— Koja juhatus eſitab ettepaneku ankeedi korraldamiſe asjus. Ankeet teostatakſe eraametnike teenistus- ja palgatingimuſte ning üldiſe ſotſiaalolukorra ſelgitamiſeks. Uhtlaſi tahetakſe uurida ka eraametnike majapidamiſe biidſhetti nagu ſeda tehti töölisperekondade ſuhtes.

— See ankeet kujuneb nii laiaulatuſlikuks ürituſeks.

— See haarab üldſe umbes 12.000 eraametnikku. Kuna ankeedi läbiwiimine on ſeoſes kuludega, ſiis on juhatuſel waja peakoosoleku otſuſt ja heakſkiitu.

— See on ſiis kõik, mis peakoosolekul harutuſele tuleb?

— Päewakorras on weel kojanduniku W. Tehwe referaat eraametnike palgatingimuſteſt ja ſotſiaaloludeſt.

Jääta jääminek Pärnu jõel

Haruldaselt madal veeseis ähvardab parvetatavaid palke jätta kuivale. — Sindi tekstiilvabrikud seismajäämise ohus.

Jääminek Pärnu jõel sündis tänavu omastkohast haruldaselt: jää läks, kuid jääd ennast näha ei olnud! Säärast erakorralist jääminekut ei mäletata Pärnus enam hulk aastaid. Kuna jääminek jõel on kodanikele igal kevadel olnud huvipakkuvaks vaatemänguks, mida kaldailt jälgivad tuhanded kodanikud, jäi tänavu see looduse vaatemäng ära. Ka ei tulnud Pärnu uuel Suursillal tänavu läbi teha oma esimest jõukatsumist jäämassidega.

Ühenduses jääminekuga algas Pärnu jõe harujõgedel ka palgiparvetus. Kuna veeseis kõikides harujõgedes on haruldaselt madal, ähvardab palgiparvetusega juhtuda niisugune lugu, et palgid jäävad kuivale. Eelmistel aastatel olid veed tuhandete hektaaride viisi üle kallaste ning palkide parvetamisega ei tekkinud mingeid raskusi. Kuna praegu puuduvad ka merepoolsed tuuled, mis vee lahest ajaksid jõkke, vesi Pärnu jões aga on tunduvalt alla normaalse, võib lähemail päevil tekkida kurioosne nähtus: palgiparved jäävad kuivale. Vee madal seis ja vähesus võib tekitada tööseisaku ka Sindi tekstiilvabrikuis. Viimast kartust suurendab omaltpoolt veel see asjaolu, et jõe ülemjooksul on alanud palkaedade ehitamine, mis kogub vee kokku.

Kestvate soojade ilmade tagajärjel algas neil päevil jää lagunemine ka Pärnu lahes. Eile puhusid lahel tugevad Nord-West tuuled, mis panid lahejää triivima. Selle tagajärjel on Tahkuranna ja Uulu randadesse tekkinud suured triivjää kuhilad. Kihnu, Sorgu j. t. saarte ümber on juba vaba vesi. Kui tuuled suurenevad, laguneb jää Pärnu lahes paari päeva jooksul.

Vargus Aegviidu jaamast

Raudteetööline Ellik avaldas politseile, et Aegviidu jaamast on varastatud temale kuuluv kohver mitmesuguste asjadega kokku 18 kr. 50 sendi väärtuses.

Ei lahkunud raudteelt

Hagudi ja Rapla jaamade vahel kõndis raudteel ega lahkunud sealt ka veduri signaalide peale Jaan Mardi p. Salmiste, kelle elukoht on Rapla vallas. Vedurijuhil tuli seetõttu rong peatada, mille järele isik kõrvaldati raudteelt ja toimetati Rapla jaama.

Siseriigist

Narvast

Ei leidu põllutööliſi. Narwa tööbörſile on tulnud nõudmiſi põllutööliſtele. Peamiſelt tahetakſe ſaada aga naiſi. Kuigi tööbörſis on regiſtreeritud üſna rohkeſti töötuid naiſi, pole need ometi nõus minema maale töölſe. Naiſed on küll walmiſ waſtu wõtma teenituſkohti aednike juures ja walmiſ tegema ka põllutööd, kui oleks wõimalus käia kodunt talus tööl, kuid linnaſt nad ei lahkuwat ja leppiwat pigemini teenituſeta oleſkuga, kui et minna maale juiliſeks.

Piima hind langes. Kuna wiimaſtel päewadel on piima toomine Narwa tublisti ſuurenenud, ſiis on alandatud ka piima hinda 1 ſendi wõrra liitrilt. Nii makſab praegu 2. waliku piim 9 ſ. ja 1. waliku lahtine piim 11 ſ. liiter. Kui katkeb piima ſaatmine Nõukogude Wenemaale, ſiis on oodata piima hinna langemiſt weelgi.

Virumaalt

Wärsked ſekretärid kohtadele. Asjaje omawal.-ſekretäride kurſuſe lõpetas Wirumaal 4 iſikut, kes nüüd on maawalitſuſe poolt määratud kohtadele wallaſekretäride abidena. Waſtawalt maawanema otſuſele läheb Heino Kitwer Roelaſſe, Herbert Haas Alutaguſele, Aaro Salumäe Sõmeru w. ja Karl Püts Jõhwi walda.

Tartust

Abielupaar maetakſe korraga. Täna ſängitatakſe Tartus Maarja kalmiſtul maamulda abielupaar Märt ja Juuli Üriadod. Märt Üriado oli Tartus tuntud ſeltſkonnategelane, eriti majaomanike keſkel. Selle abielupaari ſurma juures on iſeäralik ſee, et nad jurid peagu ühekorraga ſõdamerabanduſe ja nad maetakſe koos. Juuli Üriado juri 66 a. wanuſes ja oma mehe ſt 3 päewa warem, kuna talle järgnes mees 75 a. wanuſes. M. Üriado juri 12. ſkp.

Lihawõtte-laadal olid hobuſed hinnas. Neljapäewal toimus Tartus lihawõtte-laat. Laadal olid eriti hinnas hobuſed. Heade hobuſte eſt nõuti 450—800 kr., keſkmiſte hobuſte eſt aga 300—450 kr. Häid piimalehmi laadale üldſe ei olnud toodud. Keſkmiſte lehmade eſt nõuti 70—140 kr., kuna lihaloomad makſid 55—120 kr. 4—6-nädaliſte põrſaſte eſt nõuti 6—15 kr. tükk, wanemad põrſad makſid aga 22 kr. ja juured ſead kuni 45 kr. Laadat oli rahwaſt wõrdlemiſi rohkeſti.

Tartumaalt

Mees juri wiinaſurma. Tartu wallas, Kaſaku talus leidis nimetatud talu perepoeg elutoaſt jurnult ſeal üürilſena elutſenud Hendrik Põwwati, 70 a. wana. Jaoskonnaarſti arwates on Põwwat jurnud liigſe alkoholitarwitamiſe tagajärjel.

Ülõpilaſe äkiline ſurm. Rõngu wallas end. Walguta õjas leiti jurnult Oru talu noorperemees Aug. Saar, 24 a. wana. Kadunu õppis ülikoolis agronoomiat, kuuludes ülõpilaſſelts Liiwikaſje. Ta juri tõpſelt aasta hiljem iſaſt. Ka iſa ſurm oli äkiline.

Pärnust

Eſimeſed windid juba kohal. Eſimeſel kewadpühal ſaabuſid Pärnu eſimeſed windid. Pühade ajal wõis kuurordilinnas jellepäraſt juba kuulda nende laululindude rõõmſat laulu.

Supelaſutus awatakſe 15. mail. Tänawu awatakſe ſupelaſutus märkſa warem kui eelmiſtel aaſtatel. Terwiswannide andmine algab juba 15. mail. Samal ajal awab oma ukſed ka hotell „Waja". Rannahotellis algab tegewus 1. juunil.

Pärnumaalt

Kaks uut autobuſeliini. „Pärnu Transportühingu" poolt rakendatakſe Pärnus tänawu tegewuſe kaks uut autobuſeliini ja nimelt: Pärnu—Kiſepere—Kilingi-Nõmme—Tõlla—Kanaküla ja Riſtiküla—Tõitoja—Kilingi-Nõmme wahel. Eſimeſel liinil toimub ühenduS neli ja teiſel kaks korda nädalas. Uued liinid aluſtawad tegewuſt kohe, kui teeolud ſeda wõimaldawad.

Olümpia-tee ehitamine algab. Olümpia-tee ehitamine Pärnumaa õjas, mis algab Ares, algab tulewal nädalal. Tööde juhtkond, ceſotjas üldjuhi inj. W. Grjasnowiga, aſus Areſſe juba eile, neljapäewal.

Pärnumaa ſaab täna 220 poolakat. Täna, reede hommikul, pidid Walga kaudu ſaabuma Pärnumaale eſimeſed tänawuſed poola põllutööliſed. Eſimeſtena ſaawad poolakaid Abja ja Saarde konwendid — eſimene 140 ja teine 80 tööliſt. Tööliſte jaotamine peremeeſte wahel toimub Kilingi-Nõmme ja Abja rauditeejaamades.

Teiſed Pärnumaa konwendid ſaawad poola tööliſi tulewal nädalal.

Teenetemärke wallawanematele ja -ſekretäridele. Wabariigi preſidendi poolt on määratud teenete eſt Eeſti riigile ja rahwale E. Punaſe Riſti 5. kl. teenetemärgid neljale Pärnumaa wallaomawalitſuſtegelaſele, ja nimelt Halinga wallawanemale Hindrik Rehale, Tali wallawanema abile Mihkel Oksale, Pornuſe wallaſekretärile Aleksei Janſonile ja Saarde ſekretäile Peet Järweſoole.

Valgamaalt

Helme wanadekodu elanikud uuteſte wanadekodudeſte. Kuna Tõrwas aſetſew Helme wanadekodu läheb müügile, ſiis paigutatakſe ſeal elutſewad hoolealuſed teiſtele järeleſjäänudeſte wanadekodudeſte, milliſteks on endiſed Patküla, Koorküla ja Jõgeweſte wanadekodud.

Hobune ſuri jõidu peal maanteel. Teiſipäewa õhtul juri äkitſelt jõidu peal Walga—Tõrwa maanteel Hummuli w. Musti talu omaniku Hugo Illiſjoni hobune. Mees hindab oma kahju 600 kr-le.

Võrumaalt

Mõniſte piimaühiſus walis. Teiſipäewa õhtul toimus Mõniſte piimaühiſuſe aaſtapeakoosolek, kus kinnitati mõõdunud aaſta aruanne ja wõeti waſtu uus eelarwe. Juhatus waliti tagaſi endiſes kooſeiſus peale ühe liikme: Eduard Kond (eſimees), Eduard Paudiſt ja une liikmena Hugo Mõttus. Endiſes kooſeiſus waliti tagaſi ka rewiſjonikomiſjon: Johan Lindenberg (eſimees), A. Põder ja E. Aare. Koosolekul, mis keſtis üle 6 tunni, tekitas ägedaid waidluſi ühiſuſes tekkinud puudujääk üle 130 kr. määrtuſes.

Mõniſte tuletõrje „motoriſeeritakſe". Mõniſte wabatahtlik tuletõrjeühing otſuſtas muretſeda kuſtutuſabinõude weoks weoauto, milleks peakoosoleku poolt lubati teha 2000 kr. laenu. Weoauto muretſemiſe põhjuſtab asjaolu, et waltas on aſulad ükſteiſeſt kaugel ja näiteks mõõdunud aaſta jooksul puhkes 8 juuremat tulekahju, mida kauge maa tõttu ei suudetud tagajärjekalt likwideerida.

Kuressaarest

Rongajſad aresti. Saaremaa 2. jſk. kohtunik mõistis 1½ kuuks aresti Pärſamaa elaniku Joh. Rebaje ſelle eſt, et ta ei makſa oma wäljaspool abielu ſündinud lapſele elatisraha, mis temalt juba warem on kohtu poolt wälja mõiſtetud.

Samal põhjuſel karistati 1½-kuuſe arestiga tingimiſi Muhus Koguwa külas elutſewat Ado Schmuuli.

Saaremaalt

Salakütilt konfiſkeeriti jahipüſs. Ilma waſtawa loata wõõral maa-alal jahipidamiſe eſt karistas Saaremaa 2. jſk. kohtunik Põide w. Kakuna külas elutſewat Anton Ouna 25-kr. rahatrahwiga wõi 7-ööp. arestiga. Pealeſelle otſuſtati konfiſkeerida Ounalt jahipüſs.

Kewadlindude rohkus Wilſandis. Wilſandiſſe on ſaabunud juba ſuured hulgal kewadlinde, peamiſelt naerukajakaid, meriharakaid ja teiſi. Rohkeſti on ilmunud tagaſi neid naerukajakaid, millineid läinud ſuwel Wilſandi ja Waika ſaarel rõngaſtati.

Viljandist

Rahwarikas porilaat. Neljapäewal peeti Wiljandiſs porilaata, mis kujuneS wäga rahwarikkaks. Karuloomi oli müügile tooduD keſkmiſelt. Reiſt nõuti ja makſeti 50—160 kr. Elaw oli kaubitſemine ka hobuſteladal. Tööhobuſteſt nõuti 170—400 kr., paremateſt loomadeſt kuni 700 kr. Eriti palju oli laadale toodud waſikaid ja põrſaid. Eſimeſed makſid 5—10 kr., kuna põrſaſte hind waſtawalt wanuſele oli 10—20 kr.

„Koidu" juubelipiduſtuſed maikuus. Wiljandi laulu- ja mänguſelts „Koit" ſaab käesolewal kuul 70-aaſtaſeks. Seltſi juhatus on juubelipiduſtuſed otſuſtanud läbi wiia alles maikuus, ja nimelt 13. ja 14. kuupäewal. Eſimeſel päewal on ette nähtud ſuur juubelikontſert ja järgmiſel päewal pidulik juubeliaktus. Piduſtuſte ükſikasjalikum kawa on alles kooſtamata.

Viljandimaalt

Sihtaſutus rahwamaja ehitamiſeks. Kõpu walla ſeltſkondlikud organiſatſioonid on otſuſtanud ellu kutſuda ſihtaſutuſe rahwamaja püſtitamiſeks. Waſtawad eeltööd ongi juba käimas ning organiſatſioonide ulatuſlikum nõupidamine ſes asjas peeti neil päewil. Nõupidamiſeſt wõttis oſa ka ühiſtegewuſkoja peaſekretär A. Eckbaum, kes koosolijaid tutwuſtas ſihtaſutuſe originaalpõhikirjaga. Sihtaſutuſe rajamiſe eeltööd pandi wallawalitſuſele.

Parvetajate verine tüli

Kiwiõli, 13. 4. Neljapäewal p. l. tekkis tüli Wiru-Maidla aſunduſes palgiparwetajate wahel, kus ſai raſkeſti haawata kohalik elanik Alfred Wilu, kellele tema kaaſlane Aleksander Kapp laſkis rewolwriſt kaks laſku. Üks kuuliſeſt haawas raſkeſti mehe paremat käſiwart, jäädes käſiwarde peatuma, teine kuul riiwas ta kõhtu ja jookſis ſiis waſakuſje käſiwarde.

Mehed olid palgiparwetamiſel wiina wõtnud ja omawahel jõneluſje ſattunud, kuſjuures A. Wilu juure puuga oli löönud Kapile pähe, mille tagajärjel Kapp uimaſena maha langes. Ärgates, weel pooluimaſena, haaranud Kapp taſkuſt rewolwri ja tuliſtanud huupi lööjat ning mõlemad läſud tabaſid märku. Haawatu oli joobnud oleku. Ta toimetati Rakwere haiglaſſe rawimiſele.

Meremees ſealaudas arestis

P. wallas Wiljandimaal peeti pühade ajal ühe talurentniku tütre pulmi, milleſt oſa wõttis ka keegi kaubalaewa madruS. Kuna meremees tarwitas ohtraſti kangemaid wedelikke, ſiis tema pulmatuju muutus teiſtele warſti häiriwaks. Mees tahtis köögis abiſtada pulmalalitajaid, kuid purjus oleku tõttu ajas ümber ſuure nõudewirna, mis purunes pihuks. Nüüd wõtſid teiſed pulmaliſed madruſe kinni, pannes ta aresti talu ſealauta. Kui mees oli end kaineks magaNud, tajuS ta wiiſakalt tekitatud kahjud ja tal lubati pulmalõbuſid edaſi nautida.

Toiduainetekauplus tules

Rakwere, 13. 4. Neljapäewal ſüttis Wirumaal Mahu w. Uuskülas Aksel Tarteli pärandiſtombule kuuluwas majas aſetſew Magdalena Soomeri toiduainetekauplus ja pagaritööſtus. Tuli ſai alguſe ruumi aſetatud põlewateſt ſüteſt. Ära põles oja kauplujekraami ja maja ſiſemiſt ſeina, kuna maja täielik häwimine hoiti ära tuletõrje kiire abiga. Kahjuſumma pole eſialgſelt ſelgunud.

Auto sõitis haigele peale

Rakwere, 13. 4. Neljapäewa õhtul ſõitis Rakwere—Rägawere maanteel Rakwere weoauto nr. U-379 peale hobuſel liikuwale Marie Kreegimetſale, 60 a. wana. Autot juhtis Mart Lehe. Onnetuſe juhtus kartliku hobuje tõttu.

Marie Kreegimets oli teel Rakwere haiglaſſe, kuna ta parem käſi oli haige. Uhtlaſi tahtiſtas haige käſt teda kartliku looma waoshoidmiſt. Onnetuſel paiſkus wanker kummuli ning naine jäi ſelle alla, ſaades wigaſtada peaſt ja käeſt.

Virumaal äritsetakse ſalaviinaga

Politſeiwõimud paljaſtaſid Erra vallas T. Tomſoni talu lähedal wiinawabriku. Vabriku omanikuks oli T., kes oli walmiſtanud rohkeſti kodueſel teel wiina. Kodune wiinawabrik ja walmiſtatud wiin konfiſkeeriti.

Weel paljaſtati Kiwiõlis ſalakõrts, mille pidajaks oli Maria Šejakov. Naine oli ſalaviina müügiga äritſenud juba pikemat aega.

Nõuk. Venest saabus briketimasinaid

Nõukogude Venemaalt ſaabus Narwa jaama kaudu Eeſtiſſe ſuurem saadetis briketimaſinaid, mis on määratud meie turbatööſtuſtele. Kuuldawaſti ſaabub lähemal ajal Venemaalt weel teine ſaadetis briketimaſinaid Eeſtiſſe.

Kino

„Väänkael" Helioses

on mõne tõſiſema noodiga ajawiitefilm, mida on lõbus waadata. „Väänkaelaks" on rikas ja hellitatud preili, kel enamjao ta kaaſinimeſte arwates ei ole midagi wäärtuſlikku peale ta kena näolapikeſe ja kellest ſamade inimeſte arwates ei ſaa midagi peale pahanduſtetegija. Seda naiſolewuſt mängib Jenny Jugo. Karl Ludwig Diehl aga on ſee meeſolewus — profeſſor, kes preilit tervitab pärast autoõnnetuſt — kes oma teraſate märkuſtega äratab ta jonni, nii et ta otſuſtab „näidata", et ta ikkagi millekſki wõib ſaada. Ta ſaabki ſelleks — enese, profeſſori, ühe noormehe ja meie rõõmuks.

Liſana kena kultuurfilm Tallinna ümbruſeſt ja daame huwitawad ſuwe- ning plaažimoed wärwides.

Raadio

Reedel, 14. aprillil

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 8.20 õige a[illegible] Ilmateade. Päewaundiſed. 7.30 hommikukontſert (he[illegible] plaadid). 8.15 hommikupalwus — õp. J. Gnadentei[illegible] (Jaani kiriküſt). Tallinn ja Türi: turuteated.

16.50 teated ja reklaam. 17.00 päraitlõun[illegible] muuſika (helipl.). 17.45 Türi: põllutööſkoja maanoort[illegible] nõunik agr. E. Nugis: Enam iſeſeiswuſt noortel[illegible] 18.00 Türi: põllumajanduſlik päewakiijimus. 17.[illegible] Tallinn ja Tartu: kuuluſaid pianiſte (helipl.). 18.[illegible] Tänkimehe teine kiri laſtele (laſtele). 18.40 päew[illegible] uudiſed. 19.00 õige aeg. Teated. 19.10 kuulake Cor[illegible] triod! 19.50 ſõjapoliitiline weſtlus — Ilmar Randm[illegible] 20.05 mag. L. Mark: Arhiiw tähtpäewakohaſe an[illegible] meſtikuſalwena. (RKA loeng, Tartuſt). 20.25 Heliſ[illegible] Beneetſia ja Napoli (helipl.). 21.10 „Entſian". [illegible] hannes Semperi nowell koguſt „Ellinor". Loeb [illegible] Lasner. 21.40 ſoololaule. Jüri Wiinamägi (bariton[illegible] 22.00 õige aeg. Päewaundiſed ja ſporditeated. 22.10[illegible] 23.00 wanemate eesti autorite helitöid. RR orkeſt[illegible] juh. prof. R. Kull, ja prof. Artur Lemba (klawe[illegible]

Rõmme KLS

15.00 heliplaate. 16.00 heliplaate ja teateid.

Laupäewal, 15. aprillil

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 8.20 õige a[illegible] Ilmateade. Päewaundiſed. 7.30 hommikukontſert (he[illegible] plaadid). 8.15 hommikupalwus — õp. E. Pä[illegible] (Jaani kiriküſt). 8.35 perenaiſtele. 8.40 turuteat[illegible]

16.50 teated ja reklaam. 17.00 nädalalõpu-kontſ[illegible] RR orkeſter, juhatab W. Tago. 17.50 P. Marg[illegible] Sotſiaalkindluſtuſe küſimus. (Tööliſkoja loeng). 18[illegible] Matk muuſika wõlumaadele (III). Made ja R[illegible] Pätſi ſeatud kuuldemäng (noortele). 18.40 päe[illegible] uudiſed. 19.00 õige aeg. Teated. 19.10 ſaatekar[illegible] weſtlus. 19.10 wanu tantſulugusid. Pajunapoi[illegible] Suuptili-Wambo ja heliplaadid. 20.25 „Kapral Pen[illegible] aresti", Eerik Laidſaare kuuldemäng kahes pil[illegible] Näitejuht — F. Moor. 21.00 Soome meeskoori „V[illegible] purin lauluweikot" kontſert, 2. ja 3. oſa. (Esto[illegible] kontſertſaaliſt). Juhatab Theodor Björklund. Sol[illegible] Jorma Huttonen (tenor). 22.00 õige aeg. Pä[illegible] uudiſed ja ſporditeated. 22.10—24.00 Tants koob[illegible] buſat tuju! John Pori orkeſter ja heliplaadid.

Rõmme KLS

15.00 heliplaate. 15.30 noortetund. 16.00 h[illegible] plaate ja teateid.

Pühapäewal, 16. aprillil

80.00 äratusmäng. Wõimlemine. 8.20 Kure[illegible] ſeakaswatuſe-katſeſaamajuhataja wet.-arſt L. Wol[illegible] edukaſt põrſakaswatuſeſt. (Tartuſt). 8.40 põllumaj[illegible] duſlikud teated. Õige aeg. Ilmateade. 8.45 homm[illegible] kontſert (helipl.). 10.00 Tallinn ja Türi: jum[illegible] teenistus Kaarli kiriküſt. Õp. A. Soomre. Ta[illegible] jumalateenistus ülikooli kiriküſt. Õp. prof. J. Ki[illegible] 12.00 „Elias", Fellenbergi ſeatud rahwaoratoori[illegible] Eſitab Kunda koguduſe laſtekoor köſter F. Si[illegible] juhatuſel. 12.45 Mõtiſklusheſk. 12.55 Mendeſſo[illegible] helitöid (helipl.). 13.45 „Kõigilt radadalt", wal[illegible] peatükke populaarteaduſliheſt raamatuteſt. 14.10—1[illegible] lõunamuuſika (helipl.).

16.50 teated ja reklaam. 17.00 temmikhelind[illegible] kontſert (XII). 18.10 Kas tunnete linde nende la[illegible] deſt? Oswald Hawel weſtleb linduteſt ja nende l[illegible] luſt ühes näidetega heliplaatidelt. 18.30 Paolo T[illegible] ſoololaule (helipl.). 18.50 päewaundiſed. 19.00 [illegible] aeg. Teated. 19.05 wanatantſu-muuſika (helipl.). 19[illegible] „Armaſtuſekiri", Juhani Aho jutt. Loeb H. L[illegible] 20.00 Kewadpidu Eeſti-Soome ſillal. Riigi Ringt[illegible] lingu ja Suomen Yleisradio teine ühine kirew ja[illegible] (Tallinnaſt ja Helſingiſt). Kaaſtegewad ſoliſtid, [illegible] jamblid, koorid ja orkeſtrid. 21.00 pühapäewa ö[illegible] kontſert. Kaaſtegewad: RR orkeſter, juh. proſ. [illegible] Kull, ja Aleksander Sulgar (flööt). 22.00 õige [illegible] Päewaundiſed ja ſporditeated. 22.15—23.00 tan[illegible] muuſika Tartu „Sinimandriaſt". (Tartuſt).

Rõmme K. L. S.

15.00 heliplaate. 15.30 linna metsniku J. [illegible] loeng kodukaunistamiſeſt. 15.45 ſolistid (helipl.).

Loodetav ilm

reedel, 14. aprillil

Keſkmiſe kiiruſega lõunakaarte tuuli. Suure pilwiſus. Kohati jademeid. Ööſi kerge külm, pä[illegible] kuni 6 kraadi jooja.

Ilmade ülewaade: Atlandi madalrõhk laienenud Norra merele, wallutades Inglismaa [illegible] Skandinaawia. Läänemere lõunaõjas on tekkinud miinimum. Kõrgrõhud waldawad Lõuna- ja K[illegible] Euroopa, Balti riigid ja Soome.

Eeſtis oli eile hommikul 1—3 kraadi jooja.

Teater • Muuusika

Homme tuleb „Fra Diavolo"

„Fra Diavolo" tegelasi. Vasemalt: vürstinna Malinevski (Olga Lund) ja galantne röövel Fra Diavolo (M. Taras); Zerlina (I. Loo) ja peigmees Francesco (Enn Raivo), keda ta ei armasta.

Auberi koomiline ooper „Fra Diavolo" on üle saja aasta vana (1830) Muusika on praegugi veel suurepärane, sädelev ja vabalt voolav, libretto aga on tublisti vananenud, kuigi selle on kirjutanud säärane meister nagu Eugène Scribe. See nõuab värskendust ja põhjalikku ümbertöötamist, õieti ümberloomist. Selle ongi üheks oma ülesandeks võtnud Eino Uuli, kelle lavastamisel ooper ilmub homme esimest korda — vähimalt eesti keeles — Tallinna publiku ette. Peaproovil oli võimalik veenduda, et meile homme pakutav „Fra Diavolo" on tõesti midagi uut. kuigi ta oma alustes baseerub vanal loomingul.

„Fra Diavolot" ta praeguses kujus võiks nimetada „muusikaliseks groteskiks". Sellisena ta ei pretendeeri suurte ja sügavate probleemide lahendamisele, vaid on kui lavamuusikaline vorm omaette. Sündmustiku naiivsust lavastaja kriipsutab meelega veel enam alla, ta nii-öelda šaržeerib naiivsust, joonistades ka vastavalt ümber esinevad tegelased, ümber kujundades situatsioone ning andes kogu lavastusele sobiva raamistiku ning ühes Vold. Haasiga ka vastava välise vormi.

„Fra Diavolo", mis umbes tähendab „Vend saatanat", on ühe röövlipealiku „varjunimeks" (M. Taras), kes „töötab" oma käsilaste Giacomo (B. Hansen) ja Beppo (A. Viisimaa) abiga. Ta ei ole aga ainult röövel, vaid ka galantne kavaler ja markii, kuigi mitte ehtne. Tema ohvrite hulka kuuluvad m. h. ka vene vürstinna Malinevski (O. Lund) ja selle mees (K. Viitol). Ei puudu ka armastajapaar, neiu Zerlina (I. Loo) ja politseiseersant Lorenzo (R. Alari). Esialgu nende käsi hästi ei käi, sest Zerlina isa Matteo (Ott Raukas) tahab teda anda rikkale talupojale Franceskole (Enn Raivo). Aga mis sünnib, ei ole seekord nii tähtis kui see, kuidas kõik sünnib, ja selle läbiviimises on paljugi keni üllatusi. Aga need jäägu ka üllatusteks, sest sääraseid asju on kõige parem ikkagi endal jälgida teatrisaalist.

Orkestrit juhatab Olav Roots, kostüümid on Karin Siimilt.

„Estonia" teater

Reedel, 14. apr., harilike hindadega A. Kivika draama **„Nimed marmortahvlil".**

Laup., 15. apr., esietenduseks D. F. E Auberi ooper **„Fra Diavolo".**

Pühap., 16. apr., päevaseks etenduseks alandatud hindadega Beeri operett **„Poola pulmad"**; õhtul H. Vuolijoe näidend **„Niskamäe leib".**

Teisip., 18. apr., Estonia orkestri tuluõhtu. Orkestri eltekandel Fr. Schuberti lõpetamata sümfooniast 1. jagu. Juhatab Olav Roots. II. D. F. E. Auberi ooper „Fra Diavolo" harilike hindadega.

Joseph Schmidti kontsert

Kuulus tenor ja filmitäht Joseph Schmidt esineb Estonia kontsertsaalis keskn., 19. apr., Pääsmed eelmüügil teatri kassas nr. 2.

Eesti Draamateater

Laupäeval, 15. skp., kell ½8 õhtul 27. korda **„Kuues majakord".**

Pühapäeval, 16. skp., kell ½8 õhtul viimset korda. „Valge taud".

Olgu juhitud lugupeetud publiku tähelepanu sellele, et hooaja menukaimaks tükiks on saanud „Valge taud".

Kassa avatud kella 12—4 p. l. ja 6—8 õhtul.

Meeslauluühingu „Merilaul" kontsert

Piltidei: Vasakult — Herbert Roosma, Carmen Prii, Karin Prii.

Homme, laupäeva õhtul, saame kuulda meestelaulu „Merilaulult" kommertsgümnaasiumi saalis.

Mainitud koor on üks nooremaid pealinnas, ent sellest hoolimata loodavad noored lauljad teha oma laulude õhtut nauditavaks ja kunstipäraseks, sest siin valitseb suur tööind ja nooruslik-värske vaim. Koor esineb 60-liikmelises koosseisus ja esitab alnult eesti laulu vanemailt ja nooremailt heliloojailt. Juhatab Herbert Roosma. Solistidena kaastegevad noored andekad kunstnikud Karin Prii (klaver), ja Carmen Prii (viiul); pealeselle noored laulujõud Niitofi laulustuudiost J. Kalvet (sopran) ja hr. Kalvet (tenor). Algus kell 8 õhtul.

Külaliskoor lahe tagant

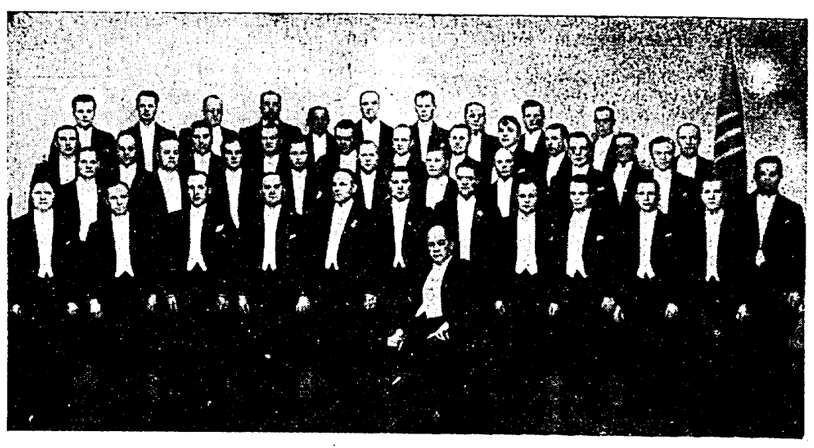

„Viipurin Lauluveikot" meeskoor

Homme, 15. skp., toob laev Tallinna üle 50 laulumehe Karjalast: saabub Soome paremaid meeskoore „Viipurin Lauluveikot", et õhtul anda kontserti Estonias.

Kui meile tuleb esmakordsele külaskäigule tunnustatud lauluüksus, meeskoor „Viipurin Lauluveikot", siis avaneb meil võimalus naaberhõimu soojasüdamlikema osa esindajaiga luua ka hoopis uusi vastastikke laulusuhteid, kuna senine läbikäimine on piirdunud peamiselt suurlinliku Helsingiga.

„Viipurin Lauluveikot" tahab lauluga kind[illegible] tada hõimude ühtekuuluvust. Tallinna Meestel[illegible] Selts, kes korraldab Viiburi laulusõprade vastuv[illegible] Tallinnas, kutsub kõiki oma liikmeid ja sõpru s[illegible] jalt kaasa aitama suhete loomisele Karjala hõ[illegible] lauljaskonnaga ja ootab rohkearvulist kuulajaske[illegible] „Viipurin Lauluveikot" kontserdile homme, 15. [illegible] rillil, kell 20 „Estonia" kontsertsaalis.

Töölisteater

Täna **„Nr. 72"** 10. korda. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmed 20—125 senti.

Laupäeval **„Äripäev"** 29. korda.

Pühapäeva päeval **„Kroonu onu"** 4. korda.

Pühapäeva õhtul **„Nr. 72"** 11. korda.

Jüri Viinamäe vaimulik kontsert

Peale 11-aastast kodumaalt äraolekut esineb laulukunstnik Jüri Viinamägi iseseisva vaimuliku kontserdiga homme, laupäeva, õhtul kell 8 Piiskoplikus Toomkirikus. Kontsert koosneb kolmest osast — Kannatus, ülestõusmine ja rõõm.

„Tagasi patu juure" „Endlas"

Hooaja eelviimase uudislavastusena tõi „Endla" direktor Ed. Lemmiste lavastuses lavale poolaka Stefan Kiedrżynski kolmevaatuſliku komöödia „Tagasi patu juure". Seda tükki olevat „Töölisteater" mänginud keskmise menuga, ja nähtavasti see menu oligi põhjuseks, miks sama tükk võeti ka „Endla" mängukavva. Ja tulemused?

Tundub, et „Tagasi patu juure" „Endla" [illegible] vuses repertuaaris kujuneb nõrgimaks saa[illegible] seks. Seda kahel põhjusel: tükk ise on päris [illegible] ne importkaup, kuna endlalaste mängki selle k[illegible] asjakese esitamisel jäi märksa kahvatumaks [illegible] listest suutmistest. Lavastaja oli püüdnud [illegible] päästa näärpimistega, kuid see viis asja veelgi [illegible] kem rappa. Pealegi ei pidanud lavastaja ki[illegible] joont: ei saanud aru, kas taheti anda realist[illegible] komöödiat või janti.

Mäng lonkas samuti kui tükk ise ja lava[illegible] Kõik kolm peaosalist, pr. M. Voog Angelana [illegible] H. Aare päevapiltnik Sven Parikuna ja [illegible] Lemmiste Roman Narringina jätsid saama[illegible] kohati üsnagi diletantliku mulje. Kahju näitle[illegible] kes õigetes ja sobivates rollides on i[illegible] gi suutelised Pisiosades anti siiski paremat [illegible] gu, eriti hra A. Mältoni ja hra V. Laa[illegible] poolt. Ka pr. R. Teder oli tüübi- ja mi[illegible] kindel.

Rahvast oli esietendusel rohkesti (küllap [illegible] etenduſele järgneva tantsu pärast!).

Vastutav toimetaja H. TAMMER.
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus

Korteripakkumised

TALLINNAS

Kesklinnas ära anda
1-toaline korter,
köögi, vanni, esiku ja W. C Parkeit ja keskküte. P.-p 30 m². üür 40 kr. Soovijad teat. kirj. sit. „38/7898"

Äriruum
ära anda Pärnu mnt. ühes toaga tööstuse jaoks, tööstuswool olemas. Pakkumised äri nimetusega kirj. sit. „28/7928".

Toakaaslaseks
vajatakse korralikku noormeest. Narva mnt. 63—3-a

Korter
— 3 suurt toa, vanni- ja teenijatoaga vabaneb 1. maiks Wene 10. Küsida majahoidjalt.

Kaasüüriliseks
võib tulla korralik ametiskäija noormees. Heeringa t. 3—13.

Kaasüüriliseks
Võib tulla kindlas teenistuses korralik naisterahvas üksiku neiu juure. Kentmani 24—15. Küsida korter 4.

Korralik
tuba
välja üürida. Widewiku t. 16—1.

Ära anda korralikule isikule ilus, väikesepoolne, erasissekäiguga
tuba
Soovi korral kõigi tarvitamisega. Kesk-Ameerika 8—3

Ilus väikesepaisteline
tuba
mööbliga või ilma ära anda Kodu tän. 23—6.

Mugav, soe ja väikesekõllane 3-toaline suur
korter
ära anda Raudtee tän. nr. 13—2, Pärnu mnt. trammi ligidal. Üür umbes 55 kr. kuus.

Korter
— 3 tuba, kõök, esik, vann, ahjukütte. Paldiski mnt. 35—5. Telef. 346-13.

Suur väikesepoolne
mööbliga tuba
Wolta 22—6.

Toiduainete-kauplus
ära anda Lõuna tän. 16.

Daamide ja härrade osak.
juuksuriruumid
üürile anda, võib ka mõni muu puhtam tööstus olla. Koidu 85—4.

Ära anda 2 sooja
autogaraaži
(võib ka üksikult kasutada), laduruumiks jne. Kunderi t. 20—1.

Töötoaruum,
37 m² põrandat, väikesepoolne, 3 suure aknaga, ära anda Tondi üleujutuseta juures Rähni 10, rääkida 5. kella 5.

Puuviljakiosk
ära anda. Küsida Toompuiestee ja Luise tän. nurgalt lehekioskist.

Möbleeritud
tuba
(esikust sisseläiguga) intell. isikule üürile anda Wene t. 1—20, telef. 470-92.

Ilus väikesem. möbleeritud
tuba
vannitoa kasutamisega. Kõleri 17—5, kl. 3—8.

Toiduainete- ja viima-
kauplus
ühes kaubaga ära anda. Teateid Naekoja vl., lehekioskist.

Toiduainete-kauplus
ühes elukorteriga ära anda. Kirj. sit. „14/1154".

Ära anda
hobusemehe korter
— 1 tuba pliidiga ja tallituumiga. Kesk-Luha 15.

Puuviljakauplus
ära anda ühes elukorteriga. Teateid Tartu mnt. 19, plangukioskist.

Kaunaegne
toiduainete-kauplus
elumuutusel, soodsail tingim. edasi anda. Kirjad sit. „29/1209".

Sisseköötatud prung. asjade
ostu-müügi-ruum
vähese kaubaga ära anda üür 9 kr. Küsida peapostkontori nurg., lehekioskist.

Hästi remont. ilus
korter
— 3 tuba, kööt, esik ja üldvann — välja üürida Lennuki 26—5.

Päikesepoolne erasissekäiguga
mööbliga tuba
ära anda Luise 5—2.

Korter
— 2 tuba, kööt — ära anda Roosi t. 5. Küsida koha peal 5—6 telefoniga igal ajal 323-70.

Kiiremas korras äraöidu puhul ära anda
pudukauplus
vähese kaubaga, Kirjad sit. „15/1155".

Autokuur
välja üürida. Tatari 10 (kauplusest).

Tuba
väikesepoolne, erasisseк., uues majas, ühes kütte ja valgustusega ära anda. Koidu tän. 89—11.

Korralikule kaasüürilisele ära anda uues keskküttega majas
tuba
Küsida Laulupeo 21—6.

Müürivahe 25,
esimene kord, büroo-, lao- või äriruumiks ära anda. Näitab H. Kingo, Walli t. 4—13.

2 tuba
ära anda, koos või eraldi, omaette, kohased ka büroolks. Narva mnt. 4—3.

Möbleeritud tuba
uues majas, erasisseк. (vanni) ära anda. Näha iga päev kl. 4—7 Wismari 17-a—3.

Korter
— 2 tuba, kööt, W. C. — keskküttega majas ära anda. Pärnu mnt. 122.

Suurem äri
ühes laduruumiga Tartu m. ära anda. Teateid saab tel. 458-70, kella 8—10 ja 17—19.

Korteripakkumised

Nõmmel ja mujal

Kiosk Pirital
väga heas kohas, bussijaama juures. Teat. saab Jaama tän. 4—3. Pühapäeval kohapeal. Hiimsi tee 20, kl. 11—15.

Soe väikesepoolne
möbleeritud korter
— 1—2 tuba ja kööt — üürile anda. Rahumäel. Kurni t. 3—1, tel. 521-63.

Haapsalus ilusal merekaldal asetseв suur kahekordne 8-toaline
suvila
ühes kõigi kõrvalruumide ja -hoonetega välja üürida. Eriti kohane pansionipidajatele. Teateid saab: Haapsalus, adv. A. Korris'elt Wiidemanni 23, telefon 55, Tallinnas adv. E. Waldin'ilt, Wabadusväljak 10—15, telef. 440-22, kella 4—6.

Nõmmel,
Kivimäe jaama juures, Koidula tän. 5, ära anda 4-toaline kõigi mugavustega korter. Näitab majahoidja.

Käidava maantee ääres
sepatöökoda
ühes elukorteriga ja kauplusruumid ära anda; võib ka põllumaad juure saada. Teat. saab Tartu m. 50, Lepmaa ajalehekioskist.

Korteriotsimised

Kes üürib suveks
välja Pirita-Merivälja ümbruses toa, valkoni, köögiga või ilma. Kirjad sit. „25/7925" või tel. 482-06.

Otsitakse 1-toalist
korterit
Soovitaw keskküttega majas. Pakk. kirj. hinna ja asukohaga sit. „17/7957".

Kindla teenistusega noor lasteta abielupaar vajab nüüd või 1. maiks kahe toa, kõigi ja esikuga
korterit
Tallinna või Nõmmele. Teat. kirj. sit. „15/7995".

Kellel vabaneb nüüd või hiljem 4—6-toaline
korter
3.—4. l.-rajoonis, korralikule perekonnale. Teat. tel. 482-06 või kirjad sit. „24/7924".

Töötäija 2-liikm. perek. vajab
korterit
— tuba kõigiga või 2 tuba kõigiga, võib ka poolkelder olla. Pakk. kirj. sit. „4/7904".

Riigiteenistuses olev noor ab elupaar vajab 15. maiks Nõmmele 2—3-toalist
talvekorterit
ühes veejuhtmete ja elektriga. Teatada ühes hinnaga kirj. sit. „11/1271".

Riigipensionär soovib väiksemat, 1—2-toalist
korterit
Kirj. sit. „7/7907".

Õde ja vend otsivad väikest
korterit
või ilma mööblita tuba Soo, Kalamaja rajooni. Kindel töö. Kirj. sit. „35/1215".

Korterit
— 1 tuba või tuba vahesseinaga — soovib korralik kindlas teenistuses 2-liikmeline perekond. Kirj. sit. „14/1194".

Soovin väikest
tisleritöötoaruumi
ühes elukorteriga, soovitaw 4. ja 6. linnajaku. Kirjad sit. „1/7901".

Kõigiti korralik kindlapalgaline noormees otsib
kaasüürilise-
kohta magamise võimalusega Kirj. sit. „10/7880".

Korralik ametiskäija tütarlaps soovib
väikest tuba
või kaasüüriliseks. Pakk. kirj. ühes hinnaga sit. „19/1159".

Korralik preili (ametnik) vajab suveks väikest mõbl.
tuba Piritale.
Kirjad ühes hinnaga sit. „23/1168".

Riigiametnik vajab 1—2-toalist
korterit
Tallinna või Nõmmele. Asukoht, hind jne. teat. kirj. sit. „23/7883".

Riigiteenija 2-liikm. perek. soovib 1—2-toalist
korterit
kas nüüd või edaspidi. Kirj. sit. „4/1224".

Kindlas teenistuses preili otsib
korterit
(tuba ja kööt) Tallinnas või Nõmmel. Kirj. sit. „37/1257".

Otsin 2—3 toa ja kõigiga
korterit
Aus ja korralik maksja. Kirj. sit. „40/1260".

Väikesepaistelist
5-toalist korterit
vanni- ja teenijatoaga ja kõigi mõmusustega otsitakse Kadriorus või ümbruses, ka Kose, kohe või edaspidi. Võimalikult garaažiga. Pakk. sit. „13/8633".

Haritud 3-liikmeline perekond (etiemaksm. võimalusega) vajab 4—5-toalist keskküttega
korterit
Kirj. sit. „34/8014".

Tuba
vajatakse kohe kõigi tarvitamisega, mööbliga või ilma, 2., 3., 4. või 6. linnajaos. Kirj. sit. „30/8010"

Wallasema soovib vanema inimese juure
kaasüürilisks.
paariks tuuks. Kirj. sit. „30/8090".

Nõmmele
soovin korterit — 2 toa ja kõigiga, Wabaduse pst. ligidale. Teat. S. Kompassi tän. 25—8.

Töölkäija naisterahvas palub
kaasüürilisks
soovitaw I linnajaos. Kirj. sit. „29/8049".

Noormees soovib väikest
möbl. tuba
erasisseläiguga, või kaasüüriliseks üksiku proua juure. Kirj. sit. „35/8055".

Kindla sissetulekuga lesk-proua otsib väikesepoolset sooja
korterit
— tuba ja kööt või 2 tuba ja kööt. Kirjad sit. „39/8059".

Ametiskäija noormees soovib väiksemat erasisseк. mõbleeritud
tuba
Pal. teat. ühes hinnaga sit. „39/8099".

Müüakse

Lapsevanker
müüa, pruun, vähe tarvitatud. Rahumäe, Muru t 6—1.

Häid noori
hobuseid,
koharseid linna ja maale, põldukäru ja põldutroska müüa. W. Wiru tän. 15—4.

Ilus suvitustalu müüa,
Tallinnast 67 km, 5 km autobussijaamast, mereranna ja okaspuumetsa vahel, hea liivarand, suurus 7 ha, kolm elumoonet ja korvalhoone, aed, 2 ha oma metsa, väljamaks Kr. 6500. Kirj. sit. „6/1226".

Müüa
mootorratas
Rudge, 500 ccm., 1934. a mudel. Näha Tatari 21-a, garaažis, õhtul Kunderi t. 10—15.

Müüa odavasti
2 tugitooli, sohva, lauad ja diivanid, ömblusmasin, meestesalgratas, riietekapp, töögitoatoolid ja teisi asju. Lai 34—6, hoovis.

Odavasti müüa moodsaid
lapsevankreid.
Lapsevankritehas „Standard", Viru tän. 13, hoovimajas.

Müüa
browning,
kal. 7,65. Pärnu mnt. 251—2, Nõmme (Pääsküla).

Meriväljal müüakse
talvemaja
(krunt 400 r.-s.), vesivarustus ja kanalisatsioon — 4 tuba, kööt, esik, teenijatuba, W. C., veranda ja kelder. Hind Kr. 10.000.— Teat. Dunkri t. 3—2-a, kl. 10—3. Samas müüa majad Virital ja Orul.

Odavasti müüa korras moodne 2-kordne
puumaja
kesklinna lähedal. Sissetulek 4560 kr. Hind 42.600 kr. Väljamaks 30.000 kr. Teat. Dunkri 3, krt. 2-a, kella 10—3.

Mööbliostjad-tellijad!
Külastage
A. Soometsa
mööbliäri
Pärnu mnt. 32, tel. 414-24.
Töö korralik.
Hinnad soodsad.
Tellimiste täitmine.

Odavasti müüa uus moodne keskküttega 4-kordne
kivimaja
sissetulek aastas 10.500 kr. Hind 80.000 kr. Väljamaks 40.000 kr. Teat. Dunkri t. 3—2-a või kirj. sit. „2/8022".

Odavasti müüakse uus 2-kordne puunaest tellisklivist
maja
(üldvannaga)
2 korterit à 3 tuba, kööt, esik, W. C.; 2 korterit à 2 tuba, kööt, esik, W. C., 1 korter 1 tuba, kööt, esik, W. C. Sissetulek aastas Kr. 1920, hind 19.000 kr. Väljamaks Kr. 11.000. Teat. kontor F. Klanowsky, Dunkri tän. 3—2-a, kella 10—3.

Müüa
piano akordeon
120 bassiga ja truba. Narva mnt. 12—2. Näha võib iga päev kl. 18—21.

Südalinnas müüa hästi minev mehaaniline
saapatööstus
Kr. 4500. Kirj. sit. „18/1278".

Korralik
lapsevanker
müüa. Nõmme, Maleva 1, 2. kord.

Wasalemmas müüa ilus
krunt,
kuiv, palgimetsaga, 7162 □-mtr. Narva mnt. 4—8.

Haiguse pärast müüa väheprunditud meester.
jalgratas.
Teat. Luise tän. 13—12.

Ärge olge kurb,
kui Teie olite teinud kalli mõõra grammofoniplaadi, kohe saate sarnase Kullasepa 10—2-b. Suur valik grammofone ja plaate.

Juhuslikult odavasti müüa hästi hoitud väheprunditud
sõiduauto Durant.
Näha o.-ü. „Tarmo", Tallinn, Narva mnt. 6.

Aegviidus, jaama juures juhtumisi müüa hästi ehitatud hea põik-valkidest
maja
suurema krundiga, 2 korterit. Hind Kr. 8.000. Teat. Harju 34—3.

Seebi rasva
müüa. Allika 14, lihakauplusés.

Südalinna rajoonis müüa väike
maja.
Hind 13.500 krooni. Maks kokkuleppel. Teat. saab Pärnu mnt. 10, II korral, ag.-kontor „Wa-He", kl. 9—2 ja 4—6.

Nõmmel müüa suurem
ehituskrunt
Waldeku omnib.-peat. juures. Lähemaid teat. saab Paldiski mnt. 6—9, telef. 475-72.

Parimas rajoonis kuivi- ja puu-
maja
müüa: 1) kuivimaja keskküttega, korterites vannid ja parkettpõrandad, hind Kr. 130.000. Tartu hüpot. Kr. 45.000. Sissetulek aastas Kr. 15.000, väljamaks kokkuleppel; 2) puumaja, hind Kr. 37.000, võlg Kr. 7000, aastatulu Kr. 3850. Teateid saab kella 10—1 ja 6—8 S. Karja 9—2-a.

Müüa odavasti
2 kudumis-masinat
10. kl., 45 cm., 9. kl., 45 cm. Küsida täna Kasarmu 4, tisleritöökojas.

Ostetakse

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän. 6, telef 431-59

Soovin osta prungitud
lapsevankri
ühes hinnaga teat. kirj. sit. „20/7920".

Soovin osta Tallinnasse
maja,
väljamaks 30.000 kr. Hind ühes suurusе ja sissetulekuga teatada kirj. sit. „37/7897"

Ostan 2 laitmatus seisukorras
autokummit,
mõõt: 600—20 Teat. iga päev kl. 18 alates telef. 475-64.

Soovin osta kohemalsetaiva raha eest väikesema
sõiduauto.
Kirjad ühes hinnaga pal. sit. „19/1199".

Soovin osta hästi korras hoitud prungitud moodsa
lapsevankri.
Kirj. sit. „17/1197".

Soovin osta väheldase
maja
paari vähema korteriga, Rahumäelt-Hiiumi Teat. kirjal. sit. „29/7889".

Soovin osta väiksemat arvul kuivi
kuuse-, männi- ja saarelaudu
igasugustes mõõtudes. Kirj. sit. „34/1174".

Ostan
talukoha.
Pakkumised suuruse, hinna ja asukohaga kirj. sit. „10/7950".

Soovin osta uuema
puumaja,
hinnaga 55.000 — 60.000 krooni. Väljamaks puhtas rahas. Teat. kirj. sit. „14/7914".

Soovitakse osta 1 prungitud
töötvoorimehe vedruvanker.
Pakk. Pärnu mnt. 49, T. P. Artell.

Soovitakse osta korras väikesem
maja
Nõmmel omnibuse- või raudteepeatuste ligidal. Väljamaks 8000—10.000 kr. Kirj. sit. „1/7981".

Maja,
täiesti heas rajoonis ja heas seisukorras, soovin kohe osta. Kohene väljamaks Kr. 35.000—40.000. Juhusteotsijaid ja vaheltkauplejaid ei soovi. Pakkumised ühes hinna, krundi- ja majasuurusе, seisukorra, sissetuleku ja täpse asukoha äranäitamisega palun saata sit. „25/7885".

Soovin osta kergema veo
vedruvankri
S. Sõjamäe 37—1. M. Tiido või kirj. sit. „5/1225"

Wähema, kuni 5 H. P., tõlb-
sõiduauto
soovin osta. Firma, mis aasta mudel ja hind teat. kirj. sit. „36/1256".

Ostan vanu korrast ära
raadioaparaate,
valjuhääldjaid, lampe ja kalapüügisvinnuguid. Kirj. sit. „16/1236".

Petserist ostja
ostab
prungitud mööbleid, jalgratiaid, lapsevankreid, üldkondi jne. Kirj. sit. „8/8028" või helistada tel. 321-62.

Soovin osta kahe- või kolmeraidse
jahipüssi.
Lähemad teat. ühes hinnaga kirj. sit. „20/1280".

Kergemat
mootorratta küljekorvi
tarvis. Kirj. sit. „40/1220"

Soovin osta
ehituskrundi
Meriväljale või Kose. Teatada krundi suurus ühes hinnaga kirj. sit. „35/8095"

Ostetakse Paldiskis,

Poska t. 8, pestud puhastuskaltse.

Soovitakse osta
piimapulbri-masin.
Teat. ühes hinnaga saata kirj. sit. „28/8048".

Soovitakse osta
umbes 20-ämbrilise mahuga
vaskpada.
Teat. Kaub. A/S. Hüppler ja Ko Tartu mnt. 43. Tel. 305-01.

Ostan
Caritas ja teisi marke. Müün ja vahetan Euroopa marke. Pärnu mnt. 96—5. Kirj. sit. „17/8077".

Ostan töökorras prung. väikese
koorelahutaja.
Teat. suurusе, firma ja hinna kohta saata: G. Räga'le, Suur t. 6, Jõgeval, või kirj. sit. „22/8082".

Mitmesugust

Mööbliveok
autod
ja töölised saada Laulupeo 22
Ed. Poola. Tel. 30623

Tugevald ja nägusald malm-
PING-JALGU
aia ja kalmistu jaoks valmistab
AIVAZ
Tallinn, Soo 27

Odavaid elektri juru-lokke
tehakse ruttu ja asjatundlikult. Hind 150 s. alates. Eriti tähtis, et kuumust ega põletamist ei ole karta
Juuksur T. Luhaste
Tallinn, Voorimehe tän. 5, telefon 469-47

Mees aastais
35—50, kui oled ükskõik, siis kirjuta niisamasugusele naisele sit. „12/1272".

Kiosk Pirital
ära anda. Lähemalt: Kloostri 18, A-S. „Talko" kontorist.

Lp. prl.-pr. 18—25 a.! Teiega soovib korralik, kindlas teenist. noormees tõsist
tutvust
Varandus tähtsuseta, foto soovitaw, mitte nõutaw. Kirjad sit. „8/1268".

Merimehed juhtkomajst 34—45 a., teiega soovib
kirjavahetust
haritud, kindlapalgaline neiu provintsist. Kirj. sit. „39/1259".

Kas tõesti ei leidu jõukat head inimest, kes usaldaks töökale korralikule ausale naisele
500 kr. laenu
vähemalt ½ aastaks. %% kokkuleppel. Wast. palun (võib 3 kohal. keeles) sit. „30/8050".

Noor intell. proua soovib
tutvuda
härradega, kes võimaldaksid kommertsalalise koha. Kirj. sit. „18/8078".

Talu
rendile anda. Küsida Tina t. 19, juuksetöötusest, tel. 315-17.

Palun võtta tasu eest
laps perekonda.
Kirjad sit. „12/8072".

Palun laenake korralikule preilile
25 kr.
Kirj. sit. „40/7940".

Üksik noormees soovib
tutvust
täiesti üksiku neiuga, umbes 32 aast. Soovitaw väike tasuv. Elulookirjeldus, päevapilt ja aadress nõutaw. Kirj. sit. kuni 18. aprillini „39/7899".

Kas leidub teist,
tütarlast, kes kavatseb juunis töötaga Inglismaale sõita. Teat. kirj. kohe sit. „12/7872".

Igasuguste maiustuste ja undsõrtiklite alal laialdaste turustamisvõimalustega
firma Londonis soovib ühendusse astuda Eesti firmadega,
kes soovivad äriliselt tegutseda Suur-Britannias. Wastused kirjalikult to Box „B" c/o Abbots. Ltd. Eastcheap. London. E. C. 3. England.

Aus teeniv naine palub
laenu 75 kr.
hiljem 15. sky. honu. Tasu + % kokkuleppel. Kirj. sit. „29/7929".

Waene 19-a. tütarlaps provintsist
tutvuks
abielu mõttes täiesti korraliku kindlas teenistuses mehega, kirt ei huvita. Kirj. sit. „38/7938".

Elujõuline, energiline ja korralik kiwisõvataga 30-a. brünett, keskmise kasvuga
äriomanik
soovib tutvust daamide või vrl., wan. 20—40 a., kellel on võimalik paigutada äriotstarbeks 2000—5000 kr. äri suurendamiseks. Teenistusvõimalus 20—30 kr. päevas. Soovi korral võib järgneda abielu. Kirj. sit. „2/1142".

Härrad, kes laenaks kohapidajale kiiresti
50 krooni,
protsent kokkuleppel. Tallinna ligidal laenaja võib suwitamas käia. Kirj. sit. „14/7904".

Suur
puuaed
ühes katusealuse ja kontoriruumiga sekksamaks või mingiks teiseks platsiks välja üürida Tartu mnt. 82—1.

Soovitakse rentida 6 kuuks
kahekoulane kalapaat,
pikkus 12 kuni 14 jalani. Tingimused teatada R. Walter, Paljassaar, Kopli, Tallinn.

Keskmisis aastais korralik naiste-, kindlas teenistuses, soovib tõsist
tutvust
samas., waba, teenistuses oleva töölisringist mehega, keda ei huvita flirt. Kirj. sit. „2/7902".

Kas leiduks mees, kes tahaks olla heaks isaks ja mulle armsaks kaasaks. Kirjutagu need, keda ei huvita naise rikkus ja kes soovib veatselt
abielluda.
Wanus 32—55 a. Kirjad Pärnu, postkontor, M. Tuulikule nõudmisel.

Aus, korralik, karske, mitteusklikuetaja noormees soovib tõsist
tutvust
töölisneidudega, flirt ei huvita. Wanus 20—25 a. Kirjad kohtamisega sl.t „22/7962".

Kadunud ja leitud

Valged jõhvid
1,5 kilo, kaotatud. Palun leiutaju eest ära anda Luise tän. 28—9.

Leitud
koer.
Walge emane, inglise setter, ilma kaelarihmata, käpad ja nina heeme-prunnitäpilised. Prunnid kõrvad ja keset pead pruun laik. Mõõte võib saada kuulutuskulude eest Narva mnt. 31—39, Kui koera omanik kolme päeva jooksul järele ei ilmu, omandan koera.

Soovitakse rentida 6 kuuks
kahekoulane kalapaat,
pikkus 12 kuni 14 jalani. Tingimused teatada R. Walter, Paljassaar, Kopli, Tallinn.

Keskmisis aastais korralik naiste-, kindlas teenistuses, soovib tõsist
tutvust
samas., waba, teenistuses oleva töölisringist mehega, keda ei huvita flirt. Kirj. sit. „2/7902".

Kas leiduks mees, kes tahaks olla heaks isaks ja mulle armsaks kaasaks. Kirjutagu need, keda ei huvita naise rikkus ja kes soovib veatselt
abielluda.
Wanus 32—55 a. Kirjad Pärnu, postkontor, M. Tuulikule nõudmisel.

Aus, korralik, karske, mitteusklikuetaja noormees soovib tõsist
tutvust
töölisneidudega, flirt ei huvita. Wanus 20—25 a. Kirjad kohtamisega sl.t „22/7962".

Kadunud ja leitud

Valged jõhvid
1,5 kilo, kaotatud. Palun leiutaju eest ära anda Luise tän. 28—9.

Leitud
koer.
Walge emane, inglise setter, ilma kaelarihmata, käpad ja nina heeme-prunnitäpilised. Prunnid kõrvad ja keset pead pruun laik. Mõõte võib saada kuulutuskulude eest Narva mnt. 31—39, Kui koera omanik kolme päeva jooksul järele ei ilmu, omandan koera.

Kiriklikud teated

Piiskoplik Toomkogudus.

Toomkirik.

Reedel, 14. aprillil, kell 7 õhtul koguduse toas noorte piiblitiund. Pühapäeval, 16. aprillil, kell 10 e. l. jumalateenistus. Õp. K. Saarse. Lauluraamat. Lapsed kogunevad kell ½1 koguduse tuppa, et minna ühisele lastejumalateenistusele Jaani kirikus. Koguduse piiblitund on kolmapäeval, 19. aprillil, kell 7 õhtul Toomkirikus, koguduse toas. Leer algab 24. aprillil, õnnistamine taevaminemispühal.

Tallinna praostkond.

Kaarli kirik.

Laupäeval, 15. aprillil, kell 7 õhtul Tatari 26 kuulutustund. Kõnelevad õp. Eberhard Kundast ja õp. P. V. Koppel. Pühapäeval, 16. aprillil, kell 10 hommikul sisemisjoni ja äratusnädala alguse jumalateenistus pihti ja armulauaga. Pihtikõne õp. A. Soomre. Jutlus õp. Kiivit. Laululehed. Kell 1 lastejumalateenistus ühine praostkonna lastega Tall. Jaani kirikus. Kaarli koguduse äratusnädal algab pühapäeval, 16. apr. ja kestab kuni 23. aprillini. Kõnelevad külalised ja omad koguduse õpetajad. Jumalateenistuste algus kell 7 õhtul.

Leerid Kaarli koguduses: taevaminesimpüha erareel algab 24. aprillil, õnnistamine taevaminemispühal, 18. mail. Suvine eraleer algab 29. mail, õnnistamine 18. juunil. Palutakse üles anda varakult Kaarli tän. 1.

Jaani kirik.

Laupäeval kell 8 õhtul jumalateenistus armulauaga, jutl. praost Pakkala Soomest. Laululehed. Korjandus kirikliku lastetöö jaoks. Pühapäeval, 16. apr., kell 10 homm. Sisemisjoni seltsi 19. aastapäeva puhul jumalateenistus armulauaga — praost H. Kubu. Jutlustab abipraost Varik Jõhvist. Laululehed ja korjandus Sisemisjoni heaks. Kell 1 üldine lastejumalateenistus. Õp. Gnadenteich. Laululehed. Esmaspäeval, 17. apr., kell 7 õhtul algab evangeeliumi kuulutusnädal. Leeriõpetus poeg- ja tütarlastele algab esmaspäeval, 24. apr.

Püha-Vaimu kirik.

Reedel, 14. aprillil, kell 7 õht. koguduse saalis eeleerialiste tund, õp. R. Kiviranna. Pühapäeval, 16. aprillil, kell 10 homm. Sisemisjoni seltsi aastapäeva jumalateenistus laululehtedega ja armulauaga. Jutlustab õp. H. Hansson. Kell 1 lastejumalateenistus ühiselt Tallinna praostkonna lastele Jaani kirikus. Kolmapäeval, 19. aprillil, kell 7 õht. loeng koguduse saalis, õp. R. Kiviranna. Eraleer poeg- ja tütarlastele algab 24. aprillil. Õnnistamine taevaminemispühal.

Pauluse kogudus. Toomkirikus.

Pühapäeval, 16. aprillil, kell 12 päeval jumalateenistus. Jutlustab Audru kog. õp. A. Oebius. Sisemisjoni aastapäeva puhul tarvitusel laululehed. Kell 11 homm. koguduse majas, Kreutzvaldi 23, lastejumalateenistus — õp. G. Klaus. Esmaspäeval, 17. apr., kell 7 õht. koguduse majas kuulutustund — õp. R. Uhke. Laululehed. Leeriõpetus algab 24. aprillil, õnnistamine taevaminemispühal, 18. mail.

Õhtukogudus „Emmaus" Toomkirikus.

Pühapäeval, 16. aprillil, kell 6 õhtul, jumalateenistus. Soololaulud. Õp. P. Kuusik. Leeriõpetus algab esmaspäeval, 24. aprillil. Õnnistamine on taevaminemispüha hommikusel teenistusel.

Peeteli kirik.

Reedel, 14. apr., kell 7 õhtul IV lastetöö päevade puhul jumalateenistus, jutlustab praost Grünberg. Laululehed. Pühapäeval, 16. apr., kell 10 homm. jumalateenistus, jutlustab õp. Täheväli. Laululehed ja korjandus lastetöö heaks. Kell 12 laste kogunemine Peeteli kirikusse ühisele lastejumalateenistusele minemiseks Jaani kirikusse. Kell 7 õhtul evangelisatsiooni koosolek. Esmaspäeval kell 8 õhtul noortetund. Neljapäeva õhtul kell 7 piiblitund. Laupäeva õhtul kell 7 kuulutustund. Leer algab 24. aprillil, kell ½7 õhtul; õnnistamine 18. mail.

Nõmme Rahukirik.

Pühapäeval, 16. aprillil, jumalateenistus kell ½11 homm., õp. A. Eilart. Kell 3 päeval lastejumalateenistus. Kell 5 õhtul jumalateenistus Sisemisjoni seltsi aastapäeva puhul. Laululehed. Korjandus sisemisjoni töö toetamiseks. Jumalateenistuse peab Tallinna Peeteli kog. õp. R. Bidder. Esmaspäeval, 17. aprillil, kell 8 õhtul noorte koosolek kog. kantseleis. Eraleer algab 29. mail, õnnistamine 18. juunil.

Tallinna Linnamisjon, Kentmani 6.

Laupäeval, 15. apr., kell 7 õhtul palvekoosolek. Kõn. õp. mag. A. Horn ja vennad. Pühapäeval, 16. apr., kell 6 õhtul noortehtu. Kõn. õp. mag. P. V. Koppel. Neljapäeval, 20. apr., kell 7 õhtul piiblitund, juh. õp. mag. A. Horn.

Rootsi-Soome Mihkli kirik.

Pühapäeval, 16. apr., kell 11 e. l. rootsikeelne jumalateenistus, K. Nilsson.

Tallinna praostkonna korraldusel.

Kuulutustunnid: Katusepapi 4 pühap kell 5, neljap. kell 7, laup. kell 7. Lennuki 33: kesknädalal kell 7, laupäeval kell 7, pühapäeval kell 7. Kannikese tän.: laupäeval ja kolmapäeval kell 7, pühapäeval kell 6. Kopli 22: neljapäeval ja laupäeval kell 7, pühapäeval kell 6. Vabriku tän.: teisipäeval kell 7 õht. õp. L. Teder.

Kopli kirik.

Pühapäeval, 16. aprillil, kell 10 Sisemisjoni püha jumalateenistus laululehtedega. Jutlustab õp. J. Varik — Rakverest. Kell ½12 lastele kogunemine kirikus. Kell 4 palvetund kirikus. Kesknädalal kell 7 piiblitund. Neljapäeval kell 8 noorte piibliringi koosolek. Leeriõpetus algab 24. aprillil.

Balti
Laupäeval kell ½8
kell 1 pühapäevakool.
Paljassa
Pühapäeval kell 5
Randvere
Laupäeval kell 7 õh
tund. Pühapäeval kel
Randvere kirikus. Pü
malateenistus kog. maj
E. E. L. K
Sisemisjoni seltsi 1
val, 16. aprillil, kell 5
Adolfi gümn. ruumes
K. Schultz, õp. J. Kivit,
laulukoor. Laululehed.
Peetruse kogud
Pühapäeval kell 10
õp. Schultz. Leer alg
vaminemispühal, 18. ma
Ev. „Jeesuse Sõpr
Reedel, 14. apr., k
16. apr., kell 12 lasteko
tund. Laulukooriõhtu
Jutlustavad ühingu om
Evangeeliumi
Reedel, 14. ja laupäe
7 õhtul. Pühapäeval, 1
päevakool, kell 6 õhtul
Vennaste kog. mängul
noored vennad. Kesk
koosolek liikmeile. Ne
piiblitund.
Toompea Al
Laupäeval kell 18 õ
9.30 piht, kell 10 litur
ülemd. B. Orav.
Issanda-M
Laupäeval, 15. apr.
6; ülempr. M. Uusna j
päeval, 16. apr., liturg
kell 9.30. Teenib ja jut
A. Tammikoga. Kella
päevakooli tunnid. Ko
saalis kell ½7 õhtul p
Rooma-
Pühapäeval, 16. ap
saksa- ja poolak. jutlus
jutlus; kell 6 palvetus.
Koplis: kell ½1
Nõmmel: kell 1

V. Suve kõne
Kes on ad
ja mida na
Adventpalvelas —
lehed. Osavõtt k

Adventpalv
Reedel, 14. apr., kel
val, 15. apr., kell 10
kõigile vaba. Kell 11
kell 7 õhtul kõne. K
Osavõtt kõigile vaba.
õhtul kõne. Jutlustab
päeval, 20. aprillil, kel
kõigile vaba.
Metodisti k
Laupäeval, 14. apr.
Pühapäeval, 15. apr.,
A. Kuum j. t. Kell
p. l. äratuskoosolek.
ettekandeid. Teisipäev
koosolek. Neljapäeval,
mise raamatu seletusi.
Ev.-lut. „Rah
Kre
Kuulutustund pühap
õp. M. Meedar.
Päästearmee
Laupäeval kell 19.
mannile. Pühap. kell
12.30 pühapäevakool, k
sipäeval kell 19.30 p
kell 19.30 Sõjahüüu- ja
2. bapt.-koguduse os
Laupäeval, 15. apr.
raam. Köneleb A. Serg
kell 10 homm. ja keli 5
lulehed, koori ettekand
Päästearmee
Laupäeval kell ½8
hapäeval kell ½11 ho
p. l. laste demo nstrats
tul kell ½8 päästmisk
õhtul koduühingu koos
kell ½8 õhtul koduühi
Tallinna I Bapt
Reede õhtul kell 7
tund. Laupäeva õhtu
olek. Pühapäeval kell
lateenistus, jutlustab k
12 juunioride koosolek
päevakool lastele. Kell
tarrikoor. Jutl. E. Män
7 kog. kantseleis ödede
tul kell 7 piiblitund. J
Metodistide kiriku „Pe
Reedel kell 7 õht.
kell 7 õht. äratuskooso
päeval kell 10 homm.
pühapäevakool, kell 5 p
17.—21. apr. igal õhtul
nelevad pastor Jones ja
Öömisjon
Teisipäeval kell 7 õ
gukoor.
Saalem
Laupäeval, 15. april
kuulutus. Kõnelevad
6 õhtul äratuskoosole
Laululehed.
Allika ko
Pühapäeval, 16. ap
hommikul ja kell 5 p
Tärk j. t. Kell 12 p.
19. apr., kell ½8 õht.
noortele kõrvalruumis.
litund; juhatab O. Tär
Vene Evangeel
Pühapäeval, 16. apr
tus. Kell 5 p. l. p
eesti ja vene keeles.
litund.
Ev. Priikoguduse
Jumalateenistused p
p. l. Neljapäeva õhtul
7 palvetund. Teenivad
E. Jones.
Karmeli vabak
Pühapäeval, 16. apr
õppuse lõppjumalateeni
ja E. Ader, esineb laulu
koosolek, köneleb K. N
päevakool.
Tall, Ev. Venn
Pühapäeval, 16. apr.
lutus. Kõnelevad venn
Adventkirik,
Reedel, 14. apr., ke
lustab Ed. Mägi. Lau
hommikul piiblitund
e. l. jutlus. Jutlustab
guspildid Titaniku huk
Pühapäeval, 16. apr.,
Laululehed.
Allika kog. osa
Pühapäeval, 16. ap
koosolek, köneleb A. Pa
lik koosolek, köneleb
18. apr., kell 7 õhtul õp
Parkja. Neljapäeval, 2
juhatab A. Parkja.